

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 47, 49, 51, 52¹, 53 STRAIPSNIŲ, ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO, 1 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11², 27², 53¹, 68 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS-TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. XII-459 8, 9, 10, 11, 13, 14, 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 8¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 10¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAJŪRIO JUOSTOS ĮSTATYMO NR. IX-1016 7 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914 3, 6, 7, 8 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 7. 20 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 13¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135 2, 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 75 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO TURTO KADASTRO ĮSTATYMO NR. VIII-1764 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PROJEKTO DERINIMO LENTELĖ

(<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/0f776380f4d411edb649a2a873fdbdfdf>)

Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Pasiūlymų ir pastabų vertinimas
LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA		
1.	Įstatymo projekte siūlomoje naujoje Statybos įstatymo 2 straipsnio 52 ¹ dalyje prašome nurodyti, kad kultūros paveldo statinio ir statinio, esančio kultūros paveldo objekto teritorijoje ir kultūros paveldo vietovėje, esminio statinio išvaizdos keitimo kriterijus nustato kultūros ministras.	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad esminiai išvaizdos pokyčiai lemia statybą leidžiančio dokumento poreikį, o statinio, esančio kultūros paveldo objekto teritorijoje ir kultūros paveldo vietovėje atveju, statybą leidžiantis dokumentas ir taip privalomas.
2.	Prašome patikslinti Įstatymo projektu keičiamą Statybos įstatymo 24 straipsnio 8 dalį ir šios dalies pirmajame sakinyje po žodžių: „Specialiuosius paveldosaugos reikalavimus“ įrašyti žodžius: „(kai jie privalomi pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas)“.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad teisė taikoma sistemaiškai, įgyvendinant Statybos įstatymo ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas kartu. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Statybos įstatymas negali nustatyti papildomų atvejų, nes netaikomas nustatant nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir su jais susijusių procedūrų reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, išskyrus Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus ir šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus
3.	Siūlome patikslinti Įstatymo projektu Statybos įstatymo 24 straipsnio 11 ² dalį ir ją išdėstyti taip:	Neatsižvelgta Galiojančiame Teritorijų planavimo įstatyme nustatyta, kad specialieji architektūros reikalavimai nustatomi, atsižvelgiant į savivaldybės lygmens bendrojo

	„11². Kai specialieji architektūros reikalavimai (specialieji architektūros reikalavimai, specialieji paveldosaugos reikalavimai, specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai) yra privalomi Statybos įstatyme, Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatyme, Saugomų teritorijų įstatyme straipsnio 11¹ dalyje nustatytais atvejais, savivaldybės administracija viešai paskelbia savivaldybės vyriausiojo architekto išduotus specialiuosius architektūros reikalavimus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, užtikrindama fizinių asmenų duomenų apsaugą. Visuomenė, sužinojusi apie numatomą statybą, turi teisę teikti siūlymus statytojui (užsakovui).”	plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendinius, esamą ar suplanuotą urbanistinę struktūrą, užstatymo tipą, užstatymo aukštį, statinių parametrus, gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį, viešąsias erdves, vykdomą ar suplanuotą vykdyti veiklą ir statytojo pateiktus projektinius pasiūlymus, specialiuosiuose architektūros reikalavimuose statiniui projektuoti nurodo statybai numatyto žemės sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrus. Kitus specialiuosius architektūros reikalavimus savivaldybė nustato detalizuodama Architektūros įstatyme pateiktus architektūros kokybės kriterijus, kurie yra vertinamojo pobūdžio, todėl visuomenės dalyvavimas gali padėti geriau atskleisti jų turinį ir sudaryti sąlygas statytojui iš anksto įvertinti visuomenės požiūrį į jų įgyvendinimą. Specialieji paveldosaugos reikalavimai ir specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai yra nustatomi remiantis konkrečiomis reguliavimo nuostatomis, todėl manome, kad jų atžvilgiu, parengtų projektinių pasiūlymų aptarimas yra pakankama visuomenės informavimo ir dalyvavimo priemonė.
4.	Prašome patikslinti Įstatymo projekto 18 straipsnio 5 dalimi keičiamo Statybos įstatymo 27 straipsnio 4 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip: „7) leidimas nugriauti statinį – ypatingojo statinio griovimui, išskyrus atvejus, kai statinys griauamas vykdant teismo sprendimą ar Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos privalomąjį nurodymą, griauamas krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose esantis ypatingasis statinys arba nedarant fizinės įtakos kitiems savininkams priklausančio turto būklei išardomos (pašalinamos) statinio dalys, likusios po statinio avarijos ar stichinės nelaimės, pašalinamos sunykusio, sugriuvusio statinio likusios dalys, neypatingojo statinio, pastatyto anksčiau kaip prieš 50 metų arba patenkančio į kultūros paveldo objekto teritoriją ar kultūros paveldo vietovę, griovimui, neypatingo statinio įrašyto į Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorių“. Taip pat nėra aišku, kada įsigaliotų ši Statybos įstatymo 27 straipsnio 4 dalies 7 punkto redakcija.	Neatsižvelgta Inventorizavimas - tai pirminė nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos stadija, po kurios seka konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimas ir registravimas. Nekilnojamasis kultūros paveldas inventorizuojamas surašant visus galimus jam priskirti kūrinius ir kitus daiktus. Inventorizavimo duomenys nuolat tikslinami, kaupiami ir sisteminami. . Pats inventorizavimas dar nelemia ir nenusako objekto vertingumo, todėl išskirti objektus šiose stadijoje ir nustatyti jų atžvilgiu atitinkamus specialius apribojimus, nėra pagrindo. Kol objektas neregistruotas registre, statybą leidžiančio dokumento poreikis jo atžvilgiu apibrėžiamas pagal vertingas teritorijas.
5.	Atsižvelgiant į Neįkilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 23 straipsnio 9 dalies nuostatas prašome Įstatymo projektu keičiamą 27 straipsnio 5 dalies 3 punktą papildyti šiais žodžiais: „Kultūros ministro nustatytais atvejais tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto paveldosaugos (specialiosios) ekspertizės aktas,“.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad Statybos įstatymo ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo santykis detalizuojamas šiuo metu Kultūros ministerijos rengiamoje naujoje Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakcijoje. Pažymėtina, kad visais atvejais, abu šie įstatymai taikomi kartu.
6.	Prašome Įstatymo projektu keičiamoje Statybos įstatymo 27 straipsnio 33 dalyje nurodyti, kad šios dalies 2 ir 3 punkto nuostatos netaikomos kultūros paveldo objektų teritorijose, kultūros paveldo vietovėse ir jų apsaugos zonose.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad šiose dalyse nustatytos išimties taikomos tik tuo atveju, jei atitinkamu projekto pakeitimu nėra pažeidžiami specialieji reikalavimai (įskaitant specialiuosius paveldosaugos reikalavimus). Jei statiniui paveldosaugos

		tikslais yra taikomi tam tikri aukščio apribojimai, būtent šiais apribojimais ir turi būti remiamasi vertinant, ar naujas statybą leidžiantis dokumentas yra reikalingas.
7.	Kultūros ministerija nepitaria Įstatymo projektu keičiamo 27 ¹ 2 dalies pakeitimams pagal kuriuos saugomų teritorijų direkcijos, tikrintų tik naujų statinių, suprojektuotų saugomose teritorijose, išskyrus esančias miestuose, projektinius pasiūlymus, nes už saugomų teritorijų ir jose esančių gamtos ir kultūros vertybių apsaugą, tame tarpe ir miestuose, patenkančiuose į saugomą teritoriją (pvz. Trakų miestas) atsako saugomų teritorijų direkcijos, be to, ne tik naujų statinių, bet ir rekonstruojamų ar remontuojamų statinių projektai turi atitikti reikalavimus, nurodytus šios dalies 1-3 punktuose.	Neatsižvelgta Saugomų teritorijų vertybės statybos srityje užtikrinamos keliais etapais, kuriuos įgyvendina Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir Saugomų teritorijų direkcijos (toliau – direkcijos): rengiant šių teritorijų specialiuosius planus, tikrinant projektus ir ginant pažeistą viešąjį interesą. Šiuo metu turimais ištekliais neužtikrinamas kokybiškas teritorijų planavimas, o tai kartu turi neigiamą įtaką ir direkcijų vykdomos projektų patikros efektyvumui. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba taip pat nurodo, kad viešojo intereso gynimui (įskaitant nepagrįstų direkcijų sprendimų ginčijimui) neužtenka lėšų. Siekiant subalansuoti šių priemonių įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į tradicinės regiono architektūros būdingumą kaimiškosioms vietovėms, siūloma miestuose projektų patikrą vykdyti pavesti savivaldybėms (kurioms yra prieinami lygiai tie patys statytojui reikalavimus nustatantys teisės aktai, teritorijų planavimo ir kiti dokumentai), paliekant saugomų teritorijų sistemos institucijoms galimybę nustatyti detalius reikalavimus statiniams teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat savarankišką pažeisto viešojo intereso gynimo funkciją. Taip racionaliai bus paskirstyti biudžeto ištekliai, užtikrinant efektyvesnį, nei šiuo metu, saugomų teritorijų vertybių išsaugojimą.
8.	Kultūros ministerija taip pat nepitaria Įstatymo projektu keičiamo Statybos įstatymo 27 ¹ straipsnio 3 dalies pakeitimui, kuriuo siūloma nustatyti, kad aplinkos ministras (kad ir suderinus su Kultūros ministerija) nustato tvarką pagal kurią Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos turėtų tikrinti, ar statinių projektai atitinka nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą ir tvarkybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, nes už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą atsako ne aplinkos, o kultūros ministras. Manome, kad, jei ši tvarka yra būtina, ji turėtų būti nustatyta Statybos įstatyme arba Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme. Taip pat prašome šioje dalyje nurodyti, kad Kultūros paveldo departamentas tikrina ir ar projektiniai pasiūlymai atitinka departamento išduotus specialiuosius paveldosaugos reikalavimus.	Atsižvelgta iš dalies Aplinkos ministras poįstatyminiu lygiu detalizuoja statybą leidžiančių dokumentų išdavimą, tame tarpe, projektų patikrinimo, procedūras. Aplinkos ministras neregamentuoja tikrinančių institucijų vidaus administravimo tvarkų - jas nustato pačios valstybės ir savivaldybių institucijos.
9.	Kultūros ministerijos nuomone, Įstatymo projekte siūlomame Statybos įstatymo 27 ² straipsnyje, turėtų būti nurodyta, kad statinio projektus gali tikrinti ir nustatčius, kad techninio darbo projekto sprendiniai neatitinka teisės aktų ar kitų statinio projektui keliamų reikalavimų, imtis atitinkamų veiksmų, ne tik Kultūros paveldo departamentas ir Radiacinės saugos centras, bet ir kitos institucijos, tikrinusios projektinius pasiūlymus (pvz. Saugomų teritorijų direkcijos). Priešingu atveju Statybos įstatymo 27 ² straipsnio 2 dalies nuostatos pagal kurias Statytojas (užsakovas) gali pradėti statybos darbus, kai	Neatsižvelgta Teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją (toliau – VTPSI) dėl valstybinės priežiūros veiksmų turi visos institucijos ir kiti juridiniai bei fiziniai asmenys. Specialiosios normos, apibrėžiančios vėlesnę statybų pradžią esant padidintam viešajam interesui, skirtos papildomai apsaugai nuo to, kad institucijoms susipažįstant su projektu, gali būti atlikti netinkami, didesnę žalą galintys atnešti statybos darbai.

	jo su pranešimu apie statybos pradžią pateikti šio straipsnio 5 dalyje nurodyti dokumentai aplinkos ministro nustatyta tvarka užregistruojami Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, administracinio reguliavimo požiūriu yra beprasmingi. Taip pat, neaišku, kas tikrins Įstatymo projekte siūlomoje Statybos įstatymo 27 ² straipsnio 2 dalyje nurodytų pranešimų atitiktį šio įstatymo 27 straipsnio 1 ¹ dalyje nurodytiems reikalavimams.	
10.	Įstatymo projekte siūlomo Statybos įstatymo 27 ² straipsnio 3 dalyje turi būti nurodyta, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais statinio projektą tikrinantys subjektai: Kultūros paveldo departamentas ir Radiacinės saugos centras pagal šio įstatymo 27 ¹ straipsnyje nurodytą kompetenciją privalo, o ne „gali“ (teisės akte projekte turi būti nustatytas baigtinis sprendimų priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas) tikrinti statytojo (užsakovo) pateiktus dokumentus ir, nustatę teisės aktų pažeidimus, ir ne tik privalo kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl patikrinimo Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme nustatyta tvarka, bet ir surašyti nepritrimo statybai dokumentą, kuris neleistų pradėti statybos darbų, vadovaujantis galimai netinkamai parengtu statybos techniniu projektu.	Neatsižvelgta Neteisėta galimybė nukrypti nuo patikrintų projekto sprendinių darbo projekto rengimo ar statybos metu egzistuoja ir dabar, ji valdoma per valstybinės priežiūros bei kitas viešojo intereso apsaugos procedūras. Pertvarkyta statybą leidžiančio dokumento išdavimo sistema ne padidina šią riziką, o kaip tik ją mažina nustatant atsakingų institucijų informavimo, techninio darbo projekto viešinimo (kartu - visuomenės kontrolės didinimo) ir kitus papildomus įrankius.
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA		
11.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija), atkreipia dėmesį, kad pagal Švietimo įstatymo 2 straipsnio 7 dalį kompetencija yra gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma, o pagal to paties straipsnio 8 dalį kvalifikacija yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma. Atsižvelgiant į tai siūlome patikslinti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 53 ¹ , 68 straipsniais įstatymo projekto (9 straipsnio) nuostatas, reglamentuojančias asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, o ne įgytos kvalifikacijos tobulinimą. Pastabos dėl projektų teisės technikos nusiųstos įstatymų projektų rengėjams darbo tvarka.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad ši, turinti platų poįstatyminių reguliavimą, sistema veikia daugelį metų. Pažymėtina, kad sistema veikia be trukdžių, šis galimai esantis sąvokų netikslumas nekelia problemų, todėl didelio kiekio teisės aktų keitimas manytina, kad būtų neproporcingas.
LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA		
12.	Savivaldybė susiduria su problema rasti viešojo intereso įmonių audito įmonę ar auditorių, kurie per Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme numatytus terminus atliktų savivaldybių infrastruktūros	Neatsižvelgta SIPĮ 12 straipsnio 10 dalies nuostatos dėl Programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos pateikimo tikrinti tik viešojo intereso įmonių audito įmonei

	programų lėšų panaudojimo ataskaitų auditą. Manome, kad tokį auditą galėtų vykdyti bet kuri išorės audito įmonė ar išorės auditorius, todėl siūlome atitinkamai keisti Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 12 straipsnio 10 dalį, atsisakant prievolės samdyti tik viešojo intereso įmonių audito įmonę ar auditorių.	ar auditoriui užtikrina skaidrumo principus, priimant SIĮ Seime, šios nuostatos buvo suderintos su Seimo komitetais, tarp jų ir Audito komitetu.
13.	Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 straipsnio 8 punkte numatyta, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis keičiama, kai Statybos įstatymo nustatyta tvarka pasikeičia savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius (iniciatoriai) (statytojas). Atkreipiamė dėmesį, kad kartais parduodami sklypai su statybą leidžiančiu dokumentu, neinformuojant pirkėjų, kad yra sudaryta savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis ir nauji sklypo savininkai tokiu atveju sutarties nekeičia. Siūlome pasirašytas savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis privalomai registruoti, kad būtų matomos Registrų centro išrašė.	Neatsižvelgta Pasiūlymas perteklinis ir nesusijęs su teikiamu projektu. Manytina, kad SIĮ numatytas pakankamas savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties viešinimas, šią sutartį skelbiant Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Pažymėtina, kad Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „institucija, išdavusi leidimą statyti naują statinį, leidimą rekonstruoti statinį ar atlikti nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės tvarkymo darbus, per 14 kalendorinių dienų nuo leidimo išdavimo dienos perduoda pranešimą Kadastro tvarkytojui. Kadastro tvarkytojas padaro žymą nekilnojamojo turto kadastrė“. Taigi, informacija apie išduotus statybą leidžiančius dokumentus taip pat pateikiama NT kadastro tvarkytojui. NT kadastro tvarkytojas pagal gautą informaciją padaro atitinkamą žymą NT kadastrė.
LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA		
14.	SĮ projektu keičiamo SĮ 2 straipsnio 47 dalyje pateiktos sąvokos <i>specialieji reikalavimai</i> apibrėžtis patikslintina atsižvelgiant į tai, kad tarp mero ir savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų nėra pavaldumo – juos į pareigas priima ir iš jų atleidžia savivaldybės administracijos direktorius (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 34 str. 6 d. 3 p.; įstatymo redakcija nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.). Siūlome apsvarstyti galimybę naudoti formuluotę <i>meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius</i> arba numatyti galimybę įgalioti savivaldybės administraciją kaip viešojo administravimo subjektą ar, kur tinka, nurodyti savivaldybės vyriausiąjį architektą. Pastaba aktuali ir SĮ 24 straipsnio 7 daliai, 27 straipsnio 2, 4 ir 18 daliai bei 27¹ straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 ir 8 punktam, kurių SĮ projektu nesiūloma keisti – siūlome šių nuostatų pakeitimais papildyti SĮ projektą.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybės per metus per specialią informacinę sistemą „Infostatyba“ išduoda apie 12 000 statybą leidžiančių dokumentų (Vilniaus miesto savivaldybė išduoda apie 2000 statybą leidžiančių dokumentų per metus), taip pat daug kitų dokumentų ir tai būtų per didelė našta savivaldybės administracijos direktoriui. Atsižvelgiant į tai, siūloma palikti šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, kai savivaldybės meras gali įgalioti bet kurį savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją, taip nesiaurinant Statybą leidžiančius dokumentus ir kitus dokumentus galinčių išduoti subjektų rato ir nedidinant (kitų jo uždavinių sąskaita) savivaldybės administracijos direktoriaus darbo krūvio, o paskirstant jį tarnautojams. Pažymėtina, kad tai jau yra šiuo metu galiojančio Statybos įstatymo nuostata.
15.	SĮ projektu siūlomoje naujoje SĮ 2 straipsnio 52¹ dalyje nurodyta, kad <i>esminių statinio išvaizdos keitimu laikomi pakeitimai, kurie pagal aplinkos ministro nustatytus kriterijus turi reikšmingos įtakos statinio architektūrinei išraiškai</i>. Pagal SĮ projektu keičiamo SĮ 27 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktus, esminis statinio išvaizdos keitimas numatomas statybą leidžiančiame dokumente (leidimas atlikti statinio kapitalinį remontą ar leidimas atlikti statinio paprastąjį	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nurodyti Architektūros kokybės kriterijai, kurių pagrindu aplinkos ministras apibrėš esminius statinio išvaizdos pakeitimus. Pažymėtina, kad Įstatymų pakeitimo projektų paketo sudėtyje yra ir Architektūros įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo tikslinami architektūros kokybės kriterijai.

	remontą), statybą leidžiančiam dokumentui gauti reikia parengti statinio projektą (24 straipsnio 3 dalis), o statyba neturint statybą leidžiančio dokumento (2 straipsnio 46 dalis) laikoma savavališka. Dėl nurodytų priežasčių manome, kad siūlomas teisinis reguliavimas yra nepakankamas – SĮ projektą reikėtų papildyti principais, aptariančiais, koks statinio išvaizdos keitimas būtų laikomas esminiu, kuriuos detalizuotų aplinkos ministras SĮ įgyvendinančiame teisės akte.	
16.	SĮ projektu keičiamo SĮ 2 straipsnio 87 dalyje pateiktoje sąvokos <i>statybą leidžiantis dokumentas</i> apibrėžtyje vietoje <i>kompetentinga institucija</i> siūlytume nurodyti formuluotę <i>meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius</i> arba numatyti galimybę įgalioti savivaldybės administraciją kaip viešojo administravimo subjektą.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad statybą leidžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, taip pat įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir leidimus tęsti sustabdytą statybą išduoda Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Atsižvelgiant į tai, kad statybą leidžiančius dokumentus išduoda ne tik savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, bet ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, sąvokos <i>statybą leidžiantis dokumentas</i> apibrėžtyje paliekama formuluotė <i>kompetentinga institucija</i>
17.	SĮ projekto 30 straipsnio nuostatos dėstytinos kaip paskutinis SĮ projekto straipsnis, jo pavadinimas pakeistinas į <i>Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimas</i> , straipsnio 2 dalį siūlytume patikslinti nurodant, kokie procesai turimi omenyje, kurių įtaka vertintina statybos valstybinės priežiūros vykdymui, taip pat straipsnio 2 dalies nuostatos dėstytinos aiškiai numatant, kad vertinamas teisinio reguliavimo poveikis tam tikrai sričiai (o ne nurodant, kad vertinami teisinio reguliavimo aspektai), asmenims ar jų grupėms. Straipsnio 3 dalyje patikslintinas <i>ex post</i> vertinimo laikotarpis, nurodant, kad jis skaičiuojamas nuo <i>įstatymo įsigaliojimo</i> dienos, straipsnio 4 dalyje siūlytume numatyti vėlesnį terminą, kadangi, vadovaujantis Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio <i>ex post</i> vertinimo metodikos ¹ 14.4 papunkčiu, <i>ex post</i> vertinimui atlikti rekomenduojama numatyti ne trumpesnę nei keturių mėnesių laikotarpį, skaičiuojant nuo nustatyto teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpio pabaigos, tačiau šis laikotarpis negali būti ilgesnis nei vieni metai. Taip pat svarstyтина, ar 3 dalyje numatytas <i>ex post</i> vertinimo laikotarpis nėra per ilgas, kadangi SĮ projekte siūlomo teisinio reguliavimo poveikį, manytina, bus galima įvertinti jau po kelių metų (vertinant vidutinę statybą leidžiančio dokumento išdavimo trukmę, administracinę naštą), be to, dėl sparčiai besivystančių informacijų technologijų, dokumentų skaitmenizacijos, stiprėjančių valstybės registrų ir informacinių sistemų	Atsižvelgta iš dalies Projekte numatyti pakeitimai apima ne tik statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūras, bet ir tolimesnio projektavimo, informavimo apie statybos pradžią (kartu – projekto paviešinimo), statybos, jos užbaigimo, valstybinės priežiūros vykdymo. Kadangi statybą leidžiantys dokumentai (pagal projektinius pasiūlymus) išduodami neterminuotai, kitos procedūros gali išsidėstyti į gana ilgą laikotarpį, tad reikiamai tiriamų duomenų apimčiai susidaryti reikalingas ilgesnis (nei 5 metai) laikotarpis.

¹ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 308 „Dėl Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos ir ataskaitos formos patvirtinimo“; TAIS: <https://shorturl.at/aouNU>

	sąsają, poreikis svarstyti naujus teisinio reguliavimo pakeitimus, tikėtina, iškils jau po kelių metų – tuomet ir praverstų <i>ex post</i> vertinimo rezultatai. Siūlome nustatyti ne ilgesnį nei 5 metų <i>ex post</i> vertinimo laikotarpį.	
18.	Lieka neaišku, ar, jei taip, tai kaip SĮ projekto ir NTKDĮ projekto pakeitimai padės išspręsti pastatų, patalpų bei inžinerinių statinių pagrindinės naudojimo paskirties ir turinio (paskirties paaiškinimo) teisinio reguliavimo dubliavimo klausimą Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose ir statybos techniniame reglamente, kurį Aplinkos ministerija įsipareigojo išspręsti 2023 m. gegužės 23 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu, svarstant klausimą Nr. 10 Dėl Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo (TAP-23-618) (23-4463(2). Prašome papildyti SĮ ir NTKDĮ projektus atitinkamais pakeitimais ir (ar) papildyti (patikslinti) įstatymų projektų aiškinamąjį raštą.	Atsižvelgta iš dalies Susidariusiai situacijai ištaisyti nereikalingi įstatymų pakeitimai, kadangi Vyriausybė nėra įgaliota nustatyti statinių klasifikavimą (tai Statybos įstatymu yra įgaliotas atlikti aplinkos ministras), šie duomenys Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose yra pertekliniai. Jie bus panaikinti iki Žemės įstatymo paketo įsigaliojimo 2024-01-01.
19.	Dėl ARĮ projekto: ARĮ projekte dėstomoje 6 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad <i>už dalyvavimą Rūmų organų darbe apmokama iš lėšų, gautų iš šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nurodytų Rūmų pajamų šaltinių</i> . Lieka neaišku ar ši nuostata apima ir valstybės biudžeto lėšas (kadangi išimtis nenumatyta). Tuo pačiu turėtų būti įvertinta, kad apmokant valstybės biudžeto lėšomis, apmokėjimo reglamentavimas turėtų būti įtvirtinamas ARĮ projekte.	Neatsižvelgta Nuostata neapima kitų valstybės biudžeto lėšų, nei numatyta ARĮ 15 str. 2 dalyje (kad Rūmų pajamų šaltiniai gali būti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos, skirtos specialiosioms programoms vykdyti).
20.	ŽPLĮ projektui taikytina analogiška pastaba kaip šios išvados 2.2.3 p. 2.2.3. SĮ projektu keičiamo SĮ 2 straipsnio 47 dalyje pateiktos sąvokos <i>specialieji reikalavimai</i> apibrėžtis patikslintina atsižvelgiant į tai, kad tarp mero ir savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų nėra pavaldumo – juos į pareigas priima ir iš jų atleidžia savivaldybės administracijos direktorius (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 34 str. 6 d. 3 p.; įstatymo redakcija nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.). Siūlome apsvarstyti galimybę naudoti formuluotę <i>meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius</i> arba numatyti galimybę įgalioti savivaldybės administraciją kaip viešojo administravimo subjektą ar, kur tinka, nurodyti savivaldybės vyriausiąjį architektą. Pastaba aktuali ir SĮ 24 straipsnio 7 daliai, 27 straipsnio 2, 4 ir 18 daliai bei 27 ¹ straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 ir 8 punkтам, kurių SĮ projektu nesiūloma keisti – siūlome šių nuostatų pakeitimais papildyti SĮ projektą.	Neatsižvelgta Siekiant sumažinti administracinę naštą savivaldybės administracijos direktoriui, siūloma vadovautis SĮ galiojančiu teisiniu reguliavimu, kai savivaldybės meras gali įgalioti bet kurį savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją, taip praplečiant galinčių priimti sprendimą asmenų ratą ir nedidinant savivaldybės administracijos direktoriaus darbo krūvio, o paskirstant jį kvalifikuotiems tarnautojams, kuriems, už teisės aktų pažeidimus Statybos įstatymo 27 str. 26 d. yra nustatyta teisinė atsakomybė.
VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA MIESTO PLANAVIMO IR ARCHITEKTŪROS SKYRIUS		
21.	<u>3 straipsnio 2 dalies 2 punktą</u>	Neatsižvelgta

	Atsižvelgiant į tai, kad statinio paprastojo ir kapitalinio remonto darbais nėra vykdomi statybos darbai žemės sklype, siekiant proporcingo teisinio reguliavimo, jog atliekant statinio paprastojo ar kapitalinio remonto darbus, kuriais pvz. tik keičiama statinio išvaizda, atliekamas statinio vidaus konstrukcijų pertvarkymas, atnaujinimas, statytojo teisei įgyvendinti nebūtų privaloma valdyti žemės sklypą, kas dažnu atveju itin komplikuoja galimybę atnaujinti turimą statinį ar jo dalį, prašome pakeisti Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir išdėstyti jį taip: "1) statytojas žemės sklypą (teritoriją), kuriame (kurioje) statomas statinys, valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais; šis reikalavimas netaikomas aplinkos ministro nustatytais atvejais, kai nėra suformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir pan.)". Taip pat pažymėtina, jog atitinkamai reikalinga pakeisti STR "Statybą leidžiantys" 4 priedą.	Visais atvejais, žemė, įskaitant valstybinę žemę, turi būti naudojama tam tikrais pagrindais - nuosavybės teise ar susitarimu su valstybe ar kitu žemės sklypo savininku, teisingai atlyginant ir pan. Nėra palaikytina situacija, kai statinio ar jo dalių (patalpų) savininkai naudojami žemės sklypu be jokio pagrindo, neatsiskaito ar kitaip nesusitaria su valstybe ar kitais žemės savininkais. Statinių remonto darbai rodo, kad žemės sklypas yra ir bus naudojamas, galimai keisis jo naudojimo intensyvumas, gali prireikti daugiau parkavimo vietų ir pan. Todėl susitarimas su žemės sklypo savininkais dėl žemės sklypo valdymo (kai pats statytojas nėra žemės sklypo savininkas) yra svarbus ir reikalingas.
22.	<u>27 straipsnio 1¹ dalis</u> Nėra aiškiai reglamentuota, kai nereikia statybą leidžiančio dokumento bet privaloma pranešti apie statybos pradžią ir pateikti dokumentus, kas privalės/neprivalės tuos dokumentus vertinti, kokių būdu dokumentai turės būti teikiami? Kokiai institucijai dokumentai turės būti teikiami? Atsižvelgiant į tai, jog numatomais Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų pakeitimais siekiama mažinti administracinę naštą, prašome įvertinti šį punktą ir jo dalis, ir keliamus reikalavimus bei nesukurti papildomos administracinės naštos savivaldybių administracijoms, tikrinanti dokumentus, kuomet SLD nėra privalomas.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad pranešimas apie statybos pradžią yra ta pati procedūra ir kai reikia statybą leidžiančio dokumento, ir kai jo nereikia.
23.	<u>27¹ straipsnio 1 dalis</u> Pasikartojame, norime akcentuoti būtinybę iš esmės peržiūrėti Statybos įstatymo 27(1) straipsnyje nustatytas savivaldybių kompetencijas tikrinant statinio projektą, bei jas koreguoti atsisakant perteklinių vertintinų aspektų ar aspektų, kurie gali būti pavesti ekspertų vertinimui bei jų ir projektuotojų atsakomybei ar informacinių sistemų automatiniam tikrinimui. Pastebėtina, kad lyginant su paskutine teisės akto projekto versija savivaldybių kompetencijos buvo ne susiaurintos, bet jos buvo net išplėtos naujais punktais, taip didinant administracinę naštą, bei dar daugiau atsakomybių perleidžiant administracijoms vietoj ekspertų, projektuotojų, vystytojų atsakomybės.	Atsižvelgta iš dalies Atkreiptinas dėmesys, kad ekspertai tikrins ne visus projektus, taip pat siekiama tobulinti informacines sistemas ir esant galimybei automatizuoti procesus. Į statybą leidžiančio dokumento metu tikrinamų projekto sprendinių apimtį įtraukti esminiai sprendiniai, svarbūs visuomenei bei suinteresuotiems tretiesiems asmenims.
24.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 2 punktas</u> Manome, kad turi būti tikslinamas ir pateikiamas baigtinis tikrintinas juridinių faktų, kurie ribotų statybos galimybes ir pažeistų trečiųjų asmenų interesus sąrašas (27 1 str. 1 p. 2 d.), nustatant konkretų patikrinti reikalingų juridinių	Neatsižvelgta Teisės aktai yra taikomi vertinant juos sistemiškai. Tam, kad kituose teisės aktuose nustatyti, projektui aktualūs (kitų institucijų netikrinami) trečiųjų asmenų interesų apsaugai skirti reikalavimai būtų taikomi, jų neprivalu ir net ydinga yra kartoti Statybos įstatyme, nes pakeitus kitus įstatymus ar pan., gali būti neužtikrinamas

	faktų sąrašą, kadangi teisės aktuose nustatant aiškiai neapibrėžtus reikalavimus kyla rizika nevienodam projektų vertinimui ir ginčams.	suderinamumas. Savivaldybės savarankiškąją funkciją įgyvendinantys valstybės tarnautojai žino taikytiną teisę ir ją vadovaujasi, nepriklausomai nuo to, kur aktualūs reikalavimai trečiųjų asmenų interesų atžvilgiu yra nustatyti. Dėl to baigtinis tikrinamų juridinių faktų sąrašas negali būti nustatytas.
25.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 6 punktas</u> Pakartotinai išreiškiame nuomonę, kad turi būti mažinama administracinė našta atsisakant perteklinių vertintinų aspektų ar aspektų, kurie gali būti pavesti ekspertų vertinimui bei jų ir projektuotojų atsakomybei <u>arba automatiniam informacinių sistemų sistemų darbui</u> . Pavedimas Savivaldybių administracijos vertinti projektuotojo apsidraudimo faktą, nekuria vertės.	Atsižvelgta iš dalies Planuojama tobulinti informacines sistemas.
26.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 7 punktas</u> Kadangi visuomenės informavimo procedūra nėra detalizuojama šiame įstatyme, ją reikalinga detalizuoti Aplinkos ministro nustatyta tvarka, kaip šiuo metu yra reglamentuojama STR "Statinio projektavimas, projekto ekspertizė" VIII skyriuje. Todėl būtų tikslinga aiškiau nustatyti, kokio teisės akto reikalavimus turės atitikti visuomenės informavimo procedūra. Tokiu būdu būtų išvengiama perteklinių pastabų, būtų aiškus ir vienodas procedūrų vertinimas. Siūloma formuluotė: 7) ar atliktas šio įstatymo 37 straipsnyje numatytas visuomenės informavimas apie numatomą statinių projektavimą ir jis atitinka Aplinkos ministro nustatytus reikalavimus	Neatsižvelgta Dabar siūloma „... ir jis atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus.“ Neaiškus pasiūlymo tikslas, nes iš esmės tai tas pats.
27.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 11 punktas</u> Prašome ne didinti, administracinę naštą savivaldybėms plečiant jų kompetencijas tikrinant projektus, bet ją bet mažinti . Kompetencijos su nauja teisės akto projekto versija plečiamos. Manome, kad atitikimas Specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms turi būti pavestas projektuotojų bei ekspertų atsakomybei. Be to, pažymėtina, kad savivaldybių administracijos, tiek atsižvelgiant į biudžeto ir žmoniškųjų išteklių ribotumą, negali užtikrinti ir komandoje sutelkti tiek skirtingų sričių specialistų ir kompetencijų kurios sugebėtų užtikrinti punktu pavestą pareigą	Atsižvelgta iš dalies Atkreiptinas dėmesys, kad ekspertai tikrins ne visus projektus, taip pat siekiama tobulinti informacines sistemas ir esant galimybei automatizuoti procesus. Į statybą leidžiančio dokumento metu tikrinamų projekto sprendinių apimtį įtraukti esminiai sprendiniai, svarbūs visuomenei bei suinteresuotiems tretiesiems asmenims.
28.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 12 punktas</u> Statybos rūšies ir kategorijos vertinimui reikalingas statinio konstrukcijų planas. Manytina, kad projektinių pasiūlymų sudėtyje konstrukcijų dalis nebus teikiama. Todėl pakartotinai prašome statinio statybos rūšies ir kategorijos vertinimą perkelti ekspertams, kadangi savivaldybių administracijų specialistams gali trūksti tiek kompetencijų, tiek informacijos projektiniuose pasiūlymuose, įvertinti statybos rūšį ir kategoriją atsižvelgiant į statinio konstrukcijas.	Atsižvelgta iš dalies Statybos techniniuose reglamentuose bus nustatyta projektinių pasiūlymų sudėtis, pareikalaujant pagrįsti parinktą statybos rūšį. Savivaldybės patikrins pagrindimą ir jo prielaidas projektiniams pasiūlymams.
29.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 13 punktas</u>	Neatsižvelgta

	Pasikartojame, norime akcentuoti būtinybę iš esmės peržiūrėti Statybos įstatymo 27(1) straipsnyje nustatytas savivaldybių kompetencijas tikrinant statinio projektą, bei jas koreguoti atsisakant perteklinių vertintinų aspektų ar aspektų, kurie gali būti pavesti ekspertų vertinimui bei jų ir projektuotojų atsakomybei.	Atkreiptinas dėmesys, kad apibrėžiant savivaldybių tikrinamus aspektus remiamasi tuo, kad statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, savivaldybė užtikrina, kad statybą leidžiantis dokumentas bus teisėtas ir pagrįstas, o kitos tikrinančios institucijos ateina į pagalbą tam tikrais specifiniais aspektais. Statybą leidžiančio dokumento išdavimu turi būti užtikrinta visos visuomenės ir suinteresuotų trečiųjų asmenų interesų apsauga, todėl į įstatymą įtraukiami tie aspektai, kurie būtini šiam tikslui pasiekti. Savivaldybių patikros apimtis mažės vien jau tuo, kad bus tikrinami projektiniai pasiūlymai su daug mažesne sprendinių apimtimi, kitaip nei dabar, bus aišku, kad techninių sprendimų savivaldybės netikrina ir už juos neatsako.
30.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 14 punktą</u> Pasikartojame, norime akcentuoti būtinybę iš esmės peržiūrėti Statybos įstatymo 27(1) straipsnyje nustatytas savivaldybių kompetencijas tikrinant statinio projektą, bei jas koreguoti atsisakant perteklinių vertintinų aspektų ar aspektų, kurie gali būti pavesti ekspertų vertinimui bei jų ir projektuotojų atsakomybei.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad apibrėžiant savivaldybių tikrinamus aspektus remiamasi tuo, kad statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, savivaldybė užtikrina, kad statybą leidžiantis dokumentas bus teisėtas ir pagrįstas, o kitos tikrinančios institucijos tik ateina į pagalbą tam tikrais specifiniais aspektais. Statybą leidžiančio dokumento išdavimu turi būti užtikrinta visos visuomenės ir suinteresuotų trečiųjų asmenų interesų apsauga, todėl į įstatymą įtraukiami tie aspektai, kurie būtini šiam tikslui pasiekti. Savivaldybių patikros apimtis mažės vien jau tuo, kad bus tikrinami projektiniai pasiūlymai su daug mažesne sprendinių apimtimi, kitaip nei dabar, bus aišku, kad techninių sprendimų savivaldybės netikrina ir už juos neatsako.
31.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 16 punktą</u> Pasikartojame, norime akcentuoti būtinybę iš esmės peržiūrėti Statybos įstatymo 27(1) straipsnyje nustatytas savivaldybių kompetencijas tikrinant statinio projektą, bei jas koreguoti atsisakant perteklinių vertintinų aspektų ar aspektų, kurie gali būti pavesti ekspertų vertinimui bei jų ir projektuotojų atsakomybei.	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad apibrėžiant savivaldybių tikrinamus aspektus remiamasi tuo, kad statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, savivaldybė užtikrina, kad statybą leidžiantis dokumentas bus teisėtas ir pagrįstas, o kitos tikrinančios institucijos ateina į pagalbą tam tikrais specifiniais aspektais. Statybą leidžiančio dokumento išdavimu turi būti užtikrinta visos visuomenės ir suinteresuotų trečiųjų asmenų interesų apsauga, todėl į įstatymą įtraukiami tie aspektai, kurie būtini šiam tikslui pasiekti. Savivaldybių patikros apimtis mažės vien jau tuo, kad bus tikrinami projektiniai pasiūlymai su daug mažesne sprendinių apimtimi, kitaip nei dabar, bus aišku, kad techninių sprendimų savivaldybės netikrina ir už juos neatsako.
32.	<u>27¹ straipsnio 1 dalies 20 punktą</u> Atsižvelgiant į tai, kad saugomos teritorijos, jų sistema apima gamtos, kultūros paveldą ir kiekviena iš saugomų teritorijų yra vieninga sistemos dalis, kurios išsaugojimui ir puoselėjimui turi būti skiriamas didelis dėmesys, manome, kad nėra tikslinga Saugomų teritorijų direkcijoms pavesti vertinti tik naujos statybos projektus, kadangi tiek rekonstravimo tiek kitų statybos rūšių projektų atveju projektai turi būti rengiami vadovaujantis saugomų teritorijų planavimo dokumentais, nuostatais teisės aktais. Tiek rekonstravimo, tiek pastatų	Neatsižvelgta Saugomų teritorijų valdymo sistemos institucijos (direkcijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba) užtikrina saugomų teritorijų planavimą, saugomoms teritorijoms išsaugoti reikalingą statinių reglamentavimą, tad savivaldybės miestuose ir rekonstruojamuose/remontuojamuose statiniuose turės patikrinti atitiktį teritorijų planavimo dokumentams ir kitiems, šiuo metu jau konkrečiai apibrėžtiems, reikalavimams, nustatytiems saugomų teritorijų nuostatuose. Jei šiuose dokumentuose reikalavimų nėra nustatyta, vertinant statinių projektus savivaldybės

	remonto atvejais gali būti daroma reikšminga įtaka saugomoms teritorijoms, kraštovaizdžiui, jų planavimo principams ir t.t. tad Saugomų teritorijų direkčių įsitraukimas vertinti projektus pagal kompetenciją, pagal atitinkamus saugomose teritorijos galiojančius teisės aktus ar planavimo dokumentus, yra BŪTINAS. <i>Be to, atkreiptinas dėmesys, kad nors punkte 2. Saugomoms teritorijoms priskirta vertinti naują statybą, tačiau tuo pačiu naują statybą priskirta vertinti ir savivaldybių administracijoms punktu 20)</i> <i>Tad kompetencijos dubliuojamos. Tokiu būdu gali būti sukurti ir tarp instituciniai ginčai, ir neteisėtų SLD atveju atsakomybės priskyrimo klausimo konfliktas.</i>	vadovausis bendraisiais architektūros ir kitais reikalavimais, kaip tai atlieka visų kitų projektų atžvilgiu. Kilus poreikiui, savivaldybės taip pat galės kreiptis į regionines architektūros tarybas ekspertinėms išvadoms gauti. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad saugomų teritorijų vertybės statybos srityje užtikrinamos keliais etapais, kuriuos įgyvendina Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir direkcijos: rengiant šių teritorijų specialiuosius planus, tikrinant projektus ir ginant pažeistą viešąjį interesą. Šiuo metu turimais ištekliais neužtikrinamas kokybiškas saugomų teritorijų planavimas, o tai kartu turi neigiamą įtaką ir direkčių vykdomos projektų patikros efektyvumui. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba taip pat nurodo, kad viešojo intereso gynimui (įskaitant nepagrįstų direkčių sprendimų ginčijimui) neužtenka lėšų. Siekiant subalansuoti šių priemonių įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į tradicinės regiono architektūros būdingumą kaimiškosioms vietovėms, siūloma miestuose projektų patikrą vykdyti savivaldybių lygiu, paliekant saugomų teritorijų sistemos institucijoms galimybę nustatyti detalius reikalavimus statiniams teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat savarankišką pažeisto viešojo intereso gynimo funkciją. Taip racionaliai bus paskirstyti biudžeto ištekliai, užtikrinant efektyvesnį, nei šiuo metu, saugomų teritorijų vertybių išsaugojimą.
33.	<u>27¹ straipsnio 2 dalis</u> Atsižvelgiant į tai, kad saugomos teritorijos, jų sistema apima gamtos, kultūros paveldą ir kiekviena iš saugomų teritorijų yra vieninga sistemos dalis, kurios išsaugojimui ir puoselėjimui turi būti skiriamas didelis dėmesys, manome, kad nėra tikslinga Saugomų teritorijų direkcijoms pavesti vertinti tik naujos statybos projektus, kadangi tiek rekonstravimo tiek kitų statybos rūšių projektų atveju projektai turi būti rengiami vadovaujantis saugomų teritorijų planavimo dokumentais, nuostatais teisės aktais. Tiek rekonstravimo, tiek pastatų remonto atvejais gali būti daroma reikšminga įtaka saugomoms teritorijoms, kraštovaizdžiui, jų planavimo principams ir t.t. tad Saugomų teritorijų direkčių įsitraukimas vertinti projektus pagal kompetenciją, pagal atitinkamus saugomose teritorijos galiojančius teisės aktus ar planavimo dokumentus, yra BŪTINAS. <i>Be to, atkreiptinas dėmesys, kad nors punkte 2. Saugomoms teritorijoms priskirta vertinti naują statybą, tačiau tuo pačiu naują statybą priskirta vertinti ir savivaldybių administracijoms punktu 20) tad kompetencijos dubliuojamos. Tokiu būdu gali būti sukurti ir tarp instituciniai ginčai, ir neteisėtų SLD atveju atsakomybės priskyrimo konfliktas.</i>	Neatsižvelgta Saugomų teritorijų valdymo sistemos institucijos (direkcijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba) užtikrina saugomų teritorijų planavimą, saugomoms teritorijoms išsaugoti reikalingą statinių reglamentavimą, tad savivaldybės miestuose ir rekonstruojamuose/remontuojamuose statiniuose turės patikrinti atitiktį teritorijų planavimo dokumentams ir kitiems, šiuo metu jau konkrečiai apibrėžtiems, reikalavimams, nustatytiems saugomų teritorijų nuostatuose. Jei šiuose dokumentuose reikalavimų nėra nustatyta, vertinant statinių projektus savivaldybės vadovausis bendraisiais architektūros ir kitais reikalavimais, kaip tai atlieka visų kitų projektų atžvilgiu. Kilus poreikiui, savivaldybės taip pat galės kreiptis į regionines architektūros tarybas ekspertinėms išvadoms gauti. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad saugomų teritorijų vertybės statybos srityje užtikrinamos keliais etapais, kuriuos įgyvendina Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir direkcijos: rengiant šių teritorijų specialiuosius planus, tikrinant projektus ir ginant pažeistą viešąjį interesą. Šiuo metu turimais ištekliais neužtikrinamas kokybiškas saugomų teritorijų planavimas, o tai kartu turi neigiamą įtaką ir direkčių vykdomos projektų patikros efektyvumui. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba taip pat nurodo, kad viešojo intereso gynimui (įskaitant nepagrįstų direkčių sprendimų ginčijimui) neužtenka lėšų. Siekiant subalansuoti šių priemonių įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į tradicinės regiono architektūros būdingumą kaimiškosioms vietovėms, siūloma miestuose projektų patikrą vykdyti savivaldybių lygiu, paliekant saugomų teritorijų sistemos institucijoms galimybę nustatyti

		detalios reikalavimus statiniams teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat savarankišką pažeisto viešojo intereso gynimo funkciją. Taip racionaliai bus paskirstyti biudžeto ištekliai, užtikrinant efektyvesnį, nei šiuo metu, saugomų teritorijų vertybių išsaugojimą.
34.	<u>27¹ straipsnio 4 dalis</u> Prašome dar kartą įvertinti ar tikslinga atsisakyti NVSC vertinti šiuos projektus: 3) <u>pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektas</u> – pastato atnaujinimui (modernizavimui). Toks projektas gali būti rengiamas pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius statinio projektus, pritaikytus konkrečioms atnaujinamiems (modernizuojamiems) pastatams (kai tai nėra kultūros paveldas), arba pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius konstrukcinius elementus; 6) <u>supaprastintas statybos projektas</u> – naujo nesudėtingo statinio <u>statybai</u>; 7) <u>supaprastintas rekonstravimo projektas</u> – nesudėtingo statinio <u>rekonstravimui</u>; 10) <u>griovimo projektas</u> – <u>ypatingajam</u> statiniui griauti; 11) <u>griovimo aprašas</u> – <u>neypatingajam</u> statiniui griauti;	Atsižvelgta iš dalies Statinių, kurių projektinius pasiūlymus privalo patikrinti Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo, sąrašą pagal jų naudojimo paskirtį nustato aplinkos ministras.
35.	<u>Teritorijų planavimo įstatymas</u> <u>20 straipsnio 2 dalies 1 punktas</u> Pakartojame, kad svarbus aspektas yra visuomenės teisė dalyvauti nustatant žemės sklypo naudojimo reglamento parametrus Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje nurodytais atvejais. Vadovaujantis šiuo metu galiojančia Teritorijų planavimo įstatymo redakcija, tais atvejais, kai teritorijoje nėra galiojančio detaliojo plano, visuomenė įtraukiama į užstatymo reglamentų parametrų nustatymą vykdant Statybos įstatyme nustatytą visuomenės informavimo procedūrą ir tik jai įvykus reglamentai patvirtinami išduodant specialiuosius reikalavimus. Įtvirtinus tokį Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punkto pakeitimą, visuomenė nebeturėtų teisės dalyvauti nustatant žemės sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrus kai nėra parengtų detaliųjų planų, kadangi reglamentai būtų nustatomi vienasmeniu vyriausiojo architekto sprendimu, pačioje projektavimo pradžioje išduodant specialiuosius reikalavimus. Taigi, visuomenės informavimas apie numatomą visuomenei svarbių statinių projektavimą būtų dar l20 straipsnio 2 dalies 1 punktą išdėstyti taip: „1) meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, vykdantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, atsižvelgdamas į savivaldybės lygmens bendrojo plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendinius, esamą ar suplanuotą urbanistinę struktūrą,	Neatsižvelgta Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos susiję su statyba, tačiau nereglamentuoja statybos proceso, todėl ši nuostata perteklinė. Projektinių pasiūlymų rengimas ir visuomenės informavimas yra reglamentuoti Statybos įstatyme.

	užstatymo tipą, užstatymo aukštį, statinių parametrus, gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį, viešąsias erdves, vykdomą ar suplanuotą vykdyti veiklą ir statytojo pateiktus projektinius pasiūlymus, specialiuosiuose architektūros reikalavimuose statiniui projektuoti nurodo statybai numatyto žemės sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrus. Apie numatomą statinių projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių projektinius pasiūlymus informuojama Statybos įstatymo nustatyta tvarka;“.	
AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ IR AB „LTG INFRA“		
36.	Projektas Nr.1. LTG įmonių grupė ir pakoreguotame įstatymo projekte įžvelgia riziką dėl saugaus traukinių eismo užtikrinimo galimybės praradimo, kai siūloma išduoti statybos leidžiantį dokumentą (toliau – SLD) pagal projektinius pasiūlymus (toliau – PP) nederinant su suinteresuotomis institucijomis parengto statinio projekto, nes: - LTG įmonių grupė kaip projektus per IS “Infostatyba“ derinančioji institucija turės atlikti derinimus pagal PP ir atitinkamai bus išduodami SLD. PP sudėtis ir pakoreguotuose siūlymuose nėra konkretizuojama, todėl manytina, kad bus PP pateikiami kaip iki šiol derinti institucijoms, kurie išreiškia pagrindinę sprendinių idėją (nekonkretizuodami gretutinių sprendinių), todėl <u>derinimus turėsime atlikti neįvertinę/nesusipažinę su LTG įmonių grupei svarbiais aspektais</u>, kaip pavyzdžiui statybos darbų organizavimo dalies, kuriai reikalingos eismo pertraukos ir jų trukmė, arba darbų organizavimo, įvertinant traukinių eismą, projektuojamų tinklų pradūrimo gyliai ir būdas (atviras ar uždaras) ir kt. - <u>nėra aiškus statinio projekto rengimo procesas/eiga</u>: nekonkretizuotas prisijungimo sąlygų išdavimo etapas, PP apimtis, neteisėtai išduoto SLD sąvoka. Nėra aiškus procesas, kuriame etape (PP ar techninio darbo projekto) ir kokią informaciją pateikiant išduodamos prisijungimo sąlygos. Elektroninio dokumento nuorašas 2 Šiuo metu prisijungimo sąlygoms gauti buvo teikiami PP, pagal kuriuos išduodamos prisijungimo sąlygos, kas ypatingai aktualu išduodant sąlygas susiekimo komunikacijoms (pvz: privažiuojamojo geležinkelio kelio pasijungimo vieta ir pan.), kadangi būtina žinoti (vizualiai matyti brėžinyje), kur interesantas nori pasijungti susisiekimo komunikacijas. O prisijungimo sąlygų išpildymas yra vertinamas derinant parengtą statinio projektą, tokiu būdu užtikrinant visoms pusėms saugių ir tinkamų sprendinių įgyvendinimą. Atkreipiame dėmesį, kad dėl PP apimties abstraktumo neturėsime galimybės įvertinti prisijungimo sąlygų išpildymo prieš gaunant SLD, o pagal siūlomą pakoreguotą tvarką nebelieka nei suderinimo užtikrinimo kontrolės (naikinama 27¹ str. 1 dalies 8) punkto architekto kontrolė) nei parengto techninio projekto derinimo etapo (27² str.) su atsakingomis institucijomis, kas kelia realią riziką traukinių eismo saugumui	Atsižvelgta iš dalies Projektinių pasiūlymų sudėtį nustato aplinkos ministras.

	dėl nesuderintų sprendinių statybos padidintos rizikos geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje. - <u>Nėra neaiškus derinimo su atsakingomis institucijomis procesas/eiga</u> - ar suinteresuotos derinančiosios institucijos turės tikrinti ir derinti galimybę tik PP ar ir statinio techninius darbo projektus. Pagal 27² str. 2 dalį statybos darbus siūloma leisti pradėti, kai su pranešimu apie statybos pradžią pateikti dokumentai aplinkos ministro nustatyta tvarka užregistruojami IS „Infostatyba“. Šiuo siūlymu nebelieka techninio darbo projekto derinimo su interesusotomis institucijomis etapo ir iš karto po registracijos suteikiama teisė pradėti statybos darbus. Atkreipiame dėmesį, kad <u>siekiant užtikrinti traukinių eismo saugumą tiesiogiai priklausanti nuo vykstančių statybos darbų, nepakanka LTG įmonių grupei derinti pagrindinę sprendinių idėją išreiškiančių PP, būtina IS „Infostatyba“ numatyti galimybę kompleksiskai vertinti ir derinti parengtus techninius darbo projektus (su visais konkrečiais sprendiniais) bei numatyti galimybę jiems teikti pagrįstas pastabas iki statybos darbų pradžios.</u>	
37.	- 27¹ str. 7 dalis, 24 str. 1 dalis – neaiškiai/netiksliai suformuluota kokioms valstybės įmonėms atsakingoms už geležinkelių transporto saugą turi būti teikiami derinti PP (siūloma teikti derinti ir techninius darbo projektus). Siekiant įvesti aiškumo ir išvengti papildomų diskusijų, kam turi būti pateikiami derinti PP, bei siekiant užtikrinti eismo saugumą, siūlome 27¹ str. 7 dalį išdėstyti taip, kad aiškiai į jos apimtį <u>patektų AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės įmonės ir numatyti, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės įmonėms būtinai turi būti pateikiami derinti visi PP/techninius darbo projektus projektai (nesvarbu kokia statybos rūšis), kurių sprendiniai patenka į geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zoną ar valdomą sklypą.</u>	Neatsižvelgta Tai bendra pozicija dėl tikrinančių subjektų įvardinimo.
38.	- Pateikti įstatymo pakeitimo siūlymai yra esminiai, bet nėra galimybės šių siūlymų įvertinti kompleksiskai, nes kartu nepateikiama informacija arba derinti, susiję lydinieji dokumentai nuo kurių turinio sudėties priklauso viso keičiamo proceso rizikos. Daugelyje straipsnių įrašyta „aplinkos ministro nustatyta tvarka“, kurios tvarka (ar jų pokyčiai) nėra detalizuojami, kaip pavyzdžiui: 27¹ str. 7 dalis nėra aiški kokia tvarka susiekimo ministro įgaliotos institucijos tikrina PP, nes įvardinta aplinkos ministro nustatyta tvarka nedetalizuota ir nepateikta; 2 str. 45 dalyje nėra apibrėžta tiksli PP sudėtis ir nepridėti derinti su PP susiję statybos techniniai reglamentai, konkretizuojantys PP sudėtį; 2 str. 61 dalyje nedetalizuota statinio projekto etapai ir jų apimtys ir pan.	Atsižvelgta iš dalies Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. priima Statybos įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, kurie bus pateikiami derinimui socialiniams partneriams.
39.	Projektas Nr.7. LTG įmonių grupė teikia siūlymus:	Neatsižvelgta Pertekliniai pasiūlymai.

	-15 str. pakeitimo 2 dalies 1) punktą siūlome papildyti, kad nebūtų taikomas savivaldybės infrastruktūros plėtros mokestis regioninės reikšmės projektų įgyvendinimui, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros mokestis nebūtų taikomas, pvz.: AB „LTG Cargo“ bazės statybai Vaidotuose, Vilnius Connect projektams ir pan. 3 -15 str. pakeitimo 2 dalies 2) punkto pabaigoje reikalavimą „kai jų eksploatacijai nereikalinga savivaldybės infrastruktūra, išskyrus vietinės reikšmės kelius“ siūlome naikinti, kadangi statant ar rekonstruojant viešosios geležinkelių infrastruktūros objektus ir geležinkelių paslaugų įrenginius valstybės nuosavybės, jiems aptarnauti reikalinga ir savivaldybės infrastruktūra (pvz.: vandentiekio ir nuotekų tinklai bei pan.), todėl AB „LTG Infra“, kaip viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas patirs papildomas išlaidas dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros mokesčio, kurį turės kompensuoti iš valstybės biudžeto lėšų.	Savivaldybė turi teisines priemones savarankiškai priimti sprendimą dėl papildomo finansavimo, tarp jų ir dėl regioninės reikšmės projektų ar konkrečių objektų įgyvendinimo. Pagal SIPI 15 str. 4 d. savivaldybės taryba savo sprendimu, vadovaudamasi savo nustatyta tvarka ir pagal savo patvirtintus kriterijus, gali nustatyti kitus negu šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūra pastatoma ir (ar) įrengiama savivaldybės biudžeto lėšomis.
40.	Projektas Nr.12. LTG įmonių grupė teikia siūlymus: -10 str. pakeitimo 3 dalį siūlome formuluoti papildant taip: „Valstybinės žemės nuomininkas, pageidaujantis įgyvendinti valstybinės žemės nuomos sutartyje numatytą galimybę statyti naujus ir (ar) rekonstruoti esamus statinius ar įrenginius, išskyrus atvejus, kai valstybinė žemė išnuomota regioninės reikšmės projekto įgyvendinimui, iki teisės vykdyti statybos darbus įgijimo, o jeigu jų statybai neprivaloma įgyti teisės vykdyti statybos darbus, iki naujų statinių ar įrenginių statybos ir (ar) esamų rekonstravimo pradžios Vyriausybės nustatyta tvarka turi sumokėti 50 procentų atlyginimo už galimybę statyti valstybinėje žemėje į valstybės biudžetą, 50 procentų atlyginimo už teisę statyti valstybinėje žemėje – į savivaldybės, kurios teritorijoje yra žemės sklypas, biudžetą.“.	Neatsižvelgta Tai nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas, šie klausimai buvo nagrinėjami Žemės įstatymo pakeitimuose.
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA		
41.	Lietuvos Respublikos valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija), susipažinusi su pateiktu Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 47, 49, 51, 52¹, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27², 53¹, 68 straipsniais įstatymo projektu (toliau – Projektas), pastabų iš esmės neturi, išskyrus tai, jog keičiant Statybos įstatymo nuostatas, paliekamas pačiame Statybos įstatymo 1 straipsnyje egzistuojantis prieštaravimas dėl architektūros reikalavimų taikymo remontuojamiems statiniams. Statybos įstatymo 1 str. 1 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas nustato visų Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminius architektūros reikalavimus, o to paties straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, jog šis įstatymas netaikomas nustatant nekilnojamojo kultūros	Neatsižvelgta Kultūros ministerija rengia naują Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakciją, kuri bus suderinta su Statybos įstatymu.

paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir su jais susijusių procedūrų reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (toliau – NKPAĮ). Pagal NKPAĮ 2 str. 34 ir 36 dalis nekilnojamojo kultūros paveldo remonto darbai yra priskiriami tvarkomiesiems paveldosaugos darbams. Taigi, pagal Statybos įstatomo 1 str. nuostatas šis įstatymas yra taikomas visiems Lietuvos Respublikos teritorijoje remontuojamiems statiniams ir netaikomas Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems nekilnojamojo kultūros paveldo statiniams. Praktikoje šis Statybos įstatyme įtvirtintas prieštaravimas sukeltų neigiamas pasekmes kultūros paveldo objektų savininkams bei valdytojams, atliekantiems remonto darbus. Vienu atveju kultūros paveldo objektų savininkai bei valdytojai pripažįstami pažeidę teisės aktų reikalavimus dėl to, jog jie atlikdami kultūros paveldo objekto remonto darbus, juos priskyrė tvarkomiesiems paveldosaugos darbams ir tuo pagrindu atliko visas procedūras vadovaujantis NKPAĮ nuostatomis. Kitu atveju, kultūros paveldo objektų savininkai, valdytojai pripažįstami pažeidę teisės aktų reikalavimus dėl to, jog jie atlikdami kultūros paveldo objekto remonto darbus, juos priskyrė tvarkomiesiems statybos darbams ir tuo pagrindu atliko visas procedūras vadovaujantis Statybos įstatymo nuostatomis. Statybos įstatyme įtvirtintas prieštaravimas ir dviprasmybė sukelia neigiamas pasekmes ne tik kultūros paveldo objektų savininkams bei valdytojams, bet ir sudaro kliūtis tinkamai tvarkyti kultūros paveldo objektus. Paveldo komisijos nuomone, minėtą prieštaravimą ir dviprasmiškumą dėl remontuojamų kultūros paveldo objektų būtina pašalinti. Siūlytini šie egzistuojančios problemos išsprendimo būdai: 1) patikslinti Statybos įstatymo 1 str. 1 dalį ir nustatyti, kad jog šis įstatymas nustato visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje remontuojamų statinių (išskyrus nekilnojamojo kultūros paveldo objektus) esminius architektūros reikalavimus; 2) patikslinti Statybos įstatymo 1 str. 2 dalies 2 punktą ir nustatyti, jog šis įstatymas netaikomas tvarkomiesiems paveldosaugos darbams, išskyrus nekilnojamojo kultūros paveldo objektų remonto darbus; 3) pakeisti NKPAĮ 2 str. 34 ir 36 dalis, nustatant, kad nekilnojamojo kultūros paveldo remonto darbai nėra priskiriami tvarkomiesiems paveldosaugos darbams. Paveldo komisijos nuomone vienas iš paminėtų teisinio reguliavimo pakeitimo būdų išspręstų egzistuojančią problemą atliekant kultūros paveldo objektų remonto darbus.	
LIETUVOS STATYBININKŲ ASOCIACIJA	

42.	Siekiant optimizuoti SSVA veiklą, vykdant statybos dalyvių atestavimą, ir sumažinti statybos dalyviams naštą, kuri atsiranda teikiant duomenis agentūrai, siūlome numatyti SSVA galimybę gauti duomenis iš kitų valstybės registrų bei duomenų bazių. Tokiu būdu laikytis principo, kad valstybės institucijos neturėtų reikalauti iš verslo tos informacijos, kurią jos gali gauti iš kitų valstybės institucijų. Atsižvelgiant į paminėtą, siūlome 11¹ straipsnį papildyti tokia nauja dalimi: <i>„4. Vyriausybės įgalios įstaigos funkcijoms, nurodytoms šio straipsnio 2 dalies 3 punkte, atlikti iš valstybės registrų ir duomenų bazių teikiami šie duomenys:</i> <i>1) iš Juridinių asmenų registro – juridinio asmens pavadinimas, kodas, įregistravimo data, teisinis statusas, duomenys apie apyvartą;</i> <i>2) iš Gyventojų registro – fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, mirties data;</i> <i>3) iš Neveiksnių ir ribotai veikusių asmenų registro – duomenys apie tai, ar fizinis asmuo nėra pripažintas neveiksniu arba jam nėra apribotas civilinis veiksnumas;</i> <i>4) iš Valstybinio socialinio fondo valdybos valdomos duomenų bazės – fizinio asmens darboviečių pavadinimas, darbo funkcijų (pareigybės, pareigų, profesijos, specialybės) pavadinimas, darbo sutarties pradžia ir pabaiga, jeigu asmuo dirba pagal darbo sutartį, taip pat duomenys apie bendrą juridinio asmens darbuotojų skaičių;</i> <i>5) iš Mokesčių mokėtojų registro ir Valstybinės mokesčių inspekcijos valdomos duomenų bazės – individualios veiklos pagal verslo liudijimą arba pagal Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą vykdymo pradžia ir pabaiga, verslo liudijimo ir Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos pažymos numeris, jeigu fizinis asmuo vykdo individualią veiklą;</i> <i>6) iš Mokesčių mokėtojų registro – duomenys apie tai, ar asmuo turi įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu.“</i>	Neatsižvelgta Viešųjų funkcijų vykdymui yra užtikrinama galimybė gauti informaciją iš aktualių registrų, informacinių sistemų, tam Statybos įstatyme nereikalinga įtvirtinti specialias nuostatas, kaip jos nėra įtvirtintos ir kitų institucijų atžvilgiu.
VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS		
43.	Atsižvelgiant į tai, kad statybą leidžiančių dokumentų privalomumo reglamentavimas dažnai keitėsi, Projekte (pvz., jo 3 straipsnyje) ar atitinkamame jį įgyvendinančiame statybos techniniame reglamente taip pat būtina suregulmentuoti anksčiau išduotų statybą leidžiančių dokumentų, kuriuose nurodytas tik vienas asmuo, vertinimą, t. y., siūlome numatyti anksčiau išduotų statybos leidimų vertinimo kriterijus ir išgryninti aktualius statytojo teisės įgyvendinimo klausimus (pvz., ar statytojais laikomi abu sutuoktiniai, kai statybą leidžiantis dokumentas išduotas vieno iš jų vardu).	Neatsižvelgta Dabar galiojančios Statybos įstatymo nuostatos apibrėžia statytoją ir jam keliamus reikalavimus. Keliami klausimai buvo skirtingai reguliuoti skirtingais etapais, šiuo metu statybos techniniai reglamentai yra suderinti su Statybos įstatymu ir juose nustatytos pereinamosios nuostatos. Pažymėtina, kad statytojo teisės įgyvendinimo klausimai nėra šių pakeitimų tikslas.

44.	Keičiantis Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatai, atitinkamai turėtų būti pakeistos / papildytos ir visų statybos dokumentų, kuriuose atsispindi informacija apie statybą leidžiantį dokumentą, formos, t. y., įsigaliojus Projekto 3 straipsnio nuostatai, tiek deklaracijos apie statybos užbaigimą, tiek pažymų apie nebaigtą statyti nesudėtingąjį statinį ir kt. statybos dokumentų rekvizituose turėtų būti nurodomi ne tik duomenys apie statybą leidžiantį dokumentą, bet ir kokių pagrindų įgyvendinama statytojo teisė vykdyti statybos darbus tais atvejais, kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas.	Atsižvelgta iš dalies Bus detalizuojama tikslinant įstatyminius teisės aktus.
45.	Siekdami aiškaus teisinio reglamentavimo siūlome papildyti Projektu keičiamą Statybos įstatymą nuostatomis, nurodančiomis, kokie statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimai taikytini dėl seniai atliktų statybos darbų įteisinimo (pagal statybos pradžios ar statybos pabaigos metu galiojusias Statybos įstatymo nuostatas) tais atvejais, kai parengtose kadastro duomenų bylose fiksuojami seniai atlikti statybos darbai, o apie tokių darbų užbaigimą deklaruojama įsigaliojus Statybos įstatymo pakeitimams, arba nustatyti, kad nurodyti atvejai turi būti aptarti atitinkamuose statybos reglamentuose.	Neatsižvelgta Teisės aktuose apibrėžta, kokie teisės aktų reikalavimai keliami projektui, užbaigiant tikrinama atitiktis projektui, o nauji reikalavimai netaikomi tik pradėtoms atskiroms procedūroms užbaigti. Senų (ir skirtingų) procedūrinių reikalavimų taikymas praėjus daugeliui metų būtų neracionalus sprendimas.
46.	Atsižvelgdami į aktualius Statybos įstatymo taikymo klausimus taip pat siūlome papildyti (pakeisti) Statybos įstatymo 39 straipsnio 4 dalį, įtvirtinant dokumentą – deklaraciją ar pažymą apie nebaigtą pastatų ir statinių kapitalinį ar paprastąjį remontą, kuris būtų pagrindas statinio ir teisių į jį įregistravimui Nekilnojamojo turto registre nebaigto statinių kapitalinio remonto ar nebaigto statinių paprastojo remonto atvejais, ir patvirtinti šio dokumento formą. Nesant atitinkamo dokumento, patvirtinančio nebaigtų remonto darbų atlikimą, nėra teisinio pagrindo statytojo (užsakovo) pageidavimu Nekilnojamojo turto registre tikslinti pasikeitusius nebaigto remonto statinio kadastro duomenis.	Neatsižvelgta Tai nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas.
47.	<u>Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas1).</u> Vadovaudamiesi teisėkūros efektyvumo principu teikiame itin aktualų statinių savininkams pasiūlymą ir jį pagrindžiančius argumentus dėl Projekto1 papildymo. Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo (toliau – Kadastro įstatymas) 17 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojas (toliau – Kadastro tvarkytojas), įrašydamas nekilnojamojo turto kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą, pažymi šiuos daiktus nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje ir patikrina, ar žemės sklypų ribos nekerta besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų. Vadovaujantis Kadastro įstatymo 14 straipsnio 5 punktu, kadastro tvarkytojas turi atsisakyti įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro	Atsižvelgta iš dalies Remdamiesi tuo, kad NTK tvarkytojas turi užtikrinti, jog į NTK nebūtų įrašomi klaidingi duomenys, neviršytų leistinus nekilnojamojo turto kadastro duomenų žymėjimo NTK žemėlapyje neatitikimų dydžius, taip pat siekdami užtikrinti, kad NTK įrašyti duomenys nuo jų įrašymo būtų laikomi teisingais ir išsamiais (kaip nustatyta NTK įstatymo 3 str. 4 d.), nepritariame pateiktam siūlymui. Panaikinus NTK 17 str. 4 d. 4 p. nuostatą kadastro tvarkytojas prieš pažymėdamas NTK žemėlapyje nekilnojamojo daikto ribas nebetikrintų, ar žemės sklypo ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų ir nebus užtikrinta NTK įstatymo 3 str. 4 d. įtvirtinta nuostata, t. y. „ <i>Nekilnojamojo turto kadastre įrašyti duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nepakeisti arba nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka</i> “.

duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą, jei Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka negalima nekilnojamojo daikto pažymėti nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje. Registrų centras dažnai sulaukia kreipimūsi dėl šios įstatymo normos taikymo, atsisakius įrašyti nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis, kadangi statinių (inžinerinių įrenginių) savininkai negali laiku užbaigti vykdomų projektų, kurie dažnai yra finansuojami iš struktūrinių Europos Sąjungos fondų lėšų. Pastebime, jog šis procesas (atsisakyti įrašyti nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis dėl to, kad Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka negalima nekilnojamojo daikto pažymėti nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje) nėra efektyvus, o sukuriama administracinė našta nėra proporcinga teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. Siūlome atsisakyti Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo, kaip paskutinės institucijos, kurios priimamai sprendimai turi įtakos statybos projektų įgyvendinimui, prievolės nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų bylų išankstinės patikros metu ir nekilnojamojo turto registravimo etape tikrinti, ar žemės sklypų ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų. Šių nekilnojamųjų daiktų ribų suderinamumo klausimas turėtų būti sprendžiamas pradiniuose statybos projektų rengimo etapuose (pavyzdžiui, rengiant projektinius pasiūlymus). Manome, jog taip būtų mažinama administracinė našta, supaprastinamas ir sutrumpinamas statybos projektų įgyvendinimo procesas, didinamas pasitikėjimas statybos dalyviais, matininkais, valstybės institucijomis. Taip pat, siekiant suderinti Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo ir Statybos įstatymo nuostatas bei įtvirtinti tiek privačių, tiek viešojo sektoriaus statinių užbaigimo ir jų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre sąlygas, tikslinga patikslinti galiojantį teisinį reglamentavimą, turintį įtakos statinių ir teisių į juos įregistravimui Nekilnojamojo turto registre. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome į Projektą1 įtraukti ir Kadastro įstatymo 17 straipsnio pakeitimą, pripažįstant netekusiu galios Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip: „4. Įrašydamas nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis į nekilnojamojo turto kadastrą, Kadastro tvarkytojas Kadastro nuostatų nustatyta tvarka pažymi šiuos daiktus nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje. Prieš pažymint nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje nekilnojamojo daikto ribas patikrinama, ar: 1) nekilnojamojo daikto planai parengti taip, kad naudojantis valstybinės koordinatų sistemos duomenimis būtų galima nustatyti	Tačiau siekiant nors iš dalies sumažinti administracinę naštą, supaprastinti ir sutrumpinti statybos projektų įgyvendinimo procesą, siūlytume NTKĮ įtvirtinti išimtį, jog kadastro tvarkytojas gali pažymėti nekilnojamojo daikto – kelio ar hidrografijos objekto, kertančio valstybinės žemės sklypą, ribas NTK žemėlapyje tuo atveju, jei valstybinės žemės patikėtinis sutinka, kad jo patikėjimo teise valdomą žemės sklypą kirstų su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribos. Siūlome papildyti NTKĮ 17 str. 4 d. 4 p. nustatant, kad: „4) žemės sklypo ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų dėl priežasčių, nesusijusių su nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiui naudojamos kartografinės medžiagos tikslumu. Tuo atveju, jei kelias ar hidrografijos objektas kerta valstybinės žemės sklypą ir valstybinės žemės sklypo patikėjimo teisės subjektas (patikėtinis) sutinka, kad dalis kelio ar hidrografijos objekto patektų į valstybinės žemės sklypą, kadastro tvarkytojas tokio kelio ar hidrografijos objekto ribas pažymi nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje“. Atitinkamai siūlome papildyti NTKĮ 9 str. nauja nuostata įpareigojančia per 3 metus patikslinti tokio žemės sklypo, kurio ribas kerta NTK žemėlapyje jau pažymėtas kelias ar hidrografijos objektas, ribas, t. y.: „2¹. Nekilnojamojo turto kadastre įrašytų žemės sklypų, kuriuos kerta nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje šio Įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatytu atveju pažymėtas kelias ar hidrografijos objektas, ribos turi būti patikslintos ir Nekilnojamojo turto kadastre įrašytos ne vėliau kaip per 3 metus nuo tokio kelio ar hidrografijos objekto ribų pažymėjimo nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje.”
---	--

	nekilnojamojo daikto vietą ir ribas Lietuvos Respublikos sausumos teritorijoje ar jūrinėje teritorijoje; 2) žemės sklypų ribos nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje nekerta gretimų ir jau pažymėtų nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje žemės sklypų ribų arba su jomis nesiriboja, išskyrus atvejus, kai šių žemės sklypų ribos Kadastro nuostatų nustatyta tvarka atliekant kadastrinius matavimus nustatytos tiksliau; 3) žemės sklypo ribos nekerta administracinių vienetų, kadastro vietovių ir blokų ribų dėl priežasčių, nesusijusių su nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiui naudojamos kartografinės medžiagos tikslumu ar administracinių vienetų, kadastro vietovių ir blokų ribų tikslumu.“ Atsižvelgus į šį siūlymą, koreguotinas Projekto1 pavadinimas.	
LOBISTŲ KONTORA VENTO NUOVO		
48.	Atkreipiame dėmesį, kad Statybos įstatymo projekte numatytas jo įsigaliojimo terminas yra 2024 m. lapkričio 1 d. Tai itin aktualu dėl Statybos įstatymo projekto 23 straipsnio, kuriuo keičiamas 47 straipsnis, kadangi šiame pakeitime numatytos įstatymo nuostatos turėtų pradėti būti taikomos tiems objektams, kuriems statybą leidžiantis dokumentas bus išduotas po minėtos 2024 m. lapkričio 1 d. Atkreipiame dėmesį, kad šie įstatymų projektai planuojami svarstyti Seimo rudens sesijoje, o tai reiškia, kad gali būti priimti iki pat 2023 m. gruodžio pab. Tai reiškia, kad nekilnojamojo turto plėtojams gali būti paliekamas itin trumpas laikas pasiruošti pokyčiams bei prie jų prisitaikyti. Nežinant poįstatyminių teisės aktų turinio, kuriuose bus aptartos visos aktualiausios praktinės įstatymo nuostatų taikymo detalės, plėtojams nėra įmanoma efektyviai pasiruošti galimiems pokyčiams, tad vertiname, kad toks terminas yra skubotas. Pagal pateiktą įstatymo projektą nėra aišku su kuo bus privaloma suderinti pateiktus projektinius pasiūlymus ir kiek projektiniai sprendiniai galės skirtis nuo pateiktų pasiūlymų. Atnaujintame įstatymo projekte nurodyta, kad: „4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“. Manome, kad tai yra techninė klaida, kadangi tai techniškai neatrodo įmanoma įgyvendinti, kadangi įstatymai tikrai nebus priimti, tačiau apsitraudžiant norėtume patikslinimo, jog tai yra techninė klaida, kuri bus ištaisyta teikiant įstatymų projektus svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Prašome patikslinti šią vietą. Taip pat iš pateiktų įstatymo projektų nėra aišku kaip reikės taikyti įstatymo nuostatas tokiems projektams, kurie jau turės gavę pritarimą projektiniams pasiūlymams, tačiau per jiems nustatytą terminą dar nebus išduoti statybą	Atsižvelgta iš dalies Kai projektiniai pasiūlymai jau yra patvirtinti, bet negautas statybą leidžiantis dokumentas, išliks trys projektavimo etapai, kaip ir dabar, reikės gauti statybą leidžiantį dokumentą (tik jau pagal mažesnę sprendinių apimtį) ir pasirengti techninį darbo projektą statybos darbams (analogiškai kaip dabar DP).

	leidžiantys dokumentai. Nėra aišku ar tokiu atveju tokie projektiniai pasiūlymai turėtų būti viešinami iš naujo praeinant visą naują viešinimo procedūrą, ar privalės būti gaunami nauji savivaldybių administracijų sprendimai ar statybą leidžiantys dokumentai tokiu atveju bus išduodami dar pagal anksčiau galiojusią tvarką. Prašytume šią vietą tikslinti įvedant aiškumą jeigu susiklostytų situacija, kuomet buvo patvirtinti projektiniai pasiūlymai ir gauti specialieji architektūros reikalavimai, ar galima bus užbaigti statybos leidimo gavimo procedūrą tuomet galiojusia tvarka? Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus siūlome Statybos įstatymo projekto išgaliojimą numatyti ne anksčiau kaip 2025 m. sausio 1 d. siekiant, kad visi nekilnojamojo turto plėtotojai bei savivaldybių administracijos turėtų pakankamai laiko susipažinti ne tik su įstatymų, tačiau ypatingai su po įstatyminių teisės aktų nuostatomis bei atnaujintais reikalavimais ir prisitaikyti prie būsimų pasikeitimų.	
49.	Siūlome koreguoti Statybos įstatymo projekto 47 straipsnio 2 dalį patikslinant, jog pilnai užbaigus statinių statybą būtų galima sudaryti galutinius pirkimo – pardavimo sandorius. Dabartinė Statybos įstatymo projekte siūloma nuostata neišskiriant pirkimo – pardavimo sandorių itin stipriai ir be jokios priežasties apribotų nekilnojamojo turto plėtotojų galimybes sudarinėti net ir preliminaras – rezervacijos sutartis, o tai itin iškreiptų situaciją rinkoje bei sudarytų nepatogumą asmenims, ketinantiems rezervuoti nekilnojamąjį turtą dar iki jo galutinio pastatymo. Pagal pateiktą formuluotę absoliučiai jokie sandoriai nebūtų galimi iki galutinio objekto užbaigimo. Siūlytume Statybos įstatymo 47 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: 2. Pastatytą naują ypatingąją ar neypatingąją statinį (jo dalį) galima naudoti ir (ar) sudaryti galutinius pirkimo-pardavimo (nuosavybės perleidimo) sandorius dėl patalpų, esančių gyvenamosios paskirties pastatuose (trijų ir daugiau butų (daugiabučiuose pastatuose), ar gyvenamosios paskirties patalpų, esančių kitų paskirčių pastatuose, nuosavybės teisės perleidimo kitiems naudotojams tik šio įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka užbaigus šių statinių (jų dalių) statybą. Taip pat laikomės nuoseklumo ir manome, kad šios nuostatos taip pat turėtų būti taikomos tuomet kai statybą leidžiantis dokumentas būtų išduotas po 2025 m. sausio 1 d.	Neatsižvelgta Preliminariosios sutartys arba, juo labiau, rezervavimo sutartys, dar nėra pirkimo pardavimo sandoriai, o tik susitarimas juos sudaryti ateityje, todėl projekte naudojama Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse įtvirtinta pirkimo-pardavimo sandorio sąvoka.
50.	Statybos įstatymo projektas numato papildyti 2 straipsnį 521 dalimi. siūlome konkrečiau įvardinti šiame punkte esančią nuostatą, papildant kas laikoma spalvos keitimu.,,521 . Statinio išvaizda – statinio architektūros sprendinių visuma, formuojanti vizualiai suvokiamą statinio architektūrinę išraišką: statinio, jo dalių formos ir proporcijos, fasadų, stogų medžiagiškumas ir spalva (spalva laikoma nepakitusia, kai parenkami trys gretimi spalvos atspalviai, vadovaujantis bet kuriuo spalvų paletės katalogu, kuriame yra	Atsižvelgta iš dalies Bus peržiūrėtas statybos techniniuose reglamentuose esantis reguliavimas, įtraukiant į diskusijas socialinius partnerius.

	ne mažiau kaip 1000 spalvų ir atspalvių), architektūrinių ir inžinerinių elementų forma, išdėstymas, kiekis ir dydis. Esminiu statinio išvaizdos keitimu laikomi pakeitimai, kurie pagal aplinkos ministro nustatytus kriterijus turi reikšmingos įtakos statinio architektūrinei išraiškai.“ Kitu atveju susidarys situacija, kuomet net itin nedideli iš esmės vizualinei išraiškai esmės neturintys pakeitimai privalės būti derinami pakartotinai, kas itin apsunkintų visą derinimo procesą. Esame pasiruošę bendradarbiauti ir savo išvalgomis bei praktine patirtimi prisidėti prie kuo geresnio bei subalansuoto teisinio reguliavimo, kuris spręstų aktualias problemas ir kartu atitiktų Lietuvos rinkos realijas bei situaciją. Tikimės, kad Aplinkos ministerija apsvartys mūsų pateiktus argumentus ir priims sprendimus dėl ilgesnio įstatymų projektų įsigaliojimo termino ir kitų mūsų paminėtų siūlymų. Taip pat prašytume organizuoti išankstines diskusijas su rinkos dalyviais dėl poįstatyminių teisės aktų projektų rengimo, kadangi jie yra svarbiausi norminiai dokumentai mūsų praktinėje veikloje.	
KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS		
51.	5. Dėl projekto Nr. 1 papildymo nauju 27² straipsniu: 5.1. projekto 20 straipsnyje įstatymą siūloma papildyti nauju 27² straipsniu, kurio 3 dalyje siūloma nustatyti, jog kai išduodant statybą leidžiantį dokumentą projektinius pasiūlymus patikrino Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos pagal šio įstatymo 27¹ straipsnio 3 dalį statytojas (užsakovas) gali pradėti statybos darbus ne anksčiau kaip po 10 darbo dienų nuo pranešimo apie statybos pradžią ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų privalomų dokumentų užregistravimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Šioje dalyje nurodytais atvejais apie statytojo (užsakovo) užregistruotą pranešimą apie statybos pradžią ir pateiktus privalomus dokumentus Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos informuojamas per Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą „Infostatyba“. Taigi, numatoma, kad statybos darbai gali būti pradedami kultūros paveldo objekte Departamentui nepatikrinus techninio darbo projekto, o patikrinus vien projektinius pasiūlymus.	Atsižvelgta iš dalies Neteisėta galimybė nukrypti nuo patikrintų projekto sprendinių darbo projekto rengimo ar statybos metu egzistuoja ir dabar, ji valdoma per valstybinės priežiūros bei kitas viešojo intereso apsaugos procedūras. Pertvarkyta statybą leidžiančio dokumento išdavimo sistema ne padidina šią riziką, o kaip tik ją mažina nustatant atsakingų institucijų informavimo, techninio darbo projekto viešinimo (kartu - visuomenės kontrolės didinimo) ir kitus papildomus įrankius.
52.	5.2. Toliau 27² straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, jog Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos turi teisę patikrinti techninį darbo projektą ir nustatęs, kad techninio darbo projekto sprendiniai neatitinka teisės aktų ar kitų statinio projektui keliamų reikalavimų, privalo kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl patikrinimo Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme nustatyta tvarka. Taigi, siūloma nustatyti, kad	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad vadovaujantis Statybos įstatymo pakeitimo projekto 27² straipsnio 3 dalimi Kultūros paveldo departamentas turi teisę patikrinti techninį darbo projektą per 10 darbo dienų „3.Kai išduodant statybą leidžiantį dokumentą projektinius pasiūlymus patikrino Kultūros ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo pagal šio įstatymo 27¹ straipsnio 3 dalį arba Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo pagal šio įstatymo 27¹ straipsnio

	Departamentas turi teisę tikrinti techninį darbo projektą jau prasidėjus statybos darbams kultūros paveldo objekte pagal patikrintus projektinius pasiūlymus.	<i>5 dalį, statytojas (užsakovas) gali pradėti statybos darbus ne anksčiau kaip po 10 darbo dienų nuo pranešimo apie statybos pradžią ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų privalomų dokumentų užregistravimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Šioje dalyje nurodytais atvejais apie statytojo (užsakovo) užregistruotą pranešimą apie statybos pradžią ir pateiktus privalomus dokumentus Kultūros ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo arba Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo informuojami per Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą „Infostatyba“. Kultūros ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo arba Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kitas juridinis asmuo turi teisę patikrinti techninį darbo projektą ir nustatę, kad techninio darbo projekto sprendiniai neatitinka teisės aktų ar kitų statinio projektui keliamų reikalavimų, privalo kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl patikrinimo Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatyme nustatyta tvarka.“</i>
53.	Pagal pridedamo Įstatymo projekto Nr. 2 (Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo) 5 straipsnį, Įstatymo projektą Nr. 2 siūloma papildyti 10¹ straipsniu, kurio 3 dalyje numatoma, jog jeigu asmuo pateikia skundą Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai, pranešimo apie statybos pradžią patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo skundo pateikimo dienos. Jei dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo atlikti negalima, Inspekcija šį terminą gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų. Pagal 10¹ straipsnio 4 dalį jeigu nustatyta, kad statyba vykdoma nepateikus pranešimo apie statybos pradžią arba pateikti ne visi privalomi dokumentai, informacija ir (ar) pateikti dokumentai, informacija neatitinka teisės aktų reikalavimų, Inspekcijos pareigūnas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą sustabdyti statybą. Darytina išvada, kad nuo Departamento pranešimo Inspekcijoje gavimo dienos iki Inspekcijos sprendimo stabdyti statybos darbus kultūros paveldo objekte, jo teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje priėmimo dienos gali praeiti 45 darbo dienos, arba 9 savaitės, visą tą laiką kultūros paveldo objekte vykstant statybos darbams, galimai pažeidžiantiems paveldosaugos reikalavimus. Pažymėtina, kad pagal NKPAĮ 5 straipsnio 10 dalies 20 punktą Departamentas nustato sužalotų nekilnojamųjų kultūros vertybių atkūrimo būdą ir nuostolių dydį. Pagal NKPAĮ 29 straipsnio 1 dalį juridiniai ir fiziniai asmenys, padarę žalos nekilnojamajai kultūros vertybei, taip pat jos teritorijoje ar apsaugos zonoje, privalo kiek įmanoma atkurti iki sužalojimo buvusią būklę ir atlyginti tiesioginius ir netiesioginius nuostolius, kuriuos patiria visuomenė ir	Neatsižvelgta Departamentas per 10 d. d. įvertinęs techninį darbo projektą ir nustatęs projektinių sprendinių neatitikimą teisės aktams, apie tai informuos VTPSI. Apie Departamento nustatytus neatitikimus per „Infostatybą“ tuo pačiu bus informuojamas ir statytojas (užsakovas), kuris turės įvertinti galimas pasekmes už vykdomos statybos pažeidimus.

	valdytojas. Pagal NKPAĮ 29 straipsnio 2 dalį už nekilnojamosios kultūros vertybės apsaugą atsakinga institucija privalo pasiūlyti žalą padariusiam asmeniui atkurti iki sužalojimo buvusią būklę ir atlyginti dėl padarytos žalos patirtus nuostolius. Jeigu nesutariama, Departamentas teikia ieškinius teismui dėl nekilnojamajai kultūros vertybei padarytos žalos atlyginimo ir nuostolių išieškojimo. Taigi, kol Inspekcija svarstys, ar stabdyti darbus, nekilnojamoji kultūros vertybė gali būti sužalota (taip pat ir negrįžtamai) ir prasidės žalos ir nuostolių atlyginimo procesas.	
54.	Atkreipiamė dėmesį, kad pagal Aplinkos ministerijos 2023-05-17 raštu Nr. D8(E)-2989 pateikto Respublikos statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 27 ² straipsnio 5 dalį Departamentas galėjo tikrinti statytojo (užsakovo) pateiktus dokumentus ir, nustatęs teisės aktų pažeidimus, surašyti nepritarimo statybai dokumentą. Jei Departamento surašo nepritarimo statybai dokumentą, statytojas (užsakovas) neturėjo teisės vykdyti statybos darbų, kol Departamentas ar teismas panaikins šį dokumentą. Taigi, paveldo apsaugos požiūriu Aplinkos ministerijos 2023-07-04 raštu Nr. D8(E)-4007 pateiktame naujajame 27 ² straipsnio variante kultūros paveldo apsauga susilpninta, todėl nepritariame 27 ² straipsnio 3 dalyje siūlomam nustatyti teisiniam reguliavimui	Neatsižvelgta Statybos įstatymo projekte yra atidėtas teisės vykdyti statybos darbus įsigaliojimas (kol su projektu susipažins Departamentas), siekiant suteikti papildomą apsaugą kultūros paveldui. Ši priemonė papildo jau anksčiau nustatytas kitas apsaugos priemonės, įskaitant ir Departamento savarankišką teisę ginti viešąjį interesą teisme (Statybos įstatymo 27 str. 24 d.). Atsižvelgiant į teisinių priemonių visumą, laikoma, kad papildomas projekto derinimas ir jo valstybinė priežiūra nebūtų proporcingi.
LIETUVOS NEKILNOJAMOJO TURTO PLĖTROS ASOCIACIJA		
55.	Dėl statinių, patalpų nuosavybės teisės perleidimo tik užbaigus jų statybą. Siūloma papildyti Statybos įstatymo 47 straipsnį nauja 4 dalimi, o buvusią 4 dalį laikyti 5 dalimi, ir 4 dalį išdėstyti taip: „4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyti draudimai netaikomi jeigu statytojas perleisdamas patalpų, esančių šio įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka nebaigtuose gyvenamosios paskirties pastatuose (trijų ir daugiau butų (daugiabučiuose pastatuose), ar gyvenamosios paskirties patalpų, esančių kitų paskirčių pastatuose, nuosavybės teises kitiems naudotojams iki nuosavybės teisės perleidimo sandorio sudarymo yra sudaręs susitarimą su statinio statybos valdytoju dėl statinio statybos užbaigimo šio įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka ir yra pateikęs sutarties įvykdymo užtikrinimo garantiją ne mažesnei sumai nei 10 procentų statinio statybos kainos ar tokią sumą yra sumokėjęs į depozitinę sąskaitą. Tokiame su statinio statybos valdytoju sudaromame susitarime negali būti numatytas ilgesnis susitarimo įvykdymo terminas nei terminai numatyti sandoriuose, sudarytuose su statinio (jo dalies) įgijėjais, bei kad toks susitarimas negali būti nutraukiamas prieš terminą nesant šalies kaltės.“	Neatsižvelgta Anksčiau priimtos, o šiuo projektu tikslinamos įstatyminės pastato užbaigtumo nuostatos neapriboja galimybės statytojui ir pirkėjui sudaryti sandorį dėl neužbaigtų (dalinės apdailos) butų. Pavienių butų pirkėjai negali įtakoti viso pastato statybos darbų užbaigimo ir jų įteisinimo, todėl vartotojų teisių apsaugos tikslais pastato užbaigtumo reikalavimai yra būtini.
56.	Dėl subjektų, tikrinančių dokumentus, pateiktus siekiant įgyti teisę vykdyti statybos darbus, tikrinimo apimties.	Atsižvelgta iš dalies

	Siūlome numatyti, kad subjektai, tikrinantys statytojo (užsakovo) pateiktus dokumentus, prieš pranešant apie statybos darbus, statinio projektą tikrintų tik toje apimtyje, jei ir kiek buvo nukrypta nuo šių subjektų išduotų pritarimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo stadijoje, o ne pakartotinai tikrintų iš naujo taip pažeidžiant teisėtus vystytojų lūkesčius. Atsižvelgiant į tai, siūlome pakeisti Statybos įstatymo 27² straipsnio 3 dalį, ją išdėstant taip: „3. Kai išduodant statybą leidžiantį dokumentą projektinius pasiūlymus patikrino Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos pagal šio įstatymo 27¹ straipsnio 3 dalį arba Radiacinės saugos centras pagal šio įstatymo 27¹ straipsnio 5 dalį, statytojas (užsakovas) gali pradėti statybos darbus ne anksčiau kaip po 10 darbo dienų nuo pranešimo apie statybos pradžią ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų privalomų dokumentų užregistravimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Šioje dalyje nurodytais atvejais apie statytojo (užsakovo) užregistruotą pranešimą apie statybos pradžią ir pateiktus privalomus dokumentus Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos arba Radiacinės saugos centras informuojami per Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą „Infostatyba“. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos arba Radiacinės saugos centras turi teisę patikrinti techninį darbo projektą, <u>ar jame buvo nukrypta nuo šių subjektų išduotų pritarimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo metu, ir nustatę, kad techninio darbo projekto sprendiniai neatitinka šių subjektų išduotų pritarimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo metu teisės aktų ar kitų statinio projektui keliamų reikalavimų</u>, privalo kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl patikrinimo Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme nustatyta tvarka.“	Sistemiškai vertinant, projektiniams sprendiniams, kuriems išduotas statybą leidžiantis dokumentas, jau suteikta statytojo teisė ir ji gali būti tik nugrinčyta, teismui panaikinus statybą leidžiantį dokumentą. Kol statybą leidžiantis dokumentas galioja, atitinkamus sprendinius statytojas gali įgyvendinti. Tokiai pozicijai nereikia įstatymo nuostatų, tačiau aiškumo tikslais, bus detalizuoti statybos techniniai reglamentai.
57.	Dėl statinio išvaizdos apibrėžimo patikslinimo. Siūlytina konkrečiau įvardinti, kas yra laikoma statinio spalvos pakeitimu ir Statybos įstatymo 2 straipsnio 52¹ dalį išdėstyti taip: „52¹. Statinio išvaizda – statinio architektūros sprendinių visuma, formuojanti vizualiai suvokiamą statinio architektūrinę išraišką: statinio, jo dalių formos ir proporcijos, fasadų, stogų medžiagiškumas ir spalva (spalva laikoma nepakitusia, kai parenkami trys gretimi spalvos atspalviai, vadovaujantis bet kuriuo spalvų paletės katalogu, kuriame yra ne mažiau kaip 1000 spalvų ir atspalvių), architektūrinių ir inžinerinių elementų forma, išdėstymas, kiekis ir dydis. Esminiu statinio išvaizdos	Neatsižvelgta Bus detalizuojama poįstatyminiame lygmenyje.

	keitimu laikomi pakeitimai, kurie pagal aplinkos ministro nustatytus kriterijus turi reikšmingos įtakos statinio architektūrinei išraiškai.“	
58.	<u>Pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo pakeitimo projekto.</u> Dėl savivaldybių infrastruktūros plėtros įmokos įskaitymo, kai vykdoma statyba etapais. Vystant didelius kvartalus, dažnu atveju kvartalui reikalinga visa infrastruktūra yra įrengiama su pirmuoju pastatų statybos etapu arba dar anksčiau. Numačius galimybę apskaičiuoti ir mokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką etapais, susiklostys situacijos, kai su pirmuoju etapu bus įrengiama infrastruktūra, kurios vertė bus didesnė nei už pirmą etapą mokėtina infrastruktūros plėtros įmoka, o už vėlesnius etapus mokėtinos įmokos bus užskaitomos su pirmuoju etapu įrengtos infrastruktūros verte. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme (toliau – SIPĮ) turėtų būti numatyta, kad iniciatorius yra atleidžiamas nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėjimo, jei yra atliekamas įmokos užskaitymas su vystant ankstesnius etapus kvartale įrengtos infrastruktūros verte. Siūlome SIPĮ 15 straipsnio 3 dalį išdėstyti taip: „3. Nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos, įmokos dalies, kai statinių statyba vykdoma etapais, atleidžiami statytojai (vystytojai), kai pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį jų lėšomis projektuojamos, statomos ir (ar) įrengiamos savivaldybės infrastruktūros išlaidos yra ne mažesnės negu <u>apskaičiuota mokėtina</u> savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka arba įmokos dalis, kai statinių statyba vykdoma etapais. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriams išmokamos kompensacijos už inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą dydis lygus savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatytų savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidų ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos skirtumui. Kai statytojo (vystytojo) lėšomis projektuojamos, statomos ir (ar) įrengiamos savivaldybės infrastruktūros išlaidos, apskaičiuotos vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, mažesnės negu <u>apskaičiuota mokėtina</u> savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka arba įmokos dalis, kai statinių statyba vykdoma etapais, statytojas (vystytojas) sumoka šį skirtumą.“	Neatsižvelgta Pasiūlymas neišdiskutuotas su LSA, perteklinis. Pagal projekto 15 str. 3 d. nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos atleidžiami statytojai (vystytojai), kai pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį jų lėšomis projektuojamos, statomos ir (ar) įrengiamos savivaldybės infrastruktūros išlaidos yra ne mažesnės negu apskaičiuota savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriams išmokamos kompensacijos už inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą dydis lygus savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatytų savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidų ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos skirtumui. Kai statytojo (vystytojo) lėšomis projektuojamos, statomos ir (ar) įrengiamos savivaldybės infrastruktūros išlaidos, apskaičiuotos vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, mažesnės negu apskaičiuota savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka, statytojas (vystytojas) sumoka šį skirtumą. Tais atvejais, kai statinių statyba vykdoma etapais, tai ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka sumokama už konkretų vykdomą statybos etapą.
59.	Dėl savivaldybių infrastruktūros plėtros įmokos mokėjimo du kartus už tą patį objektą. Praktikoje susiklosto situacijos, kai dėl tam tikrų esminių projekto pakeitimų yra reikalinga gauti naują statybą leidžiantį dokumentą ir teikiant prašymą jį išduoti pakartotinai turi būti sumokama už jį infrastruktūros plėtros įmoka	Neatsižvelgta Siekiant savivaldybių infrastruktūros plėtros procesų aiškumo ir skaidrumo, SIPĮ nustatytos aiškio sąsajos tarp statybą leidžiančio dokumento (SLD) išdavimo ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos.

	pilna apimtimi, t. y. ne atsižvelgiant į atliktus esminius pakeitimus, o vertinant tą patį objektą kaip naują. Pavyzdžiui, buvo suprojektuotas administracinis pastatas, sumokėta infrastruktūros plėtros įmoka ir nuspręsta pakeisti projektą ir statyti tokios pačios kvadratūros gyvenamąjį pastatą. Tokiu būdu vystytojas teikdamas prašymą išduoti naują statybą leidžiantį dokumentą tos pačios kvadratūros pastatui, iš naujo turi sumokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką bei laukti, kol bus grąžinti įmoka pagal panaikintą statybą leidžiantį dokumentą, taip atitinkamą laikotarpį patiriant finansavimo sąnaudas (pavyzdžiui, mokamos palūkanos už skolintus pinigus), kurios niekaip jam nėra kompensuojamos. Atsižvelgiant į tai, siūlome numatyti, kad tuo atveju, jeigu dėl esminių projekto sprendinių pakeitimo yra reikalinga gauti naują statybą leidžiantį dokumentą, sumokėta savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka būtų užskaityta ir, esant poreikiui, kai atsiranda prievolė sumokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką, būtų sumokamas tik jos skirtumas, jei toks susidaro įvertinus projekto pakeitimus.	Atsižvelgiant į tai, kad dėl įvairių priežasčių, taip pat ir esminių statinio projekto sprendinių pasikeitimo, SLD gali būti neišduotas, SIPI įtvirtintas aiškus įmokos sugrąžinimo mechanizmas. (pagal SIPI projekto 15 str. 7 d.) Pažymėtina, kad dėl esminių statinio projekto sprendinių pakeitimo, t. y. keičiant statinio projektą iš esmės, rengiamas naujas statinio projektas, kuriam turi būti išduotas naujas SLD ir atitinkamai apskaičiuojama nauja savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka. Siekiant išvengti sudėtingų savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos užskaitymo atvejų, galimų klaidų bei užtikrinti savivaldybių infrastruktūros plėtros procesų skaidrumą ir paprastumą, pasiūlymui nepritari.
60.	Dėl redakcinio pobūdžio patikslinimo, įtvirtinus galimybę savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką mokėti už etapą. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymų projektuose yra įtvirtinama galimybė vystant projektus etapais, mokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką už atitinkamą etapą, atitinkamos infrastruktūros įrengimas turėtų būti irgi galimas priklausomai nuo etapo, o ne iki pirmojo statinio statybos užbaigimo. Priešingu atveju, būtų paneigtas pats etapiškumas. Siekiant išvengti prieštaravimų tarp nuostatų, siūlome SIPI 10 straipsnio 2) punktą išdėstyti taip: „2) per savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatytą terminą, bet ne vėliau kaip iki statinių, kuriems reikalinga infrastruktūros plėtra, statybos užbaigimo (jeigu atliekamos atskirų statinių statybos užbaigimo procedūros, <u>infrastruktūros plėtra gali būti vykdoma etapais—iki pirmojo statinio statybos užbaigimo</u>) Statybos įstatymo nustatyta tvarka pastato ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka įrengia ir neatlygintinai perduoda savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nurodytą infrastruktūrą šioje sutartyje nurodytiems savivaldybės infrastruktūros valdytojams.“	Neatsižvelgta Projekte numatomas saugiklis, kad nei vienas pastatas neliktų be jam reikalingos infrastruktūros.
61.	Dėl kitų SIPI pakeitimų. Vertintina, kad atskirieji želdynai, viešieji želdynai ir želdiniai, kitos viešosios erdvės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai (objektai) turėtų būti priskiriami prie socialinės savivaldybės infrastuktūros. Tokių objektų įrengimo klausimai turėtų būti aiškiai reglamentuoti SIPI, panaikinant naujai besiklostančią skirtingą praktiką įvairiose savivaldybėse, kuomet nesant teisinio reguliavimo iš vystytojų reikalaujama pasirašyti paramos,	Neatsižvelgta Nesusiję su SIPI nuostatomis. Mūsų nuomone, tai galėtų būti numatyta Želdynų įstatyme.

	bendradarbiavimo ar kitokios formos susitarimus, kurių pagrindu vystytojai neatlygintinai privalo įrengti įvairias viešąsias erdves, želdynus bei taip pat papildomai privalo mokėti nustatytą savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką. Taip pat siūlytina numatyti galimybes statomuose statiniuose įrengti atskiras patalpas, kurios vėliau būtų perduodamos savivaldybei viešųjų ir/ar socialinių paslaugų teikimui, pvz., darželių steigimui. Šiuo pakeitimu būtų sudarytos galimybės privačiomis lėšomis finansuoti konkrečios savivaldybės poreikius atitinkančios socialinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą. Vykstant sparčiam atskirų savivaldybės rajonų ar kitų struktūrinių vienetų vystymuisi, savivaldybė neturi finansinių galimybių užtikrinti toje teritorijoje reikalingos socialinės infrastruktūros plėtros, todėl, šie pakeitimai sudarytų sąlygas spartesnei socialinių paslaugų tinklo plėtrai.	
62.	Siūlome SIPI 2 straipsnio 12 dalį išdėstyti taip: „12. Socialinė savivaldybės infrastruktūra – kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statiniai, atskirieji želdynai, viešieji želdynai ir želdiniai, kitos viešosios erdvės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai (objektai) ir (arba) savivaldybės funkcijoms atlikti skirti objektai, įskaitant viešųjų ir (ar) socialinių paslaugų teikimui skirtas patalpas, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas. Prie socialinės savivaldybės infrastruktūros objektų priskirtinos kitos viešosios erdvės, kurių sąrašą ar kriterijus yra patvirtinusi savivaldybės taryba.“	Neatsižvelgta Pagal SIPI savivaldybės infrastruktūra suprantama, kaip statiniai, t. y. kaip nekilnojamojo turto objektai, kurie gali būti pastatomi privačių iniciatorių ir pagal sutartį perduoti infrastruktūros plėtros organizatoriui. Nei erdvė nei želdiniai nėra nekilnojamojo turto objektai, nėra apskaitomi ir registruojami Nekilnojamojo turto registre, todėl nėra SIPI teisinio reguliavimo objektai.
63.	Siūlome SIPI 7 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „2. Savivaldybės infrastruktūros plėtra įgyvendinama, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius ir (ar) valdytojas savivaldybės infrastruktūros projektuotoją ir statytoją parenka Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nustatyta tvarka arba kai savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius (iniciatoriai) sudaro savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį su savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriumi ir savivaldybės infrastruktūros valdytoju (valdytojais) dėl inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtros. Socialinės savivaldybės infrastruktūros plėtra įgyvendinama vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo, Investicijų įstatymo arba Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka.“	Neatsižvelgta Seimo komitetuose išdiskutuotos ir priimtos nuostatos. Audito komitetas dar 2017 m. pradžioje svarstydamas parlamentinės kontrolės klausimą dėl viešo ir privataus sektorių partnerystę reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo poreikio nustatė ir Vyriausybę informavo apie teisės aktų spragas, sudarančias galimybes subjektams patiems priimti sprendimus dėl teisinio reglamentavimo taikymo investuojant į viešąją infrastruktūrą. Siekiant užkirsti kelią aukščiau aptartai situacijai, atsižvelgiant į VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ pasiūlymą, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Finansų ministerijos bei Viešųjų pirkimų tarnybos nuomones, aiškiai apibrėžta, kad: - socialinės savivaldybės infrastruktūros plėtra įgyvendinama vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo, Investicijų įstatymo arba Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka; - kai savivaldybės infrastruktūros plėtrą įgyvendina savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius arba infrastruktūros valdytojas – plėtra įgyvendinama vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo, Investicijų įstatymo arba Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka;

		- kitais atvejais, t. y. kai dėl savivaldybės inžinerinės infrastruktūros plėtros sudaroma savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis, vadovaujasi SIPI nuostatomis.
64.	5.2. Prioritetinės infrastruktūros atžvilgiu kompensacija yra mokama iš biudžeto lėšų, todėl lėšų surinkimas nepriklauso nuo trečiųjų asmenų ir gali būti savivaldybės noriu išskaidomas jai priimtinomis dalimis. Visgi, savivaldybei nemokant palūkanų už iniciatoriaus atliktas investicijas, pastarojo investuotų lėšų vertė mažėja. Siekiant išvengti nepagrįsto investicijų nuvertėjimo, kompensacija už prioritetinės infrastruktūros plėtrą turėtų būti mokama lygiomis dalimis. Siūlome SIPI 13 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „2. Kompensacijos už neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą išmokamos vieną kartą arba mokamos dalimis kiekvienais metais, bet ne ilgiau kaip 10 metų nuo šios savivaldybės infrastruktūros perdavimo savivaldybės infrastruktūros valdytojui (valdytojams) dienos. Kompensacijas už prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidas savivaldybė privalo išmokėti vieną kartą arba mokėti lygiomis dalimis kiekvienais metais, bet ne ilgiau kaip 5 metus nuo šios savivaldybės infrastruktūros perdavimo valdytojui (valdytojams) dienos.“	Neatsižvelgta Perteklinis pasiūlymas, susijęs su savivaldybės infrastruktūros sutarties sąlygomis.
LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA (gauta darbo tvarka)		
65.	Dėl Projekto Nr. 2. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo (toliau – Kadastro įstatymas) 17 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojas (toliau – Kadastro tvarkytojas), įrašydamas Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą, pažymi šiuos daiktus Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje ir patikrina, ar žemės sklypo ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų dėl priežasčių, nesusijusių su Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiui naudojamos kartografinės medžiagos tikslumu. Kadastro įstatymo 14 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad kadastro tvarkytojas turi atsisakyti įrašyti Nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą, jei Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka negalima nekilnojamojo daikto pažymėti Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje. Krašto apsaugos institucijos susiduria su problematika, kai būtina atnaujinti žemės sklypų (ypač karinių poligonų teritorijų žemės sklypų) kadastro duomenis. Dažniausiai kadastro duomenų atnaujinimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, 15.5 papunkčiu, kuris nustato, kad <i>jeigu žemės sklype</i>	Atsižvelgta iš dalies Remdamiesi tuo, kad NTK tvarkytojas turi užtikrinti, jog į NTK nebūtų įrašomi klaidingi duomenys, neviršytų leistinus nekilnojamojo turto kadastro duomenų žymėjimo NTK žemėlapyje neatitikimų dydžius, taip pat siekdami užtikrinti, kad NTK įrašyti duomenys nuo jų įrašymo būtų laikomi teisingais ir išsamiais (kaip nustatyta NTK įstatymo 3 str. 4 d.), nepritariame pateiktam siūlymui. Panaikinus NTKĮ 17 str. 4 d. 4 p. nuostatą kadastro tvarkytojas prieš pažymėdamas NTK žemėlapyje nekilnojamojo daikto ribas nebetikrintų, ar žemės sklypo ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų ir nebus užtikrinta NTK įstatymo 3 str. 4 d. įtvirtinta nuostata, t. y. „<i>Nekilnojamojo turto kadastre įrašyti duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nepakeisti arba nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka</i>“. Tačiau siekiant nors iš dalies sumažinti administracinę naštą, supaprastinti ir sutrumpinti statybos projektų įgyvendinimo procesą, siūlytume NTKĮ įtvirtinti išimtį, jog kadastro tvarkytojas gali pažymėti nekilnojamojo daikto – kelio ar hidrografijos objekto, kertančio valstybinės žemės sklypą, ribas NTK žemėlapyje tuo atveju, jei valstybinės žemės patikėtinis sutinka, kad jo patikėjimo teise valdomą žemės sklypą kirstų su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribos. Siūlome papildyti NTKĮ 17 str. 4 d. 4 p. nustatant, kad:

<i>pastatyti, rekonstruoti, kapitališkai suremontuoti, nugriauti pastatai ar iškasti tvenkiniai, nutiesti keliai ar įrengti kiti inžineriniai statiniai (išskyrus tuos atvejus, kai dėl rekonstruotų ar kapitališkai suremontuotų pastatų arba inžinerinių statinių žemės sklypo užstatymo plotas ir statinių forma (konfigūracija) nepasikeičia). Šiuo atveju žemės sklypo kadastro duomenys privalo būti pakeičiami ne vėliau kaip iki statinio, kurio statybos (rekonstravimo, kapitalinio remonto, griovimo) darbai užbaigti, įregistravimo arba statinio kadastro duomenų pakeitimo Nekilnojamojo turto registre, išskyrus tuos atvejus, kai statinio statytojui nuosavybės teise nepriklausančiuose žemės sklypuose esantys statiniai rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, nugriauti ar pastatyti nauji tenkinant viešąjį interesą – Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje nurodytoms reikmėms. Tokiu atveju atnaujinti žemės sklypo kadastro duomenys kadastro tvarkytojui gali būti pateikiami po statinio kadastro duomenų įregistravimo ar pakeitimo Nekilnojamojo turto registre, ir 22 punktu, kuris nustato, kad žemės plotai, kuriuos skiria magistraliniai, krašto, rajoniniai, viešieji ir vidaus keliai, gatvės, geležinkeliai ir neprivatizuojami hidrografiniai objektai, taip pat keliais užimti plotai, neįskaityti į privatizuojamo žemės sklypo bendrą plotą, formuojami kaip atskiri žemės sklypai. Tačiau karinės teritorijos (ypač karinių poligonų teritorijos) užima didelius žemės plotus, jas kerta keliai (savivaldybių vietinės reikšmės keliai ar kiti keliai), valstybės įmonė Registrų centras, vadovaudamasi Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punktu, atsisako įrašyti žemės sklypų kadastro duomenų pakeitimą į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, nevertindama to, kad keliai, kurie kerta karinių teritorijų (ypač karinių poligonų teritorijas) ribas, buvo registruojami vėlesniame etape, nei suformuoti ir Nekilnojamojo turto registre įregistruoti karinių teritorijų žemės sklypai, nors pirminiame etape keliai, formuojant karinių teritorijų žemės sklypus, buvo apskaityti kaip žemės sklype esančios naudmenos. Todėl krašto apsaugos institucijos negali užbaigti žemės sklypų kadastro duomenų atnaujinimo ir statinių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre procedūrų, nes žemės sklypo duomenys neįrašomi į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, kadangi neatitinka Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punkto nuostatų. Pažymime, kad statinių statyba yra finansuojama valstybės biudžeto ir NATO lėšomis, todėl, neįregistravus statinių Nekilnojamojo turto registre, negalima jų perduoti naudotis sąjungininkams. Pastebėtina ir tai, kad šis procesas (atsisakyti įrašyti Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis dėl to, kad Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka negalima nekilnojamojo daikto pažymėti Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje)</i>	„4) žemės sklypo ribos nekerta su šio sklypo ribomis besiribojančių kelių ar hidrografijos objektų ribų dėl priežasčių, nesusijusių su nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiui naudojamos kartografinės medžiagos tikslumu. Tuo atveju, jei kelias ar hidrografijos objektas kerta valstybinės žemės sklypą ir valstybinės žemės sklypo patikėjimo teisės subjektas (patikėtinis) sutinka, kad dalis kelio ar hidrografijos objekto patektų į valstybinės žemės sklypą, kadastro tvarkytojas tokio kelio ar hidrografijos objekto ribas pažymi nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje“. Atitinkamai siūlome papildyti NTKĮ 9 str. nauja nuostata įpareigojančia per 3 metus patikslinti tokio žemės sklypo, kurio ribas kerta NTK žemėlapyje jau pažymėtas kelias ar hidrografijos objektas, ribas, t. y.: „2¹. Nekilnojamojo turto kadastre įrašytų žemės sklypų, kuriuos kerta nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje šio Įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatytu atveju pažymėtas kelias ar hidrografijos objektas, ribos turi būti patikslintos ir Nekilnojamojo turto kadastre įrašytos ne vėliau kaip per 3 metus nuo tokio kelio ar hidrografijos objekto ribų pažymėjimo nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje.”
--	---

	nėra tikslingas ir efektyvus, o sukuriama administracinė našta nėra proporcinga teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome į Projektą Nr. 2 įtraukti ir Kadastro įstatymo 17 straipsnio pakeitimą, pripažįstant netekusiu galios Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalies 4 punktą, ir Kadastro įstatymo 17 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip: „4. Įrašydamas nekilnojamojų daiktų kadastro duomenis į nekilnojamojo turto kadastrą, Kadastro tvarkytojas Kadastro nuostatų nustatyta tvarka pažymi šiuos daiktus nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje. Prieš pažymint nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje nekilnojamojo daikto ribas patikrinama, ar: 1) nekilnojamojo daikto planai parengti taip, kad naudojantis valstybinės koordinatų sistemos duomenimis būtų galima nustatyti nekilnojamojo daikto vietą ir ribas Lietuvos Respublikos sausumos teritorijoje ar jūrinėje teritorijoje; 2) žemės sklypų ribos nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje nekerta gretimų ir jau pažymėtų nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje žemės sklypų ribų arba su jomis nesiriboja, išskyrus atvejus, kai šių žemės sklypų ribos Kadastro nuostatų nustatyta tvarka atliekant kadastrinius matavimus nustatytos tiksliau; 3) žemės sklypo ribos nekerta administracinių vienetų, kadastro vietovių ir blokų ribų dėl priežasčių, nesusijusių su nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiui naudojamos kartografinės medžiagos tikslumu ar administracinių vienetų, kadastro vietovių ir blokų ribų tikslumu.“	
VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJA		
66.	2. Projektu siūloma keisti esminių projekto sprendinių sąvoką (11 d.), dalį sprendinių iš šios definicijos pašalinant ir papildant naujais. Taip pat įstatyme įtraukiama nauja statinio išvaizdos sąvoka. Saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų ir (ar) specialiųjų paveldosaugos reikalavimų atsisakymas kelia pagrįstų abejonių, kadangi šie sprendiniai skirti viešojo intereso apsaugai, <i>nėra aišku kaip bus užtikrinta jų apsauga atsisakius statybą traktuoti savavališka, jei nebus išduoti specialieji reikalavimai.</i> <i>Inspekcijos nuomone, ydinga papildyti esminių projekto sprendinių sąvoką sprendiniais, kurie įgyvendina specialiuosius reikalavimus, kadangi specialieji reikalavimai ne visais atvejais yra privalomi (specialieji reikalavimai yra statiniui nustatytų specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų rinkinys, kurį išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas).</i> Taigi	Neatsižvelgta Apibrėžiant projekto esminius sprendinius atsižvelgiama į visumą statiniams keliamų esminių kokybinių reikalavimų: esminių statinio reikalavimų, esminių statinio architektūros reikalavimų, kitų reikalavimų, skirtų visuomenės ir trečiųjų asmenų interesų apsaugai (Statybos įstatymo 4, 5, 6 str.). Nustatant priemones jų įgyvendinimui, negalima pasirinkti, kuriuos esminius reikalavimus užtikrinti, kurių nebūtinai, remiantis įgyvendinančių institucijų šiuo metu turimomis darbuotojų kvalifikacijomis. Jei tam tikri įstatyminiai statinių kokybiniai reikalavimai būtų traktuojami kaip nepagrįsti, pertekliniai, dėl jų turėtų būti keliama plati diskusija, kurios šiuo metu nėra siūloma.

	sprendinių priskyrimas prie esminių ar neesminių priklausys tik nuo statytojo valios, taip bus taikomi skirtingi reikalavimai statybai (vienu atveju atitinkami nukrypimai būtų laikomi savavališka statyba, kitu atveju – jau nebe). Be to, manome, kad specialiųjų architektūros reikalavimų įtraukimas į esminius projekto sprendinius sukels problemų vykdant statybos valstybinę priežiūrą ir statybos užbaigimus, kadangi atitinkami subjektai neturės kompetencijos įvertinti jų įgyvendinimo tinkamumo. <i>Siūlome palikti šiuo metu galiojančią esminių projekto sprendinių sąvoką.</i> Taip pat kritiškai vertintinas išvaizdos sprendinio įtraukimas į esminius projekto sprendinius, kadangi pažeidus šiuos sprendinius, statyba visada bus laikoma savavališka, net esant ir nežymiesiems išvaizdos keitimams. Taigi atitinkamai didelės našta priežiūros institucijoms ir tikrinamiems ūkio subjektams. Be to, statybos užbaigimus vykdantiems subjektams, įvertinus tai, kad dalis jų yra privataus sektoriaus atstovai ir labai specifinių sričių specialistai, gali būti sudėtinga įvertinti išvaizdos pokyčius (kaip esminį projekto sprendinį) ir tinkamai atlikti statybos užbaigimo procedūras. Inspekcijos vertinimu, išvaizdos įtraukimas į esminius projekto sprendinius nėra proporcingas šio reguliavimo sukeliama pokyčiui bei neatliepia statybos priežiūros ir užbaigimo procesuose dalyvaujančių asmenų kompetencijų vertinti architektūrinius sprendinius. <i>Taip pat siūlytina nustatyti aiškius esminio išvaizdos keitimo vertinimo kriterijus įstatyme, o ne palikti tai reguliuoti poįstatyminiu teisės aktu.</i>	
67.	2. Taip pat neatsižvelgta į svarbius pirmu derinimo etapu Inspekcijos pateiktus pastebėjimus dėl SĮ 3 straipsnio trūkumų ir poreikio keisti reguliavimą. Pakartotinai siūlome įvertinti SĮ 3 straipsnio 2 dalies 1 punkto formuluotės atitikimą Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui (toliau – CK) ir jos tikslinimo poreikį. Minėtame punkte šiuo metu nustatyta, kad viena iš statytojo teisei įgyvendinti reikalingų sąlygų: „<...> statytojas žemės sklypą (teritoriją), kuriame (kurioje) statomas statinys, valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais; šis reikalavimas netaikomas aplinkos ministro nustatytais atvejais, kai nėra suformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir pan.);“. Įstatyme <i>įrašyta formuluotė valdo ir naudoja suponuoja išvadą, kad statytojo teisės įgyvendinimui reikalingos abi daiktinės teisės: valdymas ir naudojimas, tačiau pagal CK, kai kurios teisės, kurios yra siauresnės apimties (pvz., tik naudojimas), suteikia teisę pagal jas atlikti statybos darbus, pvz., servitutas tiesti inžinerinius tinklus yra tik naudojimo teisė (CK 4.111, 4.123 str.), užstatymo teisė (superficies) apibrėžiama kaip naudojimosi teisė (CK 4.160 str.), todėl siūlome spręsti dėl</i>	Neatsižvelgta Statybos įstatymas apibrėžia atvejus, kai statiniams statyti užtenka sklypo naudojimo teisės (servituto, sutikimo, pan.), t.y. įstatyme yra įtvirtintos specialiosios nuostatos 3 straipsnio atžvilgiu. Taikant teisę vadovaujamasi sisteminiu ir kitais teisės aiškinimo metodais, kolizijų sprendimo taisyklėmis, todėl laikytina, kad esamas reguliavimo būdas yra aiškus ir pakankamas.

	<i>nurodytos formuluotės tikslinimo ir suderinimo su CK. Kita vertus, manytina, kad teisę statyti reiktų sieti ne tiek su žemės daiktinės teisės tipu (valdymas ar naudojimas), o su konkrečiai viena ar kita valdymo ar naudojimo teise suteikiamomis veiklos galimybėmis, pvz., asmuo gali būti žemės sklypo valdytojas ar naudotojas ir formaliai atitikti statytojui keliamus reikalavimus, tačiau jam konkreti sutartis gali neleisti vykdyti statybos darbų (pvz., nuomos sutartyje gali būti uždrausta vykdyti šiuos darbus), tačiau į šiuos svarbius aspektus SĮ numatytas reguliavimas neatsižvelgia, todėl gali būti pažeistos žemės savininkų teisės (kadangi vertinamas tik pats žemės valdymo, naudojimo faktas, bet ne konkretus turinys).</i>	
68.	Dėl SĮ 24 straipsnio keitimo 1. Kadangi SĮ 24 straipsnio 1 dalyje nurodomi atvejai, kada privaloma parengti projektus SLD išdavimui, <i>siūlytina tikslinti procedūras ir nurodyti, kad tokiais atvejais rengiami PP, o po jų vykdomas ir antrasis projektavimo etapas.</i> Be to, EBPO atlikdama veiklos analizę, atkreipė dėmesį į poreikį diferencijuoti reikalavimus skirtingų kategorijų statiniams, <i>todėl siūlytina peržvelgti projektų sudėtį priklausomai nuo projektuojamų statinių.</i>	Atsižvelgta iš dalies Šią pastabą nagrinėsime ir iš dalies atsižvelgsime rengiant poįstatyminius teisės aktus.
69.	2. Be to, jei 24 straipsnis apima abu projektavimo etapus, manome, kad tokiu atveju iš 24 straipsnio 3 dalies nėra tikslinga išbraukti PP, kuriuos turi atitikti projektas, nes jis suprantamas kaip dviejų etapų dokumentas. <i>Siūlytina 24 straipsnyje aiškiai nustatyti, kada rengiamas antras projekto dokumentas – techninis darbo projektas ir kaip jis turi atitikti pirmąjį projektavimo etapą, t. y. PP.</i>	Neatsižvelgta Sistemiškai vertinant įstatymo nuostatas, taip ir yra numatyta. Siūlome nedidinti teisinio reguliavimo apimties.
70.	3. SĮ 24 straipsnio 6 dalies nuostata papildytina <i>ir vyriausiojo architekto įgaliojais asmenimis.</i>	Neatsižvelgta Statybos įstatyme vyriausiasis architektas yra trumpinys savivaldybės valstybės tarnautojo, vykdančio vyriausiojo architekto <i>funkcijas</i>. Jei tų funkcijų vykdymas pagal vidaus administravimo teisės aktus bus pavestas pavaldžiam asmeniui, tai nepažeis įstatymo, nes sprendimą priims ir/ar atsakomybę prisiims tiesioginis jo vadovas – vyriausiasis architektas. Tai teisės aiškinimo ir taikymo dalykas. Esant poreikiui, jis gali būti detalizuojamas įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.
71.	Atkreiptinas dėmesys, kad skelbiant PP dalį asmens duomenų tikriausiai numatoma paskelbti, kadangi neskelbiant jokių asmens duomenų (pvz., adreso), toks viešinimas neturės tikslo arba jo nepasieks dėl informacijos nepakankamumo, <i>todėl atitinkamai įstatyme reiktų konkrečiai išskirti asmens duomenų kategorijas, kurios bus paskelbtos, pvz., adresas ir pan., kad būtų teisinis pagrindas jų viešam skelbimui.</i> Be to, nėra aiški normos prasmė: ar turės būti skelbiami tik specialieji architektūros reikalavimai ar visgi visas rinkinys – specialieji reikalavimai, kuriuos be specialiųjų architektūros	Neatsižvelgta Įstatymo pakeitimo tikslas – sudaryti sąlygas visuomenei įvertinti specialiuosiuose architektūros reikalavimuose nustatomus teritorijos naudojimo reglamentus (kai nėra DP), taip pat konkrečioje situacijoje detalizuoti architektūros kokybės kriterijus, dėl kurių visuomenė gali turėti pastabų ir jas statytojui naudinga sužinoti kuo anksčiau. Tokio pobūdžio reikalavimai kituose specialiuosiuose reikalavimuose nenustatomi.

	reikalavimų papildomai sudaro specialieji paveldosaugos reikalavimai, specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai.	
72.	Dėl SĮ 27 straipsnio pakeitimo 1. <i>Siūlytina baigtinį SLD privalomumo atvejų sąrašą nustatyti įstatymo lygmens teisės akte, taip sukuriant aiškumą teisinių santykių dalyviams ir eliminuojant galimybes poįstatyminiais teisės aktais keisti statybos reikalavimus. Šiuo metu nustatytas reguliavimo modelis dėl SLD privalomumo įtvirtinimo dviejų lygių teisės aktais (įstatymais ir ministerijos įsakymais) yra painus. Be to, Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnyje nustatyta „7. Licencija – dokumentas ar įrašas Licencijų informacinėje sistemoje, kuriuo įstatymų nustatytais atvejais suteikiama teisė vykdyti tam tikros rūšies ūkinę veiklą.“. Įvertinus šią sąvoką, manytina, kad SLD, kaip vienos iš licencijų, privalomumą turi apibrėžti įstatymo lygmens teisės aktas.</i>	Neatsižvelgta Visi SLD privalomumo atvejai yra nustatyti įstatyme, o poįstatyminiame lygmenyje jie tik detalizuojami, nustatoma jų įgyvendinimo tvarka ir tai atitinka Konstitucinio Teismo pateiktą poįstatyminių teisės aktų apibrėžimą.
73.	2. Taip pat SĮ projektu papildant SLD privalomumo atvejus didinama administracinė našta ūkio subjektams. Taip pat perkeliama našta iš statinių naudojimo priežiūros į statybos valstybinę priežiūrą. Manome, kad tai nėra pagrįsta ir proporcinga. <i>Siūlytina atsisakyti papildomos SLD rūšies dėl patalpų pertvarkymo, o tuo atveju jei ši projekto nuostata išliks, numatyti papildomą finansavimą statybos valstybinei priežiūrai.</i>	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad projektu taip pat mažinama našta Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai (nereikės tikrinti projektinių pasiūlymų kaip atskiro etapo). Patalpų pertvarkymo projektų rengimu ir leidimų išdavimu skaidrinamas procesas, nes dabar savivaldybės išduoda pažymas nekilnojamojo turto objektų formavimui, kurios niekur neregistruojamos, o to pasekmės - piknaudžiavimas paskirtimis (vienbutis – daugiabutis, daugiabutis – viešbutis ir pan.), pastatų skaičiumi, neišlaikytu reglamentuotu normavimu padidėjus kadastro objektų skaičiui ir t.t., šios pasekmės ir dabar tiesiogiai siejasi su Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos funkcijomis. Skaidrinamas procesas, tikima, mažins piknaudžiavimo atvejų ir konfliktų, šiuo metu skundų forma pasiekiančių ir VTPSI, skaičių.
74.	3. Primintina, kad parengtose EBPO rekomendacijose yra nurodyta numatyti rizika paremtą SLD išdavimo modelį, atsisakyti SLD nereikšmingiems statybos darbams, taip sprendžiant ir Inspekcijos resursų pagrįsto paskirstymo priežiūros procese klausimą, todėl būtina įgyvendinti minėtas rekomendacijas. <i>Siūlome dar kartą peržiūrėti SLD hierarchiją, pašalinti neproporcingai numatytus SLD privalomumo atvejus, taip pat pašalinti reguliavimo trūkumus, kuomet yra nustatytų atvejų, kai sudėtingesnių kategorijų statiniams ar statybos darbams SLD nereikalingi, o paprastesniems darbams / statiniams privalomi. Pagal SĮ projekto nuostatas didint SLD atvejų sąrašą, plečiant esminių projekto sprendinių sąvoką, numatant papildomas procedūras po SLD išdavimo, manome, kad Inspekcijos resursų paskirstymo problema lieka neišspręsta.</i>	Atsižvelgta iš dalies Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu dalį statybą leidžiančių dokumentų keičiame supaprastintu informavimu apie statybos pradžią. Sukūrus šį mechanizmą ir įvertinus jo veikimą, planuojame plėsti tokių atvejų sąrašą, mažinant statybą leidžiančių dokumentų privalomumo reikalavimus.
75.	9. SĮ 27 straipsnio 12¹ dalyje nustatyta, kad terminas derinimui stabdomas 20 darbo dienų, tačiau lieka neaišku, kas būna tokiu atveju, kai nurodytą laiką atsakymas nėra gaunamas. <i>Siūlytina nuostatą patikslinti. Analogiškai tikslintina ir 27 straipsnio 18 dalies nuostata, kai pasikreipiama į</i>	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad tai nepagrįstai pratęstų procedūras. Pažymėtina, kad regioninės architektūros tarybos - pagalba savivaldybėms, papildomo ekspertinio vertinimo, argumentavimo galimybė. Tiek savivaldybės, tiek

	<i>VTPSI. Tokiais atvejais procedūros turėtų būti stabdomos / atidedamos iki atsakymų gavimo, kadangi kitu atveju kyla neteisėtų sprendimų priėmimo grėsmė.</i>	regioninės architektūros tarybos yra architektūros kokybė suinteresuotos institucijos, todėl vėlavimų tikimybė nėra didelė, o regioninių architektūros tarybų išvados neturėjimas neužkerta kelio savivaldybei (kuri ir lieka atsakinga už kokybę ir galutinį sprendimą) priimti sprendimą remiantis savo turima kompetencija.
76.	15. Taip pat SĮ projektu siūlytina spręsti reguliavimo neaiškumus dėl statybos <i>tvarkomųjų statybos darbų ir paveldosaugos darbų vykdymo procedūrų</i> ir jų atskirties, kadangi kaip jau informavome anksčiau, teismų praktikoje formuojamos skirtingos vienodų procesų aiškinimo taisyklės, kas sukelia neaiškumus teisinių santykių dalyviams ir priežiūros įstaigoms ir gali lemti žalą valstybei.	Atsižvelgta iš dalies Pritariame, kad įstatymai turi būti suderinti. Atkreipiame dėmesį, kad Kultūros ministerija rengia Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo projektą, kuris turi būti suderintas su Statybos įstatymu.
77.	Dėl SĮ 27¹ straipsnio pakeitimo 1. SĮ 27 ¹ straipsnyje nustatyta projektus (PP) tikrinančių subjektų kompetencija, tačiau dalies PP tikrinančių subjektų kompetencija nėra apibrėžta, o tik nurodyta, kokių objektų projektus šie subjektai tikrina. Toks nuostatų formulavimas yra ydingas, kadangi nėra aiškumo dėl kompetencijos ribų, be to, nėra aišku, kodėl nustatomas skirtingas elgesio modelis PP tikrinantiems subjektams, toks nuostatų išdėstymas sukels problemų atliekant SLD tikrinimus, taip pat teismuose juos ginčijant, įrodinėjant dėl SLD išdavimo kaltus asmenis (kuriuos nustatyti byloje pagal LAT praktiką yra būtina). Esant neapibrėžtumo situacijai, tiek Inspekcija, tiek teismai gali traktuoti institucijų kompetenciją kaip neribotą, teismai dėl to gali priteisti žalas, nustatyti pareigą padengti statinių griovimo išlaidas ir pan. <i>Siūlytina konkrečiai apibrėžti visų PP tikrinančių subjektų kompetencijos ribas ir atsisakyti reguliavimo dviprasmybių, taip valdant rizikas ir užtikrinant, kad neaiškus reguliavimas nelemtų valstybei žalos teismuose.</i> <i>Taip pat siūlytina vengti nebaigtinių teisės aktų sąrašų, pagal kuriuos atliekami tikrinimai.</i>	Atsižvelgta iš dalies Savivaldybė įgyvendina savarankiškąją funkciją, todėl tikrina projektą visais aktualiais aspektais, įskaitant teisinius projekto pagrindus, sutikimus ir kt. Specialių sričių institucijos tikrina sprendinius pagal savo kompetenciją (higiena, kultūros paveldas, aplinkosauga, kt.), todėl jų tikrinimo sričių sąrašai iš esmės skiriasi. Išeiti už kompetencijos ribų neleidžia Viešojo administravimo įstatymas, kurio šios institucijos irgi turi laikytis priimdamos individualų administracinį aktą, jį turi grįžti teisės aktų nuostatomis ir motyvais. Taigi kartoti to Statybos įstatyme neracionalu ir netikslinga.
78.	2. Taip pat nustatant kompetencijas PP tikrinimo etape būtina užtikrinti darnius procesus tarp PP sudėties ir numatomų kompetencijų, t. y. <i>įtvirtinant SĮ konkrečias projektų tikrinimo kompetencijas, įtraukiant institucijas į PP derinimą, turi būti užtikrinta, kad PP sudėtis būtų pakankama atliekamų PP tikrinimo kompetencijų apimčiai (t. y. negali būti nustatyta PP tikrinimo kompetencijų, kurių nebūtų įmanoma patikrinti pagal PP sudėtį).</i>	Atsižvelgta iš dalies Statybos techniniai reglamentai, kaip įstatymų įgyvendinamieji teisės aktais, turi atitikti įstatymus, juos detalizuoti, nustatyti jų įgyvendinimo tvarką (žr. Konstitucinio Teismo praktiką). Taigi projektinių pasiūlymų sudėti nustatantis ministras turi užtikrinti pakankamą projektinių pasiūlymų sudėtį, to nereikia kartoti įstatyme, neracionaliai ir netikslingai didinant jo apimtį.
79.	3. SĮ 27 ¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą siūlome išdėstyti taip: „ ar prašyme išduoti statybą leidžiantį dokumentą nurodytas statytojas atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus reikalavimus statytojui (užsakovui) (kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas); “ ⁴ . Šis siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad SLD turėjimo ir	Neatsižvelgta Visais etapais statytojas turi atitikti jam keliamus reikalavimus.

	pranešimo apie statybos pradžią reikalavimai įgyvendinami po projektų derinimo etapo.	
80.	Dėl SĮ 53 straipsnio papildymo 1. SĮ 53 straipsnį siūloma papildyti 3¹ dalimi: „3¹. <i>Informacinėse sistemose esančių duomenų pakartotinai įkelti į šias sistemas neprivaloma, jei informacinės sistemos pagrindinis tvarkytojas užtikrina sąsajas tarp informacinėse sistemose esančių duomenų. Sąsajų tarp informacinėse sistemose esančių duomenų sukūrimo sąnaudos finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka.</i>“ Siūloma nurodyti, kad tai užtikrina sistemos valdytojas, o ne pagrindinis tvarkytojas, kadangi tokius esminius sistemos pakeitimus privalu derinti su valdytoju, be to, jie lemia poreikį keisti sistemų nuostatus, kuriuos tvirtina valdytojas, be to, jis atsakingas ir už finansavimo suteikimą, todėl minėtoje nuostatoje vietoje pagrindinio tvarkytojo siūlome įrašyti sistemos valdytoją.	Neatsižvelgta Faktiškai sąsajas sukuria tvarkytojai, o šių procesų valdymas, finansavimas ir su tuo susiję klausimai nėra šios nuostatos reguliavimo dalykas.
81.	<u>II. DĖL TPSVPI PROJEKTO.</u> Dėl 14 straipsnio Siūlytina <i>atsisakyti savavališkos statybos padarinių šalinimo siejimo su pranešimu apie statybos pradžią</i>, kadangi savavališka statyba yra statyba be SLD arba esant nukrypimų nuo esminių projekto sprendinių. Šios dvi procedūros tarpusavyje nekoreliuoja, todėl reikalauti šalinant savavališkos statybos pažeidimus pateikti ir pranešimą apie statybos pradžią yra perteklinis, kadangi jis siejamas su statybos vykdymo darbais, o ne SLD procedūromis.	Neatsižvelgta Be techninio darbo projekto, kuris pateikimas kartu su pranešimu apie statybos pradžią, patikrinti, ar yra nukrypimų nuo esminių projekto sprendinių, ne visuomet bus įmanoma.
82.	III. KITI PASIŪLYMAI DĖL TEISINIO REGULIAVIMO KEITIMO I. Dėl neproporcingos naštos valstybei organizuoti visus statinių griovimus ir nedarniai paskirstytų pareigų šiame procese LAT 2023-04-06 priėmė nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-116-1120/2023 (toliau – nutartis) dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių sprendimų, įpareigojančių skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, neįvykdymo pasekmes, aiškinimo ir taikymo. LAT Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija nurodė, kad nagrinėjamu atveju būtent Inspekcijai yra nustatyta pareiga užtikrinti vykdomų statybų priežiūrą tiek pradiniam SLD teisėtumo patikrinimo etape, tiek ir statybos užbaigimo procedūrų atlikimo etape. Šios institucijos statybos valstybinės priežiūros paskirtis apima ir statybos pagal neteisėtai išduotą SLD padarinių šalinimą, t. y. pareigą organizuoti statinių griovimo ir statybiečių tvarkymo darbus, jeigu per nustatytus terminus teismų reikalavimai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybvietes neįvykdomi. Be kita ko, šioje nutartyje LAT nurodė, jog įvertinus šios bylos aplinkybes (valdžios institucijų neteisėtus veiksmus, lėmusius sprendimo	Neatsižvelgta Tai nėra šio projekto tikslas, dėl šio klausimo galimos diskusijos ateityje.

nugriauti pastatus priėmimą) ir tai, kad teismo sprendimu yra leidžiama Inspekcijai pačiai įvykdyti teismo sprendimą ir nugriauti ginčo statinius kaltųjų asmenų lėšomis, laikytina, kad, priešingai nei nurodė apeliacinės instancijos teismas, **Inspekcijai kyla ne tik teisė, bet kartu ir pareiga vykdyti teismo sprendimą.**

Taigi LAT nutartis pakeis susiformavusią praktiką, kad už statybos padarinių šalinimą pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą, visų pirma, yra atsakingas statytojas. Teismo sprendimų ir privalomųjų nurodymų vykdymo procese susidarys situacijos, kai Inspekcija privalės visais atvejais vykdyti teismo sprendimus ar privalomuosius nurodymus, taip iš skolininkų perkeliant pareigą vykdyti teismo sprendimus ar privalomuosius nurodymus Inspekcijai.

Pagal šiuo metu galiojančią TPSVPĮ 15 straipsnio 1 dalį, vykdant teismų sprendimus valstybės naudai dėl savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą SLD ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą SLD, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo valstybei atstovauja Inspekcija. Priežiūros įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nurodyta, Inspekcija šio įstatymo **14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų lėšomis organizuoja tik statinių griovimo ir statyviečių tvarkymo darbus**, jeigu per nustatytus terminus teismų reikalavimai ar privalomieji nurodymai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybviets neįvykdomi.

Inspekcijos nuomone, teismo sprendimo ar privalomojo nurodymo neįvykdymo teisiniai padariniai – atsiradusi teisė Inspekcijai įvykdyti teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą – negali būti traktuojama kaip prievolė Inspekcijai. Atsiradus šiai Inspekcijos teisei, neišnyksta skolininko pareiga vykdyti įsiteisėjusį teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą.

Suteikus teisę Inspekcijai griauti neteisėtai pastatytą statinį, jai sudarius griovimo sąmatą, prieš atliekant viešųjų pirkimų procedūras, kurių metu parenkamas griovimo darbus atliksiantis rangovas, skolininkas informuojamas apie numatomus atlikti veiksmus ir raginamas informuoti, ar vykdys teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą pats. Svarbu pažymėti, kad griovimo darbus atlikus Inspekcijos parinktam rangovui, skolininkui tenka finansinė našta padengti griovimo išlaidas vykdomojoje byloje, skolininkams ši našta neretai tampa sunkiai pakeliama, areštuojamas ir realizuojamas jų turtas, **dažnai pasitaiko atvejų, kai skolininkai bankrutuoja, jie yra nemokūs arba nėra turto, iš kurio būtų galima išieškoti valstybės patirtas griovimo išlaidas ir pan., tokiais atvejais Inspekcijai apskritai nebelieka galimybių išieškoti griovimo išlaidas** (taip valstybė patiria finansinius nuostolius), todėl visais atvejais naudingiausia, kad griovimo darbus vykdytų patys skolininkai.

	Be to, Inspekcija susiduria ir su dideliais sunkumais parenkant griovimo darbų rangovus, jų labai dažnu atveju tiesiog neatsiranda ir viešieji pirkimai laikomi neįvykusiais. Manytina, kad Inspekcijos organizuojami griovimo darbai, būdami netipine funkcija, turėtų būti tik išimties iš taisyklės, t. y. Inspekcija turėtų organizuoti griovimo darbus tik išimtiniais atvejais, kurie būtų susiję su viešuoju interesu, pvz., kai naujos statybos darbai atlikti valstybinėje žemėje, o privačioje žemėje atliktų statybos darbų šalinimu visais atvejais rūpintis turėtų pažeidėjas ar privačios žemės savininkas. Įvertinus naujai formuojamą LAT praktiką, Inspekcija vietoje savo vykdomos priežiūros funkcijų vykdymo, iš esmės turės patapti statinių griovimo organizatore ir savo resursus nukreipti į netipines funkcijas, kurios valstybei lems didelius finansinius nuostolius, nes patirtų išlaidų išieškojimas iš skolininkų dažnu atveju nėra sėkmingas, vietoje jo, atsiranda prievolė dalyvauti skolininkų bankroto procedūrose, kuriose retai pavyksta išieškoti bent dalį patirtų išlaidų. Atsižvelgiant į nurodytas argumentus bei LAT nutartį, siūlytina keisti teisinį reguliavimą, panaikinant galimybę Inspekcijai visais atvejais organizuoti statinių griovimo ir statybviečių tvarkymo darbus paliekant tik išimtinis atvejus, susijusius su viešuoju interesu (pvz., kai griautini statiniai yra valstybinėje žemėje). Taip pat spręsti dėl alternatyvių padarinių šalinimo būdų numatymo, pvz., turto perėmimo į valstybės ar savivaldybės nuosavybę (kai jis yra valstybinėje žemėje, o skolininkas jo negali įteisinti) ir įteisinimo mechanizmų numatymą, kadangi praktikoje susidaro situacijos, kai valstybei išleidus lėšas ir nugriaunant statinius, vėliau toje pačioje vietoje iš naujo pastatomas iš esmės identiškas statinys. Taip pat siūlytina keisti ir Civilinio proceso kodekso nuostatas, didinat 771 straipsnyje numatytos baudos už padarinių nepašalinimą minimumą.	
83.	II. Dėl SLD tikrinimo terminų Vadovaujantis šiuo metu galiojančio SĮ 27 straipsnio 24 dalimi, kreiptis į teismą dėl SLD galiojimo panaikinimo turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai pažeidžiami, šių asmenų skundų pagrindu arba savo iniciatyva – Inspekcija, <...>. Šiuo metu galiojančiame TPSVPĮ 25¹ straipsnyje nurodyta: „25¹ straipsnis. Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas 1. Skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami, esant bent vienam iš šių nurodytų pagrindų: <...>	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad pagal siūlomą reglamentavimą statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal projektinius pasiūlymus, statybos darbai nebus pradėti.

	8) dėl statybos procese priimtų sprendimų, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytus sprendimus, teisėtumo – jeigu nuo jų priėmimo iki skundo padavimo praėjo daugiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai dėl sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas; <...>“. Inspekcijos nuomone, SLD teisėtumo įvertinimas turėtų būti ribotas laike, kadangi per ilgą laiką teisiniai santykiai kinta, t. y. didėja statybos mastas, atsiranda nauji turto įgijėjai ir kt. Tokiu būdu SLD ginčijimas teisme ir padarinių šalinimas tampa itin kompliktuotas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina trumpinti Priežiūros įstatyme įtvirtintą terminą paduoti skundą dėl SLD.	
84.	IV. Dėl informacijos apie surašytus privalomuosius nurodymus ir savavališkos statybos aktus skelbimo Pažymėtina, kad statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 123, 124, 132 punktuose nustatyta, kad savavališkos statybos aktų ir privalomųjų nurodymų nepavykus įteikti, informacija apie jų surašymą yra skelbiama vietinėje ar respublikinėje spaudoje ir interneto svetainėje www.planuojustatau.lt. Pažymėtina, kad minėtos STR normos reglamentuoja skelbtinų asmens duomenų apimtį, tačiau asmens duomenų paskelbimą turėtų reglamentuoti aukštesnio lygmens teisės aktas – Statybos įstatymas, todėl siūlytina įvertinti galiojančias STR normas ir atitinkamai Statybos įstatyme sureglamentuoti konkrečius asmens duomenų viešinimo tikslus, viešai skelbtinų asmens duomenų kategorijas, viešinimo būdą ir viešinimo terminus, taip pat atsisakyti savavališkos statybos aktų ir privalomųjų nurodymų viešinimo spaudoje ir palikti tik vieną šaltinį – IS „Infostatyba“.	Atsižvelgta iš dalies Planuojama koreguoti statybos techninių reglamentų lygmenyje.
PROJEKTŲ EKSPERTIZĖS IR GAISRO SAUGOS ĮMONIŲ ASOCIACIJA		
85.	Projekto 2 straipsnio “2 straipsnio pakeitimas” 12 dalį, kuria pakeičiama Statybos įstatymo 2 straipsnio 61 dalis, siūlome tikslinti (ar papildyti) nuostata, kad Projektiniams pasiūlymams ekspertizė neatliekama, o atliekama tik Techniniam darbo projektui;	Neatsižvelgta Atsižvelgiant į tai, kad techninio darbo projekto ekspertizės metu vertinama, ar techninis darbo projektas atitinka projektinius pasiūlymus, patys projektiniai pasiūlymai (pagal kuriuos jau yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas ir jis gali būti tik nugincijamas teisme) neekspertuojami.
86.	Projekto 2 straipsnio “2 straipsnio pakeitimas” 15 dalį, kuria Statybos įstatymo 2 straipsnis papildomas nauja 102¹ dalimi, siūlome tikslinti (ar papildyti) nuostatomis, kad: a) paminėti etapai turi būti projektiniuose pasiūlymuose išdėstyti logiška seka; b) šis straipsnis turi būti taikomas pastatų ar inžinerinių	Neatsižvelgta Sąvokos skirtos jų turiniui apibrėžti, o ne reguliavimui nustatyti.

	statinių pritaikymo specialiesiems neįgaliųjų poreikiams, vadovaujantis normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimais, projektavimui;	
87.	Projekto 12 straipsnio „17 straipsnio pakeitimas“ 3 dalį, kuria Statybos įstatymo 17 straipsnio 5 dalis papildoma 3 ¹ punktu bei 5 dalis papildoma 10 punktu; 4 dalį, kuria Statybos įstatymo 17 straipsnio 6 dalis papildoma 3 ¹ punktu; 6 dalį, kuria pakeičiamas Statybos įstatymo 17 straipsnio 6 dalies 9 punktas, siūlome patikslinti (ar papildyti) nuostatomis, kad dalinė ekspertizė atliekama tik pastatų ar inžinerinių statinių pritaikymo specialiesiems neįgaliųjų poreikiams, vadovaujantis normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimais, projektavimui.	Neatsižvelgta Dalinės ekspertizės aktas bus registruojamas tuomet, kai jis bus išduotas. Jei tam tikros dalies ekspertas dalyvauja bendrojoje ekspertizėje ir savarankiško akto neišduoda, bus registruojamas bendrosios ekspertizės aktas.
VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS		
88.	Visų pirma atkreipiamė dėmesį, kad, Tarnybos nuomone, įstatymų pakete yra nepakankami saugikliai dėl statybų pajūrio juostoje, kurios sukelia itin didelį visuomenės susidomėjimą, žiniasklaidos dėmesį. Teikiama įstatymų pakeitimais numatoma eliminuoti Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI), Kuršių nerijos nacionalinio parko direkciją iš dalyvavimo statybų procese Kuršių nerijos nacionaliniame parke (toliau – KNNP), kuriame, mūsų nuomone, Neringos savivaldybės administracija nesusitvarko net su savavališkai statomais laikiniais nesudėtingais statiniais, nesiima iniciatyvos nugriauti dar sovietmečiu pastatytus, galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose kaip griautinus pažymėtus statinius ir pan. <u>Tokiems pakeitimams iš esmės nepritariame.</u> KNNP visa žemė yra išimtinė valstybės nuosavybė, UNESCO saugomos teritorijos gyvenvietės, valstybiniai miškai, krantus skalaujantys vandens telkiniai, smėlėti paplūdimiai ir kt. naudmenos yra svarbūs tarptautinei bendruomenei ir visai šaliai, kaip unikalios žmogaus ir gamtos sukurtos ekosistemos, padedančios neutralizuoti žmogaus ūkinę veiklą, kartu ištekliai visų Lietuvos žmonių rekreaciniams, estetiniams, kitiems poreikiams tenkinti. Pažymėtina, kad pajūrio juostai priskirta valstybinė žemė ir jūros akvatorija išimtinė nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Manome, kad toks teisinis reguliavimas nėra savitiksli, juo siekiama, kad visuomenės interesas tam tikrų išteklių atžvilgiu būtų atstovaujamas būtent valstybės lygmens, ne savivaldos institucijų, kurių pareiga yra išimtinai rūpintis vienoje konkrečioje savivaldybėje gyvenančių, dirbančių, veikiančių žmonių gerove. Lietuvos respublikos Konstitucijos 46 str. nurodyta, kad Valstybė remia visuomenei naudingas ūkines pastangas ir iniciatyvą. Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Statybos įstatymu, kitais poįstatyminiais teisės aktais žemės valdytojui suteikta labai daug teisių (planuoti, perplanuoti,	Atsižvelgta iš dalies Savivaldybė išduoda statybą leidžiantį dokumentą naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostos sausumos dalyje (nuo Latvijos Respublikos valstybės sienos iki Klaipėdos uosto šiaurinio molo ir Kuršių nerijoje iki Rusijos Federacijos valstybės sienos). Siūlomais pakeitimais kaip tik stiprinama minimų teritorijų apsauga, nes atskiriamos statybą leidžiančių dokumentų išdavimo ir valstybinės priežiūros funkcijos, išvengiama ieškovo ir atsakovo sutapties teismuose, kai Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija ginčija statybą leidžiantį dokumentą. Projekte numatyta privaloma visų savivaldybės išduotų statybą leidžiančių dokumentų naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostos sausumos dalyje (nuo Latvijos Respublikos valstybės sienos iki Klaipėdos uosto šiaurinio molo ir Kuršių nerijoje iki Rusijos Federacijos valstybės sienos) teisėtumo patikra, todėl Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija neeliminuojama, o tik papildomai gerinamos valstybinės priežiūros sąlygos.

	smulkinti žemėvaldas, statyti statinius, pritarti/nepritarti numatomi ūkinei veiklai, įvairiems renginiams ir pan.). Todėl tikėtina, kad savivaldybių administracijos, valdydamos valstybinę žemę ir priimdamos savarankiškus sprendimus dėl statybos leidimų išdavimo kur kas lanksčiau žiūrės į savo savivaldybėje registruotų fizinių, juridinių asmenų poreikius, interesus jų administruojamose teritorijose, nešančius pajamas į savivaldybių biudžetą, visuomeninė nauda taps antraplanė. Teikiamuose įstatymų projektuose nepaaiškinta, kodėl iš VTPSI atimama pareiga išduoti statybą leidžiančius dokumentus pajūrio juostoje ir ji paliekama savivaldai, kodėl prievolė tikrinti statybą leidžiančių dokumentų teisėtumą VTPSI palikta tik žemyninėje pajūrio juostos dalyje, bet ne Kuršių nerijoje (27 straipsnio papildymas 3¹ dalimi). Primename, kad 2006 m. prasidėję teismų procesai Kuršių nerijoje, kurių dalis neužsibaigę ir šiai dienai buvo būtent dėl neteisėtai išduotų statybą leidžiančių dokumentų Kuršių nerijoje. Įstatymų projektais eliminavus saugiklius, neatmetame, kad situacija gali pasikartoti. Todėl siūlome nekeisti galiojančio Statybos įstatymo nuostatų ir palikti pareigą VTPSI ypatingiems ir neypatingiems statiniams išduoti statybą leidžiančius dokumentus pajūrio juostoje (tiek žemyninėje dalyje tiek Kuršių nerijoje), dėl direkcijos dalyvavimo statybų procese pasiūlymas pateiktas žemiau 9 p.	
89.	Pažymėtina, kad neatsižvelgta į rašte teiktą pastabą dėl Projektinių pasiūlymų (toliau – PP) sąvokos (2 str. 45 d.), kad PP turėtų būti konkretus dokumentas, be kita ko apimantis esminius projekto sprendinius. Šį projekto 24 straipsnio 21 dalies 2 punktu įtvirtinama atsakomybė PP tikrinantiems subjektams už statinio projekto esminių sprendinių, išskyrus laikančiąsias konstrukcijas, atitiktį nustatytiems reikalavimams. Todėl manome, kad Šį projekte turėtų būti apibrėžta „konceptualių sprendinių“ sąvoka, aiškiai nustatant, kokie esminiai statinio projekto sprendiniai yra konceptualūs, kurių pakeitimas kitame projektavimo etape nėra galimas, kt. Be to, Tarnybos nuomone, PP sudėtis turėtų būti išvardinta pačioje projektinių pasiūlymų sąvokoje, kaip tai yra surašyta sąvokoje “esminiai statinio projekto sprendiniai”, o ne aplinkos ministro įsakyme. 2 str. 46 d. įtvirtintą sąvoką „savavališka statyba“ siūlome praplėsti, nes ji neapima atvejų, kai pats statybą leidžiantis dokumentas negalėjo būti išduotas konkrečioje teritorijoje (kaip pvz.: laikinų statinių statyba pajūrio juostoje neišlaikant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 97 str. ar galiojančių teritorijų planavimo dokumentų). Arba siūlome įtvirtinti dar vieną sąvoką „statyba pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą“ ir aiškiai įtvirtinti, kam ir kokią atsakomybę ji atneša. Taip pat, savavališka statyba turėtų būti traktuojama ir tais atvejais, kai iki statybos pradžios nėra pranešimo	Atsižvelgta iš dalies Statybos techniniai reglamentai, kaip įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai, turi atitikti įstatymus, juos detalizuoti, nustatyti jų įgyvendinimo tvarką (žr. Konstitucinio Teismo praktiką). Atsižvelgiant į tai, įstatymų nuostatos bus detalizuojamos poįstatyminiame lygmenyje. Taip pat pažymėtina, kad projektinių pasiūlymų sudėtį nustatys aplinkos ministras.

	apie statybos pradžią ir/ar nėra gauti žemės sklypo bendraturčių rašytiniai sutikimai (susitarimai) arba besiribojančių žemės sklypų savininkų ar valdytojų rašytiniai sutikimai, kai tokie sutikimai (susitarimai) privalomi pagal teisės aktų reikalavimus, tačiau šie atvejai dėl neaiškių priežasčių į savavališkos statybos sąvoką neįtraukti.	
90.	„52 ¹ p. įtvirtintoje sąvokoje „Statinio išvaizda“ paskutiniame sakinyje „Esminiu statinio išvaizdos keitimu laikomi pakeitimai, kurie pagal aplinkos ministro nustatytus kriterijus turi reikšmingos įtakos statinio architektūrinei išraiškai“ nėra aišku, kaip bus nustatoma, kada įtaka „reikšminga“, kada „nereikšminga“. Atsižvelgiant į tai, siekiant išvengti neapibrėžtų sąvokų naudojimo, siūlome tikslinti minėtą sakinį.	Atsižvelgta iš dalies Atkreiptinas dėmesys, kad architektūros kokybės kriterijai yra įtvirtinti Architektūros įstatyme, rengiant statybos techninį reglamentą bus vadovaujama šiais kriterijais, kurie taip pat yra tikslinami šiuo paketu.
91.	Dėl 3 straipsnio pakeitimų, pažymėtina tai, kad Tarnyba ne kartą prašė papildyti Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punktą dėl atvejų, kada statytojo (užsakovo) teisei įgyvendinti neprivaloma žemės sklypo (teritorijos) valdyti nuosavybės teise arba valdyti ir naudoti kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais, nustatymo. Tiek ST direkcijos, tiek Tarnyba, turinčios įgyvendinti apsaugos priemonės vertybėms išsaugoti, pritaikyti saugomas teritorijas lankymui, kt., susiduria su problemomis, kai žemės valdytojas/naudotojas šių veiksmų nesiima (pats nesutinka įrengti, nenori prisiimti atsakomybės vėliau prižiūrėti, tvarkant, kt.). Be to, daugeliu atvejų tiesiog netikslinga formuoti žemės sklypą dėl neracionalios sklypo konfigūracijos (įrengiant taką, pan.), tad nereikėtų betiksliai naudoti valstybės lėšas sklypams formuoti, registruoti, o objektą demontavus, vėl išregistruoti ir pan. Atsižvelgiant į išdėstytą, dar kartą prašome SI projekto 3 str. 2 d. 1 p. papildyti 4 papunkčiu, nurodant, kad žemės sklypo (teritorijos) valdyti nuosavybės teise arba valdyti ir naudoti kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais neprivaloma: „4) statytojas valstybės saugomose teritorijose esančioje valstybinėje žemėje, įskaitant miško žemę, įgyvendinant vertybių apsaugos priemones, stato/įrengia visuomenės reikmėms pažintinius, mokomuosius takus su statiniais ir/ar įrenginiais, kitus saugomos teritorijos steigimo ir veiklos tikslams įgyvendinti reikalingus statinius“.	Neatsižvelgta Visais atvejais, žemė, įskaitant valstybinę žemę, turi būti naudojama tam tikrais pagrindais - nuosavybės teise ar susitarimu su valstybe ar kitu žemės sklypo savininku, teisingai atlyginant ir pan. Nėra palaikytina situacija, kai statinio ar jo dalių (patalpų) savininkai naudoja žemės sklypą be jokio pagrindo, neatsiskaito ar kitaip nesusitaria su valstybe ar kitais žemės savininkais.
92.	24 str. 8 d. nurodyta, kad vyriausiasis architektas perduoda ginčą dėl specialiųjų reikalavimų suderinamumo nagrinėti savivaldybės mero sudarytai komisijai, tačiau toliau sakinyje įtvirtinta, kad išnagrinėjus ginčą, vyriausiasis architektas išduoda specialiuosius reikalavimus per 3 darbo dienas nuo ginčą išsprendusios institucijos sprendimo priėmimo dienos. Iš šios formuluotės neaišku, ar ginčą išsprendžia komisija (jai suteikta atsakomybė pakeisti	Neatsižvelgta Ši, Projekte nekeičiama, nuostata yra skirta specialiųjų reikalavimų suderinamumui užtikrinti, Aplinkos ministerija neturi duomenų dėl jų taikymo problematikos.

	išduotus specialiuosius reikalavimus), ar komisija įpareigoja instituciją, išdavusią specialiuosius reikalavimus, dėl kurių kilo ginčas, pakeisti, ar kuri kita institucija turi išspręsti ginčą. Atsižvelgiant į tai, prašome patikslinti nuostatas.	
93.	Dėl 27' str. 2 d. įtvirtintos ST direkčių kompetencijos: nurodyta, kad "2. Saugomų teritorijų direkcijos aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina statomų <u>naujų statinių</u>, suprojektuotų saugomose teritorijose, išskyrus esančias <u>miestuose</u>, projektinius pasiūlymus": 1) pažymėtina ir tai, kad ST direkcijos turėtų tikrinti ne tik statomų naujų statinių, suprojektuotų saugomose teritorijose, bet ir rekonstruojamų, remontuojamų statinių (jei keičiama statinio išvaizda) PP. Kadangi rekonstrukcijos sąvoka yra labai plati, (pastato tūris gali būti padidintas iki 100 proc.), o rekonstrukcija dažnai vykdoma faktiškai pastatą nugriauinant (paliekant tik dalį požeminių konstrukcijų), iš esmės keičiant pastato parametrus ir išvaizdą, siūlome 27' str. 2 d. praplėsti, įrašant: "statomų naujų, rekonstruojamų ar remontuojamų statinių saugomose teritorijose"; 2) atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. liepos 12 d. nutarimais patvirtintuose valstybinių parkų nuostatuose įtvirtinta, kad ne tik miestų, bet ir miestelių dalyse, <u>nepatenkančiose į kultūrinius draustinius</u>, esančiose namų valdose statinių statybai atitinkami nuostatų punktai, reglamentuojantys reikalavimus statinių statybai, remontui ir (ar) rekonstrukcijai, netaikomi. Jose vadovaujamosi bendrųjų statybą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis. Be to, pažymėtina ir tai, kad, skirtingai nei daugelio valstybinių parkų, <u>Kuršių nerijos nacionalinio parko (toliau – KNNP) nuostatų reikalavimai yra privalomi visoje KNNP teritorijoje</u>. Todėl būtina atitinkamai pakoreguoti: 2.1.) 27' str. 1 d. savivaldybės architektui paliekant atsakomybę už statinių projektinius pasiūlymus miestuose ir miesteliuose, išskyrus Kuršių nerijos nacionalinį parką (toliau – KNNP), kur valstybinio parko nuostatų taikymas privalomas be jokių išimčių; 2.2.) 27' straipsnio 1 d. ir 2 d. punktus atitinkamai reikėtų formuluoti: "saugomose teritorijose esančių miestų ir (ar) miestelių dalyse, nepatenkančiose į kultūrinius draustinius, išskyrus KNNP <...>".	Neatsižvelgta Formuojant politiką vertinami teisinio reguliavimo tikslai, taikytinų priemonių tikslingumas, etapiškumas, įgyvendinimo efektyvumas, tame tarpe ir institucijų įgaliojimų paskirstymas taip, kad jų veikla, racionaliais kaštais, atneštų didžiausią galimą efektą. Saugomų teritorijų direkčių didžiausias indėlis yra dalyvauti vertinant naujus statinius, suprojektuotus neurbanizuotose saugomose teritorijose. Kitais atvejais, kitos priemonės (teritorijų planavimas, reikalavimų teritorijų apsaugai nustatymas, teritorijų registravimas, informacijos viešinimas, viešojo intereso gynimas ir kt.) yra pakankamos, proporcingos ir turi didesnę prioritetą skiriant joms biudžeto lėšas, nei pavienių rekonstruojamų, remonstuojamų ar urbanizuotose vietovėse naujai statomų objektų tikrinimas, kurį, pagal nustatytus viešai prieinamus reikalavimus gali patikrinti savivaldybių architektai. .
94.	Statybos įstatymo 27 str. 24 d. įtvirtinta, kad jeigu nustatomi pažeidimai tik Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, statinio saugos ir paskirties valstybinės priežiūros institucijos, kitų institucijų kompetencijos srityje, į teismą savo iniciatyva ar kitų asmenų kreipimosi pagrindu kreipiasi ši institucija.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad teisė ginti viešą interesą yra savarankiška teisė, kai šioje srityje (vertinant pagal institucijai priskirtą kompetenciją – šiuo atveju, saugomų teritorijų apsaugos srityje) nustatomi pažeidimai. Ši teisė nesiejama su priimamų konkrečių sprendimų apimtimi, priešingai – institucija negali ginčyti savo priimtų sprendimų teisme dėl sutapties. Taigi nustatyti atvejai, kada SLD išdavimo metu projektą tikrina saugomų teritorijų direkcija, nesusiaurina VSTT kompetencijos. Kaip tik ši

	Pažymėtina, kad vienas iš Tarnybos veiklos tikslų yra užtikrinti saugomų teritorijų planavimo dokumentų ir tvarkymo projektų rengimą ir jų sprendinių įgyvendinimą, be to įgyvendindama saugomų teritorijų politiką Tarnyba pagal kompetenciją organizuoja teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą saugomose teritorijose, todėl neaišku, <u>kas turėtų ginti viešąjį interesą nustačius galimai neteisėtos statybos faktą saugomoje teritorijoje esančiame mieste ar miestelyje, jei ST direkcija statybų procese nedalyvauja</u>, bet būtų pažeistas saugomų teritorijų planavimo dokumentas ar su saugomomis teritorijomis susijęs teisės aktas. Kadangi SĮ projekto keičiamu 27° str. tikslinama PP tikrinančių subjektų kompetencija ir savivaldybės administracijai priskiriama tikrinti (27 str. 1 d. 20 p.) ar statomų naujų, rekonstruojamų ar remontuojamų statinių saugomose teritorijose, esančiose miestuose, ir rekonstruojamų ar remontuojamų statinių saugomose teritorijose, esančiose ne miestuose, projektinių pasiūlymų sprendiniai atitinka saugomos teritorijos teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus reikalavimus (statinio paskirtis atitinka žemės sklypo pagrindinę naudojimo paskirtį, naudojimo būdą), valstybinių parkų nuostatuose (statinių išdėstymo žemės sklype, leistinių žemės sklypo užstatymo rodiklių, statinių formų, tūrių, panaudotų medžiagų), kituose veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus – manome, kad atitinkamai reikėtų tikslinti 27 str. 24 d.	priemonė užtikrina saugomų teritorijų valdymo efektyvią sistemos reakciją į neteisėtai išduotus SLD, jei jie būtų išduoti.
95.	Pažymėtina ir tai, kad į SĮ projektą atskiru punktu būtina įtraukti veiklą „Natura 2000“ teritorijoje reglamentuojančius teisės aktus, nes vadovaujantis Aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 patvirtintu Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo 1.2, 1.3, 1.4 punktais aprašas skirtas planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams (užsakovams), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams, statytojams (užsakovams) planuojantiems ūkinę veiklą įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose bei joms artimoje aplinkoje. SĮ projekto 27° str. bei Tarnybos nuomone 27° str. prie savivaldybės tikrinamų dokumentų turėtų būti numatyta prievolė kartu su PP (kai to reikalauja teisės aktai), pateikti atsakingos institucijos išvadą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą. Ši išvada taip pat reikalinga ir tais atvejais, kai SLD neišduodamas, bet informacinėje sistemoje „Infostatyba“ įkeliamas pranešimas apie statybos pradžią. Atsižvelgiant į išdėstytą, dar kartą prašome Aplinkos ministerijos atsižvelgti į pateiktas pastabas, atitinkamai tikslinti SĮ projektą ir jį lydinčius įstatymų projektus.	Atsižvelgta iš dalies Regiant statinio projektą ar jo etapą yra reikalaujama nurodyti projektavimo pagrindus, projekto sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams, atliktus tyrimus ir kt. Po įstatymo priėmimo tikslinant įgyvendinamuosius teisės aktus bus galima papildyti projektinių pasiūlymų sudėtį, reikaujant pateikti nurodytą vertinimą, pateikti jo kopiją ir apibūdinti projektinių pasiūlymų sprendinių atitiktį šio vertinimo rezultatams.
LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI		

96.	Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) susipažino su 2023-07-05 pakartotinai derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – SĮ) pakeitimų projektu (toliau – SĮ projektu). Dėkojame, kad buvo atsižvelgta į dalį 2023-05-31 Rūmų raštu Nr. 164 teiktų pastabų. Pažymime, kad Rūmai palaiko SĮ projekto aiškinamajame rašte deklaruojamą tikslą supaprastinti ir sutrumpinti statybą leidžiančio dokumento (toliau – SLD) išdavimo procesą, tačiau įvertinę SĮ projektu siūlomą SĮ 27 ir 27¹ straipsnių redakciją (programuojamą projektinių pasiūlymų (toliau – PP) tikrinimo, vadinasi kartu ir PP pateikiamos informacijos, apimtį) pažymime, kad <u>į PP iš esmės bus perkeliama didžioji dalis sprendinių ir dokumentų, šiuo metu teikiamų techniniame ar techniniame darbo projekte (pvz.: SĮ 27¹ straipsnio 1 dalies 16 punktą – „projektinių pasiūlymų sprendiniuose numatyti susidarysiančių įvairių rūšių statybinių atliekų tvarkymo būdai“).</u> Toks PP apimties didinimas, neišvengiamas siekiant atskleisti pakankamą kiekį informacijos tikrinančių subjektų vertinimui ir SLD išdavimui, sąlygoja ženkliai didesnę visų sprendinių, formuojamų PP, detalumą dar tik konceptualiaame PP lygmenyje, kuris nėra nei paviešintas, nei aptartas su visuomene, nei gauta (jei reikalinga) RAT išvada. Dėl šios priežasties, 2023-05-31 ir pakartotinai šiuo raštu, siūlome atnaujintą PP stadiją padalinti į dvi dalis: 1) architektūrinio idėjinio projekto rengimą ir 2) SĮ projekto rengėjo siūlomos apimties PP rengimą (detaliau žr. 4 punktą).	Atsižvelgta iš dalies Projektinių pasiūlymų sudėtis nustatoma poįstatyminiuose aktuose. Rengiant poįstatyminius aktus bus tariamasi su socialiniais partneriais. Siekiant mažinti administracinę našą projektinius pasiūlymus dalinti į dvi dalis nėra tikslinga. Bendra projektinių pasiūlymų apimtis bus tokia, kiek reikalinga visuomenei ir savivladybei aptarti ir įvertinti sprendinius.
97.	Papildomai, be išaugusios PP apimties, kuri priartėja prie dabar rengiamo techninio projekto sudėties, teikiame pastabas ir kitiems svarbiems ir papildomo svarstymo reikalaujantiems, pakeitimams: 1) naujai įvedamai statinio išvaizdos pasikeitimo kontrolei (SĮ 2 straipsnio 52¹ dalis); 2) neribotai savivaldybės vyriausiojo architekto teisei, jau parengus PP, keisti (atnaujinti) specialiuosius architektūrinius reikalavimus (toliau – SAR) (SĮ 24 straipsnio 11³ dalis), 3) savivaldybės vyriausiojo architekto teisę kreiptis į Regioninę architektūros tarybą parengus PP (SĮ 27 straipsnio 9¹ dalis); 4) tarpusavyje prieštaraujantys PP ir techninio darbo projekto (toliau – TDP) apibrėžimai, t. y. ar SLD išduodamas parengus PP ar atskirais atvejais SLD gauti reikalingas ir TDP (SĮ 2 straipsnio 45 ir 102¹ dalys);	Atsižvelgta iš dalies Architektūros kokybė yra viešasis interesas, todėl jos užtikrinimui yra reikalingos ir papildomos priemonės. Šio projekto tikslas – ne tik trumpinti statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūras, bet ir didinti procesų skaidrumą, sprendinių kokybę. Visuomenei svarbiais atvejais yra numatomas “keturių akių” principas, ypatingai svarbiais atvejais – ir daugiau patikros procedūrų, kurios architekto kūrybos laisvę varžo tiek, kiek reikalinga kitiems visuomenės interesams užtikrinti. Projektu siekiama subalansuoto, proporcingo, racionalaus reguliavimo.

5) formalus 27¹ straipsnio pakeitimas - vietoje žodžio „projektas“ įrašymas žodžių „projektiniai pasiūlymai“.

Rūmų vertinimu visas aukščiau pateiktas SĮ projekto reglamentavimas ne tik nesutrupins, bet galimai net pailgins projektavimo - SLD išdavimo – procesą, nutolins statybų pradžią ir padidins procedūrų pasikartojimo tikimybę. Žemiau išdėstome Rūmų siūlymus dėl poreikio tikslinti šiuos SĮ projekto sprendinius:

SĮ projektu siūloma papildyti SĮ 2 straipsnį 52¹ dalyje apibrėžta statinio išvaizdos sąvoka. Rūmų vertinimu šis naujas vertinamasis kriterijus dubliuoja Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme pateiktas **architektūros** (*funkcinis, erdvinis ir vizualiai suvokiamas meninis statinių, urbanistinių kompleksų ir kraštovaizdžio formavimas*) ir **architektūrinės idėjos** (*grafiška, vizualiai atvaizduoti meniniai statinio architektūros sprendiniai, pateikiami projektiniuose pasiūlymuose*) sąvokas. Statinio išvaizda yra naujai įvedamas subjektyvus vertinamasis kriterijus, t. y. ginčo objektas, jei išsiskirs projekto autoriaus ir tikrinančio subjekto vertinimas. Negalime pritarti ir Projekto sprendiniui, kad „**esminiu statinio išvaizdos keitimu bus laikomi pakeitimai, kurie pagal aplinkos ministro nustatytus kriterijus turi reikšmingos įtakos statinio architektūrinei išraiškai.**“ Pažymime, kad toks kriterijų sąrašas akivaizdžiai ribos architekto laisvę reaguoti į projekto detalizavimo metu besikeičiančias aplinkybes ir sąlygas bei galimybę tinkamai priderinti projekto sprendinius. Ypatingai daug klausimų kelia 2 straipsnio 52¹ dalyje nurodomos statinio išvaizdos kontrolės detalumo laipsnis. Lingvistiškai įvertinus apibrėžimo formuluotę (*fasadų, stogų medžiagiškumas ir spalva*) galima daryti išvadą, kad SĮ projektu programuojamas perdėtai smulkus ir detalus reguliavimas, t. y. spalvų ar stogo dangos lakšto profilio pasikeitimas, aplinkos ministro sprendimu, jau gali būti įvardinamas esminiu. Taip pat, ar bus rengiami atskiri statinio išvaizdos esminio pasikeitimo aprašai kultūros paveldo, gyvenamosios, pramonės ir kt. paskirties teritorijoms, skirtingų paskirčių ir dydžio statiniams? Analogiškai, kyla klausimas, kaip statinio išvaizdos pasikeitimas turėtų būti vertinimas atsižvelgiant į SĮ 27 straipsnio 33 dalyje numatytą pastato parametų didinimą iki 2 metrų ar neribotą mažinimą?

Siekdami išvengti perdėtos projektuotojo kontrolės ir kazuistinio reguliavimo, kuris visuomet bus lydimas teisės spragų, dar kartą kviečiame SĮ projekto rengėjus laikytis aiškinamajame rašte deklaruojamo pasitikėjimo statybos dalyviais didinimo, nustatant jiems didesnę atsakomybę rengiant, atliekant ekspertizę ar pateikiant statinio projektą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 5 straipsniu, **teisę spręsti dėl tinkamo projekto architektūrinės dalies sprendinių įgyvendinimo suteikti būtent**

	projekto autoriui – architektui, kuris parengė projektą. Statinio architekto dalyvavimas (architektūrinių sprendinių tinkamo įgyvendinimo (laikymosi) kontrolės funkcijų įgyvendinimas) pirmiausia turi būti aiškiai įtvirtintas įstatyme, todėl <u>siūlome išbraukti ydingą SI projekte numatytą SI 2 straipsnio 52¹ dalį bei papildyti SI 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</u> „2. Statinio architektas, jeigu jis atitinka šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus reikalavimus, yra statinio projekto architektūrinės dalies vadovas ir kartu gali būti statinio projekto vadovas. Statytojas ar jo pasitelkti kiti asmenys užtikrina statinio architekto tinkamą dalyvavimą atliekant visus statinio projektavimo ir projekto įgyvendinimo darbus, kad būtų išlaikyti statinio architektūrinės dalies sprendiniai. Statinio architektas gali teikti išaiškinimą dėl tinkamo projekto architektūrinės idėjos įgyvendinimo.“	
98.	Siekiant maksimaliai sumažinti pakartotinio projektavimo, viešinimo ir derinimo procedūrų pasikartojimo tikimybę, siūlome SI projektu PP etapą išskirti į dvi dalis: 1) architektūrinio idėjinio projekto ir 2) projektinių pasiūlymų rengimo dalis. Architektūrinis idėjinis projektas būtų rengiamas vadovaujantis SAR, kuriuose savivaldybės vyriausiasis architektas turėtų teisę iš karto įrašyti ir sąlygą parengtą architektūrinį idėjinį projektą teikti svarstymui Regioninėje architektūros taryboje (toliau – RAT). <u>SAR būtų išduodami vieną kartą ir negalėtų būti keičiami (atnaujinami).</u> Parengtas architektūrinis idėjinis projektas teikiamas susipažinti visuomenei (viešinamas) ir atsižvelgus į viešinimo, bei svarstymo RAT, metu gautas pastabas būtų rengiami pilnos, Projektu siūlomos apimties, PP, kurie teikiami Statybos įstatymo 27 straipsnio 9 dalyje išvardintiems subjektams tikrinti. T. y. tikrinimui pateikiami projektiniai pasiūlymai, kurių sprendiniai suderinti su visuomene ir kuriems pritarta RAT (ir/ar pakoreguota pagal RAT siūlymus). Išdėstant aukščiau pateiktą siūlymą struktūriškai, Rūmai siūlo tokią PP rengimo-derinimo seką: 1. Specialiųjų architektūros reikalavimų išdavimas; 2. Architektūrinio idėjinio projekto parengimas; 3. Architektūrinio idėjinio projekto svarstymas RAT (jei vyr. architektas pasinaudoja teise nukreipti į RAT); 4. Viešinimas; 5. Architektūrinio idėjinio projekto koregavimas pagal visuomenės ir/ar RAT pateiktas pastabas ir pakartotinis viešinimas. 6. PP pilnos apimties (tinkamos SI 27 str. 9 d. subjektų tikrinimui) rengimas;	Neatsižvelgta Projektavimo išskaidymas į 3 etapus prieštarauja siūlomų pakeitimų tikslams. Bendra projektinių pasiūlymų apimtis bus tokia, kiek reikalinga visuomenei ir savivldybei aptarti ir įvertinti sprendinius.

7. Teikimas tikrinti Statybos įstatymo 27 straipsnio 9 dalyje išvardintiems subjektams (PP parengti vadovaujantis visuomenės siūlymais ir ekspertiniu RAT vertinimu, kas Rūmų nuomone, ženkliai sumažina esminių projekto sprendinių keitimo tikimybę).

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytus argumentus siūlome atlikti šiuos SĮ projekto pakeitimus:

1. papildyti Statybos įstatymo 2 straipsnį 3¹ dalimi, perkeltant architektūrinio idėjinio projekto apibrėžimą iš Architektūros sektoriaus profesinio standarto ir išdėstyti taip:

„3¹. Architektūrinis idėjinis projektas – pirmoji projektinių pasiūlymų etapo dalis, architektūros kūrinys, eskizinis projektas, skirtas statinio, statinio interjero, kraštovaizdžio objekto architektūrinei idėjai išreikšti. Teritorijų planavime ir urbanistikoje idėjinis projektas skirtas teritorijos vystymo koncepcijai suformuoti ir urbanistinei idėjai išreikšti. Eskizinį projektą, teritorijos vystymo koncepciją turi pasirašyti atestuotas architektas kartu su bendraautoriais.“

2. papildyti Statybos įstatymo 24 straipsnio 7 dalį, perkeltant SĮ projektu siūlomą Statybos įstatymo 27 **straipsnio 9¹ dalies reguliavimą ir išdėstyti taip:**

„7. Specialieji paveldosaugos reikalavimai ir specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai parengiami per 7 darbo dienas gavus savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo paraišką ir pateikiami savivaldybės merui ar jo įgaliotam asmeniui. Savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, gavęs šio straipsnio 4 dalyje nurodytus duomenis, per 10 darbo dienų parengia specialiuosius architektūros reikalavimus. Jeigu, atsižvelgiant į statinio reikšmingumą, savivaldybės vyriausiasis architektas, nusprendžia, kad reikalinga regioninės architektūros tarybos, sudaromos Architektūros įstatyme nustatyta tvarka, išvada, jis specialiuosiuose architektūros reikalavimuose įrašo sąlygą kreiptis į regioninę architektūros tarybą su prašymu įvertinti ir pateikti išvadą, ar parengtas architektūrinis idėjinis projektas atitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Šiuo atveju regioninės architektūros tarybos išvados parengimas finansuojamas Architektūros įstatyme nustatyta tvarka.“;

3. Išbraukti SĮ projekte siūlomą SĮ 24 straipsnio papildymą 11³ dalimi;

4. SĮ 27 straipsnio 9¹ ir 12¹ dalis pripažinti netekusiomis galios.

99.	Siekiant užtikrinti statybą leidžiančių dokumentų išdavimo proceso vientisumą ir išvengti derinimo procedūrų dubliavimo, pakartotinai prašome papildyti ir SI 27 straipsnio 33 dalį 7 punktu ir išdėstyti taip: „7) Jei po statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalinga suprojektuoti naujus ar iš esmės keisti jau suprojektuotus statinius, statybą leidžiantį dokumentą ar teisę vykdyti statybos darbus reikia gauti tik keičiamam/naujai projektuojamam statiniui.“	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad tuomet reiktų panaikinti/pakeisti pirminį statybą leidžiantį dokumentą, nes susidarytų situacija, kai vienam iš statinių (keičiamam) galiotų 2 statybą leidžiantys dokumentai..
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA		
100.	Įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad <i>asmuo, pageidaujantis, kad architekto profesinė kvalifikacija, įgyta kitoje valstybėje, būtų pripažinta Lietuvos Respublikoje, už šias paslaugas turi sumokėti Rūmams jų nustatytą įmoką, suderintą su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.</i> Atkreipiame dėmesį, kad sprendimas pripažinti kitoje valstybėje įgytą profesinę kvalifikaciją laikytinas administraciniu sprendimu pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalį. Viešojo administravimo įstatymas nenumato galimybės imti įmoką už administracinio sprendimo priėmimą (vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 6 dalimi, rinkliava arba kitas atlyginimas gali būti imami už administracinių paslaugų teikimą, o ne administracinius sprendimus). Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, taip pat į tai, kad, mūsų žiniomis, už užsienyje įgytą profesinių kvalifikacijų pripažinimą kitose srityje įmokos nėra imamos, siūlytume įvertinti galimybę atsisakyti minėtos įmokos mokėjimo. Taip pat neaišku, kodėl, lyginant su anksčiau pateiktu derinti Įstatymo variantu, įmoką siūloma pavesti nustatyti ne Aplinkos ministerijai, o Architektų rūmams, suderinus su Aplinkos ministerija. Ši pastaba taip pat aktuali ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 47, 49, 51, 52¹, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27², 53¹, 68 straipsniais įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 11¹ straipsnio 2 dalies 5 punktui.	Neatsižvelgta Įmoka imama už paslaugas, o ne už administracinio sprendimo priėmimą.
101.	Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje reglamentuojami nors ir tarpusavyje susiję, tačiau savo turiniu skirtingi teisiniai santykiai, dėl to šiai straipsnio daliai trūksta teisinio aiškumo ir dėstymo nuoseklumo. Siekiant teisinio aiškumo ir dėstymo nuoseklumo, siūlytume šią dalį išskaidyti į 2 dalis: vienoje dalyje reglamentuoti klausimus, susijusius su Architektų profesinio atestavimo ir architektų profesinės kvalifikacijos	Neatsižvelgta Projektu siūlomas 11 straipsnio 1 dalies pakeitimas nežymiai papildo esamą nuostatą ir nekeičia galiojančios nuostatos, todėl neskaidomas į dalis, o visas straipsnis dėstomas nauja redakcija, nes pildomas naujomis dalimis.

	pripažinimo komisijos sudėtimi ir nuostatais, o kitoje – minėtos komisijos narių pareigas.	
102.	Įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad Architektų rūmų sprendimai dėl architektų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo arba jų galiojimo panaikinimo, architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo gali būti skundžiami administraciniam teismui per trisdešimt dienų nuo sprendimo įteikimo architektui dienos. Atsižvelgdami į Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio nuostatas, siūlytume numatyti galimybę Architektų rūmų priimtus sprendimus apskūsti ne tik teismui, bet ir patiems Architektų rūmams. Taip pat siūlytume numatyti galimybę apskūsti ne tik Architektų rūmų priimtus sprendimus, bet ir veiksmus (neveikimą), taip pat vilkinimą atlikti veiksmus (priimti sprendimus).	Neatsižvelgta Manytina, kad Rūmai, neturėtų patys nagrinėti skundų dėl savo priimtų sprendimų. Architektų rūmams, vykdam pavestas viešojo administravimo funkcijas taikomos Viešojo administravimo įstatymo nuostatos.
103.	<i>Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:</i> Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta, kad Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką ir koordinuoja jos įgyvendinimą architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo srityje. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimas, kaip sudėtinė ekonomikos politikos valdymo srities dalis, yra priskirta Ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Dėl šios priežasties manytume, ar architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimas negalėtų būti laikomas atskira, savarankiška valdymo sritimi, kurioje Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką ir koordinuoja jos įgyvendinimą. Atsižvelgdami į tai, siūlytume tikslinti funkcijos formuluotę – joje neminėti valstybės politikos formavimo ir įgyvendinimo koordinavimo, o nurodyti konkrečias funkcijas, susijusias su valstybės politikos formavimu ir koordinavimu, kuriuos Aplinkos ministerija atliks. Jeigu į šią pastabą nebūtų atsižvelgta, turėtų būti keičiamas Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimas Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.	Neatsižvelgta. Pagal Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 58 str. 6 dalį Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos, atsakingos už atitinkamų reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimą, yra Lietuvos Respublikos ministerijos pagal ministrams pavestą valdymo sritį ar jų įgaliotos institucijos, išskyrus atvejus, kai kiti subjektai Lietuvos Respublikos kompetentingomis institucijomis yra paskirti įstatymu ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Pagal Vyriausybės nutarimą aplinkos ministrui priskirta valdymo sritis „architektūra“. Architektūros įstatymas, kuris patenka į aplinkos ministro valdymo sritį, reglamentuoja architektų rengimo, architektų kvalifikacijos, architektų veiklos vykdymo reikalavimus, sąlygas ir tvarką, architektų teises ir pareigas, architektų veiklai ir veiklos rezultatams taikomus kokybės reikalavimus. Todėl manytina, kad architekto profesijos, kaip sektorinės profesijos reglamentavimas yra architektūros politikos formavimo dalis ir patenka į aplinkos ministro valdymo sritį. Pažymėtina, kad EIMIN valdymo sritis yra profesinių kvalifikacijų pripažinimas, kitų profesijų, išskyrus sektorines, tokias kaip architektai, gydytojai, vaistininkai ir kt., kurių reglamentavimas priskirtas atitinkamai ministerijoms (Aplinkos ar Sveikatos apsaugos).
104.	Įstatymo 2 straipsnio 8 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 87 dalyje siūloma nustatyti, kad savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas	Neatsižvelgta Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybės per metus per specialią informacinę sistemą „Infostatyba“ išduoda apie 12 000 statybą leidžiančių dokumentų (Vilniaus miesto

	išduoda statiniui nustatytų specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų rinkinį. Sistemiškai įvertinę Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas², manome, kad savivaldybės meras atitinkamus įgaliojimus galėtų suteikti savivaldybės administracijos direktoriui, tačiau ne savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui. Atitinkamus visuomeninius santykius reglamentuojančiais įstatymais nustatant tokį teisinį reguliavimą, kuriuo savivaldybės merui suteikiama teisė įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus, būtų paneigiamas savivaldybės administracijos direktoriaus, kaip savivaldybės administracijos vadovo, kuriam pavaldūs ir atskaitingi savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai, vaidmuo. Pažymėtina, kad, taikant praktikoje įstatymo nuostatas, savivaldybės mero įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, kaip įstaigos vadovas, funkcijoms atlikti galėtų pasitelkti jam pavaldžius savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus, duodamas jiems su aptariamų funkcijų atlikimu susijusius pavedimus. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlytume patikslinti įstatymo 2 straipsnio 87 dalį. Atitinkamai tikslintinos ir kitos įstatymo bei aktualios redakcijos Statybos įstatymo nuostatos, kuriose siūloma funkcijas pavesti atlikti savivaldybės merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui (pvz., įstatymo 27¹ straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktai, aktualios redakcijos Statybos įstatymo 24 straipsnio 7 ir 11 dalys, 24 straipsnio 2, 4 ir 18 dalys ir kt.).	savivaldybė išduoda apie 2000 statybą leidžiančių dokumentų per metus), taip pat daug kitų dokumentų ir tai būtų per didelė našta savivaldybės administracijos direktoriui. Atsižvelgiant į tai, siūloma palikti šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, kai savivaldybės meras gali įgalioti bet kurį savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją, taip nesiaurinant Statybą leidžiančius dokumentus ir kitus dokumentus galinčių išduoti subjektų rato ir nedidinant (kitų jo uždavinių sąskaita) savivaldybės administracijos direktoriaus darbo krūvio, o paskirstant jį tarnautojams. Pažymėtina, kad tai jau yra šiuo metu galiojančio Statybos įstatymo nuostata.
105.	Įstatymo 12 straipsnio 12 dalyje minimas mokymo programų suderinimo tvarkos nustatymas, kurį siūloma pavesti atestavimą atliekančiai organizacijai (t. y. Vyriausybės įgaliotai institucijai ar įstaigai), turi administracinio reglamentavimo, kaip jis yra apibrėžtas Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje, požymių ir todėl negalėtų būti pavestas Vyriausybės įgaliotai įstaigai, kuri, sprendžiant iš aiškinamajame rašte pateiktos informacijos, yra viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra. Siūlytume minėtos tvarkos nustatymą pavesti Vyriausybės įgaliotai institucijai.	Neatsižvelgta Siekama suderinti su kitų (pvz., Teritorijų planavimo įstatymas) šią sritį reglamentuojančių įstatymų nuostatomis.

² Meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus, atsakinga už įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir savivaldybės tarybos sprendimų tiesioginį įgyvendinimą (3 str. 3 d.); savivaldybės administracijos direktorius yra mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas (34 str. 2 d.), savivaldybės administracijos įstaigos vadovas, kuris tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais (34 str. 1 d.); savivaldybės administracija įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų (33 str. 3 d. 2 p.).

106.	Mūsų nuomone, Įstatymo 17 straipsnio 5 dalies 3 ¹ punktas ir 6 dalies 3 ¹ punktas galimai neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies ir gero administravimo principo – siūlome jį tikslinti užtikrinti asmenų teisę į viešojo administravimo subjektus kreiptis ne tik elektroniniu, bet ir fiziniu būdu (pvz., jei asmuo neturi galimybės naudotis elektroninio ryšio priemonėmis).	Neatsižvelgta Šioje dalyje kalbama apie juridinius asmenis.
107.	<i>Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:</i> 14. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi keičiamo Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 5 punkte siūloma savivaldybės atstovaujamajai institucijai pavesti teikti savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšų panaudojimo ateinančiais kalendoriniais metais planą, tačiau nenurodomas subjektas, kuriam šis planas turi būti pateiktas. Atsižvelgiant į tai, minėta nuostata tikslintina, nurodant kokiam subjektui šis planas teikiamas.	Neatsižvelgta Manome, kad tai perteklinė nuostata, neaišku, apie kokius savivaldybių valdomų subjektų statinius teikiamas pasiūlymas. Nesuderinta su institucijomis, LSA. Pagal SIPĮ 12 straipsnio 9 d. priemonių planą ir Programos lėšų panaudojimo planą pateikia Komisijai tikrinti. Savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius priemonių planą ir Programos lėšų panaudojimo planą, išdėstytus savivaldybės strateginio veiklos plano atskiruose prieduose, kartu su Komisijos išvada teikia tvirtinti savivaldybės tarybai.
AMBER GRID		
108.	1. Bendrovė, teikdama pastabas (2023-05-31 raštas Nr. 7-217-702) ankstesnei Projekto versijai siūlė tikslinti esminių statinio projekto sprendinių sąvoką papildomai numatant, kad statinių, patenkančių į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas, esminiais projekto sprendiniais taip pat laikomi sprendiniai, nustatantys: i) pastatų aukštų skaičių su projektuojama pastoge (mansarda), ii) žmonių, bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, skaičių. Į šį pasiūlymą dabartinėje Projekto versijoje atsižvelgta nebuvo. Be Bendrovės 2023-05-31 rašto Nr. 7-217-702 1 punkte pateiktų argumentų dėl tokio esminių statinio projekto sprendinių sąvokos patikslinimo būtinumo, papildomai pažymėtina, kad Bendrovė turi pareigą užtikrinti greta jos valdomo potencialiai pavojingo objekto – magistralinio dujotiekio (toliau – MD) esančiose teritorijose taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, prie kurių nuo 2023-08-01 bus priskiriamos ir MD vietovės klasių teritorijos, pažeidimo prevenciją – t. y. vertinti, ar planuojama tam tikra veikla, be kita ko, statyba, yra galima. Tiek LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, tiek ir Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse, patvirtintose LR energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu (2017-06-28 įsakymo Nr. 1-169 redakcija) (toliau – Taisyklės) yra nustatyti reikalavimai bei apribojimai veiklai greta MD.	Atsižvelgta iš dalies Atsižvelgta į pastabą dėl aukštų skaičiaus.

MD vietovės klasės teritorijoje taikomi užstatymo normatyvai: 1. taikomi užstatymo normatyvai; 2. didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius; 3. mažiausias leistinas atstumas nuo MD vamzdino iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių, priklauso nuo teritorijos, esančios po 200 metrų į abi puses nuo MD vamzdino ašies, vietovės klasės, kurių išskiriamos keturios. MD pirmą vietovės klasę rodo didžiausią MD pavojingumo ir rizikos laipsnį, 4 – mažiausią:

Užstatymo normatyvai	Vietovės klasė			
	1	2	3	4
Didžiausias leistinas pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičius vietovės klasės vienetu	10	46	-	-
Didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius (įskaičiuojant ir pastogę (mansardą))	3	3	3	-
Mažiausias leistinas atstumas nuo MDV iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių (metrais)	90	90	-	-

Skirtumas tarp MD pirmos vietovės klasės ir kitų yra gana ženklaus, o pirmos vietovės klasės MD vamzdynų Bendrovės valdomoje dujų perdavimo sistemoje yra daugiausia, todėl aptariami statinio sprendiniai: pastato aukštų skaičius bei pastatuose bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, žmonių skaičius – yra statinio projekto sprendiniai turintys esminės reikšmės Bendrovės priimamam sprendimui pritarti ar nepritarti pastato statybai MD vietovės klasės teritorijoje. Akcentuotina, kad Bendrovės pritarimo esmė ir tikslas yra užtikrinti, kad specifinėje ginčo teritorijoje nebūtų pažeisti tokiai teritorijai nustatomi ribojimai, skirti užtikrinti žmonių saugumą, t. y. užtikrinti, kad įvykus nelaimei (sprogimui, gaisrui ar pan.) potencialiai pavojingoje teritorijoje, nukentėtų nedidelis skaičius žmonių ir valstybės institucijos,

atsakingos už žmonių gelbėjimą, medicininę pagalbą, socialinio būsto suteikimą ir pan., būtų pajėgios susidoroti su nelaimės padariniais.

Taip pat pažymėtina, kad nepaisant to, jog MD vietovės klasių teritorijos teisinis režimas Lietuvoje yra taikomas nuo 2001 metų, Bendrovė yra priversta sistemingai vykdyti valstybės institucijų tarnautojų teisinį švietimą nuolat primenant apie šio režimo svarbą, kadangi Bendrovės praktikoje neretas atvejis, kai statybą leidžiančio dokumento (toliau – **SLD**) pastato statybai žemės sklype, patenkančiame į MD vietovės klasės teritoriją, yra išduodamas statytojui neturint Bendrovės pritarimo, neretais atvejais, kai toks pritarimas dėl pasiekto užstatymo ar taikomo aukštų skaičiaus normatyvo yra negalimas. Todėl tai, kad net statybos procese dalyvaujančios institucijos dėl galiojančio reglamentavimo specifiškumo ne visada užtikrina, kad statybos teritorijose, esančiose greta potencialiai pavojingų įrenginių būtų vykdomos nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, kurie daugeliu atveju yra skirti apsaugoti žmones bei jų turtą, todėl, Bendrovės vertinimu, ypatingai svarbu, kad statinio parametrai – pastato aukštų skaičius bei pastatuose bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, žmonių skaičius – būtų aiškiai identifikuoti kaip esminiai statinio sprendiniai.

Atsižvelgus į šiame rašte bei Bendrovės 2023-05-31 rašte Nr. 7-217-702 išdėstytus argumentus, Bendrovė siūlo tikslinti esminių statinio projekto sprendinių sąvoką papildomai numatant, kad statinių, patenkančių į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas, esminiais projekto sprendiniais taip pat laikomi sprendiniai, nustatantys: i) pastatų aukštų skaičių su projektuojama pastoge (mansarda), ii) žmonių, bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, skaičių.

Įvertinus šioje rašto dalyje pateiktus pasiūlymus atitinkamai turėtų būti papildytos šios Statybos įstatymo nuostatos:

i) 2 str. 11 d.: „*II. Esminiai statinio projekto sprendiniai – statinio projekto sprendiniai, kuriais nustatoma statinio vieta žemės sklype (teritorijoje), statinio ar jo dalių paskirtis, architektūrinė idėja, statinio laikančiųjų konstrukcijų modelis (tipas), statinio išorės matmenys (aukštis, ilgis, plotis ir pan.), nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekis ir įgyvendinami specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai ir (ar) specialieji paveldosaugos reikalavimai. **Į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas patenkančių statinių esminiais projekto sprendiniais taip pat laikoma: pastatų aukštų skaičius su projektuojama pastoge (mansarda) bei žmonių, bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, skaičius.***“.

	ii) 27 str. 15¹ d. „15¹. Apie statybą leidžiančio dokumento išdavimą, siekiant sukurti galimybes visuomenei ginti teisę gyventi sveikatai ir gerovei tinkamoje aplinkoje, visuomenė informuojama per Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinę sistemą (toliau – TPS „Vartai“) paskelbiant Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ statybą leidžiančio dokumento duomenis (statybą leidžiančio dokumento tipą, nurodant šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje, registracijos numerį, registracijos datą, statinių adresus, dokumento būseną (galiojantis, negaliojantis), dokumentą išdavusios institucijos pavadinimą), projektinių pasiūlymų duomenis (projekto pavadinimą, numerį, parengimo metus), statinių duomenis (statinio pavadinimą, statybos rūšį, naudojimo paskirtį, kategoriją (ypatingasis, neypatingasis, nesudėtingasis), laikinojo statinio požymį, savavališkos statybos požymį, adresą, žemės sklypo registracijos duomenis (unikalų numerį, registro numerį), statinio registracijos duomenis (unikalų numerį, registro numerį), statinio statybos metus, planuojamų statyti naujų ar rekonstruoti esamų pastatų rodiklius (pastatų skaičių, butų skaičių, bendrą plotą, naudingą plotą, turį, į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas patenkančių statinių: pastatų aukštų skaičių su projektuojama pastoge (mansarda) bei žmonių, bet kuriuo laikotarpiu be pertraukos įprastai būnančių ar galinčių būti ilgiau kaip dvi valandas, skaičių), projektinių pasiūlymų patikrinimo išvadas (rezultatus) ir prie jų pridėtus dokumentus, statinio, kuriam išduotas statybą leidžiantis dokumentas, bendruosius rodiklius (sklypo užstatymo intensyvumą, sklypo užstatymo tankį, pastato bendrą plotą, aukštų skaičių, pastato aukštį). Kai išduodamas leidimas statyti naują statinį, leidimas rekonstruoti statinį, leidimas atnaujinti (modernizuoti) pastatą, leidimas pakeisti statinio ar jo dalies paskirtį, be šioje dalyje nurodytų duomenų (dokumentų), per TPS „Vartai“ Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ turi būti paskelbti šio straipsnio 5 dalies 2, 3, 8, 11, punktuose nurodyti dokumentai. Per TPS „Vartai“ Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – TIIS) skelbiami suprojektuotų ir numatomų įrengti objektų erdviniai duomenys, nurodyti Geodezijos ir kartografijos įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje. Draudžiama skelbti statytojo (užsakovo), kuris yra fizinis asmuo, ir kitų fizinių asmenų, išskyrus statinio projekto vadovą, statinio projekto dalių vadovus, statinio architektus, statinio projekto rengėjus, statinio projekto dalių rengėjus, asmenis, dalyvaujančius išduodant specialiuosius reikalavimus, prisijungimo prie inžinerinių tinklų ar susisiektimo komunikacijų sąlygas, tikrinant statinio projektą, vardą ir pavardę. Draudžiama skelbti fizinių asmenų asmens kodą,	
--	--	--

gimimo datą, gyvenamąją vietą. Už duomenų pateikimą be draudžiamų skelbti asmens duomenų atsako asmenys, teikiantys skelbti duomenis (dokumentus) Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Šioje dalyje nurodytų duomenų (dokumentų) skelbimą ir jo užbaigimą užtikrina Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.“.

Projekto rengėjui nusprendus neatsižvelgti į Bendrovės pasiūlymą praplėsti esminių statinio projekto sprendinių sąvoką, Bendrovės vertinimu, turėtų būti atitinkamai papildyta Projektu keičiamo Statybos įstatymo 27 straipsnio 33 dalis, numatant prievolę gauti naują SLD, jei po SLD išdavimo MD vietovės klasių teritorijose keičiasi statinio projekto sprendinių atitikimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytiems užstatymo normatyvams.

Atsižvelgus į tai, siūlome:

1.1. keisti Statybos įstatymo 27 straipsnio 33 dalį ir ją išdėstyti taip (Bendrovės siūlomi teisės normos papildymai žymimi patamsintu šriftu):

„33. Jeigu išdavus statybą leidžiantį dokumentą keičiasi esminiai statinio projekto sprendiniai, **magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose keičiasi statinio projekto sprendinių atitikimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytiems užstatymo normatyvams**, norint tęsti statybą, šio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka apie numatomą statinių projektavimą ~~(kai jis privalomas)~~ turi būti informuojama visuomenė ir šiame straipsnyje nustatyta tvarka reikia gauti naują statybą leidžiantį dokumentą ~~(kai jis privalomas)~~ ir iš naujo pranešti apie statybos pradžią, išskyrus atvejus, kai nepažeidžiant teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, teritorijų planavimo dokumentų, statybą leidžiančių dokumentų, specialiųjų reikalavimų, esminių statinio architektūros reikalavimų ir esminių statinio reikalavimų:

1) dėl objektyvių priežasčių keičiama inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų trasa ar jos dalis ir dėl to keičiasi inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų ilgis;

2) iki ± 2 m keičiama statinio vieta žemės sklype (teritorijoje);

3) iki ± 2 m ~~keičiami~~ didinami arba neribotai mažinami statinio ar jo dalių išorės matmenys ir nedidinamas statinio aukštų skaičius;

4) keičiamos statinio laikančiosios konstrukcijos ar jų išdėstymas ~~statinio viduje~~ ir nesikeičia statinio kategorija;

5) kai neatliekamas esminis statinio išvaizdos keitimas;

6) mažinamas pastatų ir (ar) jų patalpų nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekis.”.

	1.2. keisti Statybos įstatymo 27¹ straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: „17. Magistralinio dujotiekio savininkas arba jo įgaliojimą turintis magistralinio dujotiekio valdytojas ar naudotojas aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina statinių, kurie patenka į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas, projektinius pasiūlymus. Tikrinama projektinių pasiūlymų sprendinių atitiktis magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose taikomiems užstatymo normatyvams, nustatytiems Vyriausybės ar įgaliotos institucijos, bei reikalavimams, nustatytiems: 1) Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme ir Gamtinių dujų įstatyme; 2) energetikos ministro patvirtintose gamtinių dujų vamzdinių ir kitų įrenginių apsaugos ir (ar) įrengimo taisyklėse.“.	
LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA		
109.	Patikslinti ir papildyti Statybos įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnio 7 punktą, - Pakeisti 2 straipsnio 46 dalį ir išdėstyti ją taip: „46. Savavališka statyba – Statinio ar jo dalies statyba neturint statybą leidžiančio dokumento, (kai jis privalomas) ir nepranešus apie statybos pradžią (kai privaloma pranešti) arba nustatyta tvarka nepranešus apie statybos pradžią (kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas) arba turint statybą leidžiantį dokumentą ir/ar pranešus apie statybos pradžią, bet pažeidžiant esminius statinio projekto sprendinius, kai dėl statinio projekto pakeitimų privaloma iš naujo gauti statybą leidžiantį dokumentą ir/ar pranešti apie statybos pradžią“.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad pagal siūlomą reglamentavimą terminas „savavališka statyba“ neapima nepranešimo apie statybos pradžią.
110.	Papildyti Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr.XIII-2895 3,4,6,7,8,9,10,12,15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo 9 straipsnio, keičiančio įstatymo 15 straipsnį 2 punkto 3 papunktį sekančiais, - 3) Savivaldybės infrastruktūros ir (ar) jai aptarnauti skirtų statinių, įskaitant savivaldybių valdomų subjektų statinius.	Neatsižvelgta Manome, kad tai perteklinė nuostata. Neaišku, apie kokius savivaldybių valdomų subjektų statinius teikiamas pasiūlymas. SIPI 15 str. 2 d. 3 p. nuostatos pakankamos, kadangi savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama, kai statybą leidžiantis dokumentas išduodamas savivaldybės infrastruktūros ir (ar) jai aptarnauti skirtų statinių statybai ar rekonstravimui, neįvardinant jos valdytojų.
AB LITGRID		
111.	Projekto nuostata: 22 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 34 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Ypatingojo statinio, statinio, vadovaujantis šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, nurodyto Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame statinių, kurie turi būti pritaikomi asmenų su negalia individualiesiems pagalbos poreikiams, sąraše, ir statinio, kurio projektavimas ir (ar) statyba finansuojami Lietuvos Respublikos (įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) biudžeto lėšomis,	Neatsižvelgta Atsižvelgiant į tai, kad techninio darbo projekto ekspertizės metu vertinama, ar techninis darbo projektas atitinka projektinius pasiūlymus, patys projektiniai pasiūlymai (pagal kuriuos jau yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas ir jis gali būti tik nugrinčijamas teisme) neekspertuojami.

valstybės vardu pasiskolintomis arba valstybės garantuotų paskolų lėšomis, valstybės pinigų fondų lėšomis, savivaldybių biudžetų lėšomis, projektų ekspertizė privaloma. Kultūros paveldo statinių tvarkomųjų statybos darbų projektų ekspertizės atlikimo privalomus atvejus nustato kultūros ministras, suderinęs su aplinkos ministru. Kitus statinio projekto ar atskirų statinio projekto dalių ekspertizės privalomus atvejus nustato aplinkos ministras. Statinio projekto ekspertizė neprivaloma krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose projektuojant nesudėtingąjį statinį, kurio projektavimas ir statyba finansuojami Lietuvos Respublikos (įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) biudžeto lėšomis, valstybės vardu pasiskolintomis arba valstybės garantuotų paskolų lėšomis, valstybės pinigų fondų lėšomis, savivaldybių biudžetų lėšomis.“

Argumentai, pagrindžiantys pastabą ir pasiūlymą:

22 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas nurodo, kad projekto ekspertizė yra privaloma, kai statyba finansuojami Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų ar kitos tarptautinės finansinės paramos biudžeto lėšomis, tačiau nėra aišku ar projektinių pasiūlymų etapui yra privaloma projekto ekspertizė.

Tikslinti, dėl projektavimo pasiūlymų ekspertizės poreikio nurodant prievolę Statybos įstatyme, kad ...statinio projektas rengiamas dviem etapais: pirma rengiami projektiniai pasiūlymai, vėliau – techninis darbo projektas. Projekto ekspertizė yra privaloma abiem etapais.

LITGRID AB siūloma keisti projekto nuostata:

„1. Ypatingojo statinio, statinio, vadovaujantis šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, nurodyto Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame statinių, kurie turi būti pritaikomi asmenų su negalia individualiesiems pagalbos poreikiams, sąraše, ir statinio, kurio projektavimas ir (ar) statyba finansuojami Lietuvos Respublikos (įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) biudžeto lėšomis, valstybės vardu pasiskolintomis arba valstybės garantuotų paskolų lėšomis, valstybės pinigų fondų lėšomis, savivaldybių biudžetų lėšomis, projektų ekspertizė privaloma **abiem projektavimo etapams (rengiant projektinius pasiūlymus ir techninį darbo projektą)**. Kultūros paveldo statinių tvarkomųjų statybos darbų projektų ekspertizės atlikimo privalomus atvejus nustato kultūros ministras, suderinęs su aplinkos ministru. Kitus statinio projekto ar atskirų statinio projekto dalių ekspertizės privalomus atvejus nustato aplinkos ministras. <...>.

112.	Be to, atkreipiamas dėmesį dėl Įstatymų projektais Nr. 1, 4, 5 ir 8 numatomo funkcijų, kurias šiuo metu vykdo Aplinkos ministerija, perdavimo Lietuvos architektų rūmams bei kitoms Vyriausybės įgaliotoms institucijoms ar kitam juridiniam asmeniui. Kadangi šių funkcijų vykdymas šiuo metu yra finansuojamas iš Aplinkos ministerijai numatytų bendrųjų asignavimų, prašome kartu su Įstatymų projektais pateikti informaciją, kiek lėšų 2023 metams yra numatyta Aplinkos ministerijos asignavimuose planuojamoms perduoti funkcijoms vykdyti bei iš kokių šaltinių numatoma finansuoti perduodamas funkcijas kitoms institucijoms.	Neatsižvelgta Šių funkcijų atlikimas, kaip nurodo ir FM, yra finansuojamas iš Aplinkos ministerijos valdymo programos, todėl nėra galimybės patikimai nustatyti, kiek būtent šiai funkcijai atlikti panaudojama asignavimų, nes nėra AM lėšose atskiros eilutės šiai funkcijai vykdyti. Pažymėtina, kad Aplinkos ministerija, kaip architektūros politiką formuojanti institucija, dalyvauja teisėkūriniame architekto profesijos reglamentavimo procese, atstovauja ministeriją architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo komisijoje, atitinkamose darbo grupėse Lietuvoje ir užsienyje, todėl Aplinkos ministerijai skirti biudžeto asignavimai turi likti šios veiklos vykdymui. Taip pat ir TPI pakeitimu, teritorijų planavimo politikos formavimas ir įgyvendinimas lieka Aplinkos ministerijos kompetencijoje, todėl Aplinkos ministerijai skirti biudžeto asignavimai turi likti šios veiklos vykdymui.
113.	Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ pokyčiams – planuojama, kad reikės apie 200 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Pažymime, kad Aplinkos ministerijai 2023 m. liepos 10 d. raštu „Dėl prognozuojamų 2024, 2025 ir 2026 metų valstybės biudžeto apimčių“ Nr. 6K-23/4832 praneštuose maksimaliuose valstybės biudžeto asignavimų limituose 2024–2026 m. lėšos šiam tikslui nenumatytos.	Atsižvelgta iš dalies Šių lėšų poreikis yra pateiktas, sprendimai dar nepriimti, tikimasi, kad jie bus priimti, atsižvelgiant į jų būtinumą.
VYTAUTAS JONAITIS		
114.	Siūlau pakeisti Statybos įstatymo 2 straipsnio 59 dalį ir ją išdėstyti taip: „59. Statinio paskirtis – statinio projekte ir (ar) viešajame registre nurodytas statinio naudojimo tikslas (žmonėms gyventi, ūkinei komercinei ar kitai veiklai).“ Esamoje šios straipsnio dalies redakcijoje nurodoma, kad statinio paskirtis – viešajame registre nurodytas statinio naudojimo tikslas, kai statinys atitinka saugos ir jame planuojamos veiklos privalomuosius reikalavimus, nustatytus normatyviniuose statinio saugos ir paskirties dokumentuose. Pagal tai išeina, kad viešojo registro tvarkytojas atsakingas už statinio paskirties apibrėžimą ir jo atitiktį privalomiesiems statinio reikalavimams. Pagal Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 11 straipsnio 1 dalį statiniai (patalpos) kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai formuojami tais atvejais kai pateikiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotas statybos leidimas bei statinio priėmimo naudoti aktas. Taigi statinio paskirties apibrėžimas ir jo atitiktis privalomiesiems statinių reikalavimams nustatoma ne viešojo registro, o	Neatsižvelgta Tam, kad registre būtų nurodyta atitinkama statinio paskirtis (naudojimo tikslas), prieš tai būna praeitos statinio projektavimo, statybos, užbaigimo procedūros, kurių metu ir yra tikrinama statinio atitiktis paskirties reikalavimams.

	Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Statinio paskirtis pirmiausia nurodoma statinio projekte.	
115.	Siūlau patikslinti ir konkrečiau suformuluoti Statybos įstatymo 4 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Statinių klasifikavimo pagal jų naudojimo paskirtį, paskirties keitimo ir naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo, padalinant, atidalinant, sujungiant ar perdalijant statinius ir (ar) patalpas, tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.“ Esamai ir svarstomame Statybos įstatymo pakeitimo projekte pateiktai šios straipsnio dalies formuluotei trūksta minties loginio nuoseklumo ir jos turinio aiškumo. Siūlau trumpai ir aiškiai apibrėžti kas pavedama Vyriausybei.	Neatsižvelgta Tai nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas.
116.	Siūlau pakeisti (papildyti) Statybos įstatymo 48 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Nesudėtingų statinių, vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų, taip pat daugiabučių gyvenamųjų namų, kurių bendrasis plotas ne viršija 500 kv. m., žemės ūkio paskirties pastatų, įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos tvirtinamą sąrašą, techninę priežiūrą gali atlikti patys naudotojai, nepaskirdami statinio techninio priežiūrėtojo. Šioj dalyje nurodytų statinių naudotojams kvalifikaciniai reikalavimai nekeliami.“ Atsižvelgus į tai, kad maži daugiabučiai namai daugumoje yra miesteliuose ir kaimo vietovėse, toks įstatymo papildymas būtų reikšmingas socialiniu aspektu – sumažintų būsto išlaikymo išlaidas mažiau pasiturintiems gyventojams, be realios žalos pastatų priežiūrai.	Neatsižvelgta Tai nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas.
117.	Siūlau pripažinti netekusiu galios Statybos įstatymo 48 straipsnio 7 dalį. Esama straipsnio dalies norma nėra Statybos įstatymo dalykas. Ji varžo statinių techninės priežiūros rinkos formavimąsi ir nesiderina su ES paslaugų direktyva ir LR Paslaugų įstatymu.	Neatsižvelgta Tai nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas.
VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS STATYBOS SEKTORIAUS VYSTYMO AGENTŪRA		
118.	Papildyti projektą Nr. 1 17 straipsnio 2¹ dalimi ir ją išdėstyti taip: „2¹. Būti statinio (dalies) projekto ekspertizės rangovu ir statinio (dalies) ekspertizės rangovu turi teisę šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti atestuoti juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai. Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniai asmenys ar kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai turi teisę būti statinio (dalies) projekto ekspertizės rangovais ir statinio (dalies) ekspertizės rangovais, pripažinus jų kilmės valstybėje turimą teisę užsiimti analogiškų statinių	Neatsižvelgta Smulkinti ir detalizuoti atestato gavimui keliamus reikalavimus nėra pagrindo, kadangi konkrečios kompetencijos yra vertinamos teisės pripažinimo metu. Be to, skirtingose šalyse galioja skirtingas kvalifikacijų reguliavimas, suderintas su pačiu statybos teisiniu reguliavimu, todėl griežtą analogiją gali būti sudėtinga nustatyti, nors kvalifikacija pagal turinį bus tapati, kas ir bus įvertinta atestavimo (teisės pripažinimo) metu.

	ekspertize.“	
119.	Papildyti projektą Nr. 1 27 straipsnio 5 dalies 18 punktu ir jį išdėstyti taip: „18) pastatų energinio naudingumo skaičiavimo ataskaita.“	Neatsižvelgta Projektinių pasiūlymų sudėtis bus nustatyta poįstatyminiuose aktuose. Manytina, kad nėra tikslinga, kad su projektiniais pasiūlymais būtų pateikiama pastatų energinio naudingumo skaičiavimo ataskaita, ji turėtų būti pateikiama vėlesniuose etapuose.
120.	Tikslinti projekto Nr. 1 25 straipsnio 2 dalį, kuria keičiama 51 straipsnio 5 dalis, pagal lyginamuoju variantu pateikiamus pataisymus: „5. Pastato energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip 10 metų. Minimalius privalomus pastatų energinio naudingumo reikalavimus, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo tvarką ir sąlygas, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo priežiūros tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių statomi nauji, o nuo 2021 m. sausio 1 d. – visi statomi nauji pastatai turi būti energijos beveik nevartojančios pastatai, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Reikalavimus energijos beveik nevartojančioms pastatams nustato Vyriausybė arba jos įgalios institucijos. Pastatų energinio naudingumo sertifikatai registruojami ir sertifikavimo priežiūra atliekama naudojantis išduotų pastatų energinio naudingumo sertifikatų informacine sistema, kurios valdytoja yra Aplinkos ministerija, o tvarkytoja – pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinti institucija. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertas turi sumokėti pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčiai institucijai aplinkos ministro nustatytą įmoką už pastato energinio naudingumo sertifikato patikrinimo procedūras kiekvieną kartą, kai šis sertifikatas teikiamas registruoti, taip pat įmoką ir už išduotų pastatų energinio naudingumo sertifikatų informacinės sistemos tvarkymą kiekvieną kartą, kai registruojamas pastato energinio naudingumo sertifikatas sertifikatas teikiamas registruoti. Nustatant šios įmokos dydį, turi būti laikomasi nuostatos, kad ji turi padengti ekonomiškai pagrįstas paslaugos teikimo sąnaudas. Teikiamų paslaugų sąnaudos nustatomos pagal šių paslaugų ataskaitinius metinius duomenis ir argumentuotas normatyvines išlaidas. Įmoką už paslaugą nustatant pirmą kartą, šios paslaugos teikimo sąnaudos nustatomos lyginant jas su panašios paslaugos teikimo sąnaudomis. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčias institucijas ir jų funkcijas sertifikavimo priežiūros srityje nustato aplinkos ministras. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčios institucijos funkcijas atlieka Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga.“ SSVA, kaip Vyriausybės įgaliotai įstaigai, vykdanč Statybos įstatymo 11¹ straipsnio nuostatas yra aktualu iš Juridinių asmenų registro, Gyventojų	Neatsižvelgta Dalis pastabos nėra šio Įstatymo projekto pakeitimo tikslas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad viešųjų funkcijų vykdymui yra užtikrinama galimybė gauti informaciją iš aktualių registrų, informacinių sistemų, tam Statybos įstatyme nereikalinga įtvirtinti specialias nuostatas, kaip jos nėra įtvirtintos ir kitų institucijų atžvilgiu.

	registro, Neveiksnių ir ribotai veiksmų asmenų registro, Valstybinio socialinio fondo valdybos valdomos duomenų bazės, Mokesčių mokėtojų registro ir Valstybinės mokesčių inspekcijos valdomos duomenų bazės gauti aktualią informaciją ir duomenis apie fizinius ir juridinius asmenis. Atsižvelgiant į tai, kas įdėstyta, prašome įvertinti ir numatyti įgaliojimus SSVA dėl duomenų gavimo šio projekto Nr. 1 pakeitime arba pasiūlyti kitą šio poreikio įgyvendinimo būdą. Esant poreikiui, dėl tolimesnio projekto Nr. 1 derinimo SSVA prašo elektroniniu paštu kreiptis į SSVA Statybos įmonių atestavimo skyriaus vyr. ekspertą Edmundu Endriukaičiu (el. paštas edmundas.endriukaitis@ssva.lt), ekspertę Jūratę Mačiulytę (el. paštas jurate.maciulyte@ssva.lt), vyresn. specialistę Liną Sakalauskiene (el. paštas lina.sakalauskiene@ssva.lt), SSVA Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimo ir Energinio naudingumo sertifikatų registravimo skyriaus specialistą Julijų Vaitkevičių (el. paštas julius.vaitkevicius@ssva.lt).	
LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI		
121.	<i>Dėl statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų atestavimo</i> Vadovaujantis nuo 2023-05-01 įsigaliojusia, aktuاليا, SĮ 12 straipsnio 5 dalimi ir Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo teisės pripažinimo tvarkos aprašo^[1] reguliavimu, reikiamą išsilavinimą ir numatytos trukmės patirtį turintis asmuo gali pretenduoti eiti visas ypatingojo ir/ar neypatingojo statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas. Svarbu pažymėti, kad patirtį, reikalingą atestuotis, asmuo gali įgyti ne tik SĮ 12 straipsnio 1 dalyje nurodytose statybos techninės veiklos pagrindinėse srityse, bet ir dirbdamas valstybės ir savivaldybių institucijose bei vykdydamas mokslinę ir pedagoginę veiklą. Rūmų vertinimu, siekiant nuoseklaus projekto vadovo (toliau – PV) kvalifikacijos ugdymo, asmenys, siekiantys eiti PV pareigas, pirmiausia turėtų būti atestuoti vadovo pareigoms bent vienai iš pasirinktų projekto dalių ir tik sukaupę numatytos trukmės (pvz. vienerių metų) patirtį projekto dalies (-ių) vadovo (toliau – PDV) pareigose, pretenduoti į PV pareigas. Analogišką nuoseklumą Rūmai siūlo ir projekto ekspertizės veiklai, t. y. asmenys, pretenduojantys eiti projekto dalies (-ių) ekspertizės vadovo ar projekto ekspertizės vadovo pareigas, pirmiausia turi būti atestuoti konkrečios srities PDV ar PV. Pakopinės sistemos nustatymas asmenims, siekiantiems eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, padės suformuoti labiau patyrusių ir platesnės kompetencijos PV ir ekspertizės vadovų ratą, bei užtikrins geresnę projektavimo paslaugų kokybę.	Atsižvelgta iš dalies Siekiant statinio projekto ekspertizės vadovų, statinio projekto dalies ekspertizės vadovų, statinio ekspertizės vadovų, statinio dalies ekspertizės vadovų teikiamų paslaugų kokybės, patikslintas profesinės patirties skaičiavimas minėtas pareigas siekiantiems eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovams.

	Vadovaudamiesi aukščiau išdėstytais argumentais, siūlome papildyti SI 12 straipsnio 5 dalį 3 punktu ir punktą išdėstyti taip: „3) Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo kvalifikacija įgyjama pakopiniu būdu: neturintis kvalifikacijos atestato asmuo turi teisę pretenduoti tik į pasirinktos projekto dalies (-ių) vadovo pareigas; vienerių metų patirtį projekto dalies (-ių) vadovo pareigose sukaupęs fizinis asmuo turi teisę pretenduoti eiti projekto vadovo ir/ar atitinkamos projekto dalies (-ių) ekspertizės vadovo pareigas; vienerių metų patirtį projekto vadovo ir/ar projekto dalies (-ių) ekspertizės vadovo pareigose sukaupęs asmuo turi teisę pretenduoti eiti projekto ekspertizės vadovo pareigas.“ [1] Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. D1-341 „Dėl Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	
122.	<i>Dėl Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies redakcijos keitimo siekiant užtikrinti tinkamą architektūrinių konkursų organizavimą ir taikymą.</i> Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi savivaldybių taryboms nustatyta pareiga priimti sprendimą dėl objektų, kurių geriausiai statinio architektūrinei idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir (ar) urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti turi būti organizuojami architektūriniai konkursai. Nepaisant jau 6 metus galiojančio įstatymo reikalavimo, didžioji dalis savivaldybių vis dar nėra įvykdžiusios šios pareigos ir patvirtinę šiuos objektus identifikuojančius sąrašus. Primename, kad architektūriniai konkursai suteikia galimybę rinktis iš platesnio spektro architektūrinių idėjų ir pasirinkimą grįsti kompetentingų specialistų sudarytos vertinimo komisijos siūlymais. Dėl minėto savivaldybių pasyvumo, neveikimu ne tik pažeidžiamos Architektūros įstatymo nuostatos, bet ir apsunkinamas to paties įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje įvardintų tikslų bei 11 straipsnyje nurodytų kokybės kriterijų įgyvendinimas. Rūmų vertinimu, siekiant užtikrinti, kad svarbiausių savivaldybėse projektuojamų/planuojamų objektų architektūrinės ar urbanistinės idėjos būtų išrinktos architektūriniuose konkursuose galimi šie veiksmai:	Neatsižvelgta Tai, kad savivaldybės nevykdo įstatymu pavestos pareigos yra ne teisinio reguliavimo, o jo taikymo problema. Įsigaliojus šiai AĮ nuostatai iš karto atsirado savivaldybėms prievolė tarybų sprendimais patvirtinti šiuos objektus, todėl nėra pagrindo papildomai aiškiai apibrėžti termino. Kitų, nei nustatyti, architektūrinių konkursų objektų įvardinimas įstatyme, reikalauja platesnių diskusijų. Siūlymas įstatymo projekte nustatyti, kad šių objektų sąrašas būtų tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu, nepriimtinas, nes veiklos apribojimai (pvz. statybos, nekilnojamojo turto plėtros srityje), turi būti nustatyti įstatymu.

- 1) Architektūrinių konkursų objektų identifikuojančių bruožų įvardinimas tiesiogiai įstatyme (įstatymo pakeitimas);
- 2) Atsakingo subjekto pakeitimas, vietoje savivaldybių tarybų nurodant, kad objektų sąrašas tvirtinamas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu (įstatymo pakeitimas);
- 3) Nekeisti šiuo metu galiojančios Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies redakcijos ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 1 dalies 3 punktu prašyti teisimą įpareigoti (nustatant aiškiai apibrėžtą terminą) savivaldybių administravimo subjektą įgyvendinti įstatymą.

Pažymime, kad bandymas tiesiogiai įvardinti architektūrinių konkursų objektus Architektūros įstatyme verčia kurti pernelyg smulkų - kazuistinį reguliavimą reikalaušiantį nuolatinio įstatymo papildymo ir/ar korekcijų atlikimo. Negana to, įstatymo lygmeniu gali būti labai sunku ar bemaž neįmanoma atsižvelgti į kiekvienos savivaldybės poreikius ir susiformavusią architektūrinę aplinką. Manome, kad būtent dėl šių priežasčių, įstatymų leidėjas architektūrinių konkursų objektų sąrašą pavedė tvirtinti savivaldybių taryboms, nes tiesioginis reguliavimas įstatymu iš esmės prieštarauja ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintam efektyvumo principui. **Rūmų vertinimu, architektūrinių konkursų objektų sąrašas (identifikuojantys bruožai) turėtų būti nustatomi poįstatyminio reguliavimo lygmenyje ir siekiant operatyvesnio įgyvendinimo, šio sąrašo tvirtinimas galėtų būti pavestas aplinkos ministrui.** Poįstatyminis reguliavimas leistų išlaikyti diferencijuotą reguliavimą ir nustatyti atskirus identifikuojančius bruožus objektams vystomiems skirtingose savivaldybėse – skirstant pagal gyventojų skaičių, savivaldybės dydį ar kitus kriterijus. Aplinkos ministro įsakymu, lyginant su įstatymu, galėtų būti suformuojamas daug detalesnis ir lengviau modifikuojamas šių objektų sąrašas, paliekant savivaldybėms teisę šį sąrašą neribotai plėsti. Atsižvelgdami į šiuos argumentus siūlome pakeisti Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų sąrašą **įsakymu tvirtina Lietuvos Respublikos aplinkos ministras. Savivaldybės tarybos sprendimu, pareiga rengti architektūrinius konkursus, gali būti numatyta ir kitiems objektams, nenurodytiems Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakyme.** ~~ais objektais savivaldybės tarybos sprendimu pripažinti:~~

- 1) miestų teritorijų vystymo bendrosios kryptys;

	2) miestų ir miestelių plėtrai ir savitumo išsaugojimui reikšmingų jų teritorijos dalių erdvinio vystymo kryptys; 3) statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolat nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotuose Kultūros vertybių registre, ar centrinėse miestų dalyse, taip pat statiniai, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui; 4) valstybę, savivaldybes ir miestus reprezentuojanti architektūra Lietuvoje ir užsienio šalyse (paviljonai, ekspozicijos tarptautinėse parodose, valstybės diplomatinės atstovybės ir kita); 5) restauruojami ir (ar) pritaikomi bei atkuriami nekilnojamojo kultūros paveldo objektai (statiniai) arba rekonstruojami ir statomi nauji statiniai kultūros paveldo objektų teritorijose; 6) statiniai teritorijų planavimo dokumentuose numatytais atvejais.“ Papildomai informuojame, kad tuo atveju, jei Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies redakcija nebus keičiama, Rūmai, vadovaudamiesi to paties įstatymo 19 straipsniu, svarstys poreikį kreiptis į teismą dėl konkrečiai apibrėžto termino savivaldybėms įgyvendinti įstatymo reikalavimus nustatymo. Prašome informuoti el. paštu dėl šių Rūmų pastabų ir pasiūlymų svarstymo eigos ir rezultato, ar pasiūlymai buvo priimti ar atmesti. Taip pat pageidaujame, kad atmetimo ir/ar dalinio pritarimo pasiūlymams atveju, būtų nurodyti tokio sprendimo motyvai.	
LIETUVOS NEKILNOJAMOJO TURTO PLĖTROS ASOCIACIJA		
123.	Dėl savivaldybių infrastruktūros plėtros įrengiant teritorijų planavimo dokumentais nesuplanuotas gatves. Planuojant ir vystant kvartalus ne visais atvejais yra reikalinga rengti teritorijų planavimo dokumentus, o užtenka parengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, kuriais suformuojami, pertvarkomi sklypai, taip pat nustatomos gatvių raudonosios linijos. Praktikoje kyla situacijų, kai dėl žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektuose numatytų gatvių, kurios yra reikalingos savivaldybei, negali būti sudaromos savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartys, nes žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas nėra laikomas teritorijų planavimo dokumentu. Tokiu atveju, vietoje to, kad vystytojas pradėtų įrenginėti savivaldybei reikalingą infrastruktūrą, jis yra priverstas pradėti teritorijų planavimo dokumentų parengimą, kas sąlygoja ir papildomas laiko sąnaudas ir kaštus.	Neatsižvelgta Pasiūlymas pateiktas jau po nustatyto derinimo termino ir prieštarauja esminėms SIPI nuostatoms, kurios numato, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijos planuojamos parengiant savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (SIPI 5 str. 1 d.). Žemės valdos projektais, kurie nėra teritorijų planavimo dokumentai, kvartalų vystymas nenumatomas. Atvejai, kada privaloma rengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus nustatyti ne SIPI, o TPI 17 str. 1 d., vienas iš jų - kai numatomas teritorijos vystymas ir nėra pakankamos esamos, suprojektuotos infrastruktūros <i>ir reikia ją planuoti</i>. Ar reikia rengti teritorijų planavimo dokumentą - kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia pati savivaldybė pagal jai priskirtas funkcijas. Pažymime, kad SIPI pakeitimo projektu papildytas 8 str. 3 d. 3 p., patikslinant griežtą draudimą pasirašyti savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį <i>tik</i> tuo atveju, kai

	Atsižvelgiant į tai, siūlome SIPI 8 straipsnio 3 dalies 3 punktą išdėstyti taip: „3) siekiama įrengti ar pastatyti naują kompleksinio ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektuose patvirtintų gatvių raudonųjų linijų ribose nesuplanuotą savivaldybės infrastruktūrą. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis sudaroma tik po to, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius, vadovaudamasis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatomis, sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, parengia atitinkamą teritorijų planavimo dokumentą parengiamas atitinkamas vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentas arba parengiamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas, kuriuo patvirtinamos gatvių raudonosios linijos, ir atitinkama institucija jį patvirtina.“	siekiama pastatyti <i>naują</i> nesuplanuotą savivaldybės infrastruktūrą ir paliekant teisę savivaldybei kiekvienu konkrečiu atveju, vadovaujantis TPI spręsti dėl teritorijų planavimo poreikio. Mūsų nuomone, pasiūlymas yra netikslingas ir perteklinis.
LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA		
124.	Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės Kultūros paveldo departamentui ginant viešąjį interesą ir nustatant jo pažeidimus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityje (2019 m. gruodžio 16 d. Nr. 4-01-10731) nustatytas korupcijos rizikos veiksnys, kad nėra aiškaus teisinio ir praktinio tvarkomųjų paveldosaugos ir statybos darbų atskyrimo. Kultūros ministerijai kartu su Aplinkos ministerija ir Kultūros paveldo departamentu siūlėme tobulinti teisinį reglamentavimą, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Statybos įstatymo nuostatas, taip pat statybos techninių ir paveldo tvarkybos reglamentų nuostatas, aiškiai atskirti institucijų kompetenciją, pašalinti esamas teisinio reguliavimo spragas ir prieštaravimus. Valstybinė kultūros paveldo komisija taip pat yra teikusi Aplinkos ministerijai pastabas bei pasiūlymus dėl aiškaus tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir tvarkomųjų statybos darbų atskyrimo¹. Tačiau pasiūlymas dėl remonto darbų kultūros paveldo objektuose ir ne kultūros paveldo objektuose atskyrimo Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 111, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 271, 28, 34, 47, 49, 51, 521, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 112, 272, 531, 68 straipsniais įstatymo projekte neįgyvendinamas.	Atsižvelgta iš dalies Kultūros ministerija rengia naują Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakciją, kuri bus suderinta su Statybos įstatymu.
125.	Teisinis reglamentavimas ir jo taikymo praktika sudaro sąlygas piktnaudžiauti detaliojo plano koregavimo procedūra. Tačiau pasiūlymas tobulinti teisinį reglamentavimą ir keisti Teritorijų planavimo įstatymo bei Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 318 punkto nuostatas, atsisakant šiose taisyklėse įtvirtintų detaliųjų planų koregavimo atvejų,	Neatsižvelgta Aplinkos ministerija, įgyvendindama Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nuostatų taikymo stebėseną, kartu su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija organizavo mokymus ir konsultacijas visoms šalies savivaldybėms teritorijų planavimo klausimais, rengė savivaldybių vyriausiųjų architektų apklausas. Absoliuti dauguma pasisakiusiųjų pritarė detaliųjų planų

	Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 20 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte neįgyvendinamas.	koregavimui kaip procedūrai, įgalinančiai efektyviai spręsti didelių teritorijų išplanavimo pakeitimus atskirose šių teritorijų dalyse. Įvertinę teritorijų planavimo teisinio reguliavimo pokyčius nuo 2021-07-01 (informacijos skelbimą apie detaliųjų planų korektūrų rengimą Vyriausybės nustatyta bendrąja teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka), įvykusiųose mokymuose ir konsultacijose savivaldybių atstovai patvirtino, kad galiojantis detaliųjų planų koregavimo teisinis reguliavimas pakankamas, nėra poreikio jį keisti.
126.	Tikrinant projekcinę dokumentaciją nesivadovaujama keturių akių principu, patikrinimą atlieka vienas asmuo, kuris ir išduoda statybą leidžiantį dokumentą. Aplinkos ministerijai siūlėme svarstyti galimybę dėl Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatų, susijusių su projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminu, tikslinimo, siekiant diferencijuoti pritarimo ar nepritario projektiniams pasiūlymams terminą pagal statinio statybos rūšį, kategoriją, projekto sudėtingumo lygį ar kitus rodiklius. Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 111, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 271, 28, 34, 47, 49, 51, 521, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo 1 Apie tai Specialiųjų tyrimų tarnybą Valstybinė kultūros paveldo komisija informavo 2023-06-07 raštu Nr. V11-59. 4 papildymo 112, 272, 531, 68 straipsniais įstatymo projektu iš dalies įgyvendinamas alternatyvus pasiūlymas: numatytas statybą leidžiančių dokumentų išdavimas po pritarimo projektiniams pasiūlymams. Manome, kad išlieka aktuali šio pasiūlymo dalis dėl projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminų diferencijavimo.	Atsižvelgta iš dalies Atkreiptinas dėmesys, kad dabar galiojančio Statybos įstatymo 27 straipsnio 12 dalyje įtvirtinta: <i>„12. Statinio projektui patikrinti, skaičiuojant nuo statinio projektą privalančių patikrinti subjektų paskelbimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ dienos, skiriama:</i> <i>1) 20 darbo dienų – ypatingojo statinio statybos ir rekonstravimo atveju;</i> <i>2) 10 darbo dienų – kitais, negu nurodyti šios dalies 1 punkte, atvejais.“</i> Atitinkamai Įstatymo projekte yra nurodyta, kad taip yra skaičiuojami projektinių pasiūlymų tikrinimo terminai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, laikytina, kad terminai yra diferencijuoti.